

DEBRECZENI UJSÁG

Tekintetes Nemzeti Múzeumnak
Bérmertve. Budapest.

ELŐFIZETESI ÁRA HELYBEN ÉS VIDÉKEN
HÁROM PENGŐ, NEGYEDÉVRE 9 PENGŐ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FIL., VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HAJDUFÖLD

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT.
SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMA 3-48.
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47.
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

Vöröstintások

(In.) Az „ifjúnokások” történelmet akartak írni... s mert a históriához piros lére van szükség, hát betintázták a Központi Sajtóvállalat falát. Vörös tintával, — huszonhat csavargó, ligeti jász és ferencvárosi csibész. A Lenin-fiúknak huszonhat epigonja. Tintamatyik a Feldheim-csekéből. Jól svajfolt sauculotte-ok, kik fémtintás kézigrántással operálnak, hogy szétfröcsköljék a jelképes folyadékot: a „világmegváltó” vércseppeket... S a Conti-utcán, hol pirosan fest az anthracén is, ma szenzációvá gyúrták a vöröstintások maszatolását. Elvégre is egy újféle világban élünk. A békediktáló kapitalizmus vegytani harcokra készül: Feldheiméknak is van elég eszköz, hogy megkímélik az önfeláldozás vérért. A vegytintának is piros a színe.

A marxi szocializmus minden csatája tintaontással kezdődött eddig. Újságcikkek és pamfletek rohamával. Tinta csorog a röpirat-milliókon. Tintával írják a moszkvai rémuralmat. Ugyanazzal a magyarországi diktatúrát. Maguk is így hívják: „vértelen torradalom”. Nincsenek vértanúk, ők valóban vértelenek. Nincs az arcukon hősiesség. Piros zászlóért piros vér — kommunista szivből még nem ömlött soha. Összes martiriumuk pár hektó tinta s az emberi vért csak úgy szeretik, ha mások testéből buzog.

A vöröstintások megtámadták egy nyomdát. Betintázták az „Uj Nemzedék” és „Nemzeti Újság” falát. Nekimentek a Tóth Lászlók, Balla Borizok, Gáspár Jenők és Lendvay Istvánok műhelyének, hogy „bepiszkitás” a nemzeti gondolat frontját... Vagy talán azért, hogy megfélemlítsék őket? Hogy eltalálják a „fekete” kalamárist, mely táplálja a magyar szeretet tollát?

Hát ez ugyem fog sikerülni. A keresztény-nemzeti újságírásnak élő tintatartói vannak. Égő, dobogó, önfeláldozó szívek. Tiszta magyar vér bennük a tinta. Forró szeretet, eleven erő. Ez a folyadék nem gyári produktum: Isten szemének ihletése. Hét vezér tintája. Zrínyi-kalamárisa:

„De híremet nemcsak kerestem pennával, hanem rettenetes bajvívó szabállyammal...”

Minden magyar toll bajvívó szabalya. Prohászka pennája, Ravasz László tolla. Akárki gondolja: akár Bangha páter, akár Ravasz püspök, — ez a harci szabalya sohasem lesz rozsdás. Akárki forgatja: akár Milotay, akár a „Hajdúföld” — ez az író penna sohasem lesz száraz. Megmarad magyarnak, bátornak, erősnek, lélekfordozónak.

Tíz és fél éve történt. 1919 február fejedik napján, délelőtt 11 óra után az „Uj Nemzedék” szerkesztőségét szétrombolták az „ifjúnokások”. Behatoltak a főszerkesztői szobába s, mint Bernstein László az orosz cár trónját,

— Milotay tintatartóját összetörték. Ime, a legelső tintaesata. Orvtámadás a védtelen antracén ellen... És mi történt másnap? Vezércikket írt Milotay. Szívbe megmártott, ékes harci tollal. „Feldul ták szerkesztőségünket!” — ez volt a vezércikk címe. „Az Uj Nemzedék ellenforradalmi lap, a hadsereget akarja visszahívni!” — ez a rombolók kiabálták. „Életével fog takolni Milotay!”

1930. Ujabb roham az „Uj Nemzedék” redakciója ellen. S az egykori

hetilap óriás-uisággá növekedett. Milotay tolla is utóleréte a Kemény Zsigmondok, Bartha Miklóskok dicsőségét. Megszilárdult a keresztény-nemzeti sajtó. Nemcsak Pesten, — a vidéken is. Amikor halomra omlanak az elváruló, egészségtelenül felduzzasztott konjunkturavállalatok, a szörnyű zuhanások kavargó porában tisztán állanak és megingathatatlanul az igazi intranzigens lapok, amelyek sohasem kötöttek az eszmékkel kényszeregyezséget.

Ugrálhatnak a vöröstintások. Dobálhatják a kis piros üvegeket. A magyar toll utját, mely barázdát vág a történelemben, nem fogják megállítani soha. Ezen a szent uton magyar szívvel és igazi lelkesedéssel írnak. Palotáin a nemzeti öntudat frontja. Hófehér fal, mely örökké tiszta marad. Érhet közápor: nem omlik össze. Dobálhatják a vöröstintások: visszafroccsen a tinta. Fehéren ragyog, mint az a szűzmagyar lélek, mely rácsókolta a hősi szeretet tüzeit.

Magyarország Párisban egyezményt kötött háboru előtti adósságainak rendezésére

London, november 8.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Times részletesen ismerteti a háboru előtti magyar államkölcsönök ügyében legutóbban kötött párisi

egyezményt. Az egyezmény Ausztria és Magyarország háboru előtti adósságainak a törlesztésére vonatkozik és most már csak az érdekelt kormányok ratifikálására szorul, aminek

megtörténte még ez év december eleje előtt várható. December elején újabb konferencia ül össze Párisban, hogy tudomásul vegye az egyezmények ratifikálását.

A falusi jegyzők impozáns méretű országos közgyűlése

A nép bajainak orvoslásával foglalkozott a nagygyűlés — A jegyzői kar állást foglalt a baloldali metelyezők és izgatók ellen

Budapest, november 8.

Csonka-Magyarország négyezer jegyzőjének képviselőtében háromszáznegy kiküldött jelent meg szombaton délelőtt a Vigadóban, ahol az országos jegyzőgyűlést tartották. Az országos jegyzőgyűlésre a minisztériumok is elküldték képviselőiket, az országgyűlési képviselők közül pedig Kálmán Jenő, Örfly Imre, Gyulai Sándor, Gáspárdy Elemér, Éry Márton, Brandt Vilmos, Hajós Kálmán, F. Szabó Géza és Messzó Zoltán jelentek meg.

Dr. Konecz János, az Országos Jegyzőegyesület elnöke a magyar Hiszekegy szavaival nyitotta meg a közgyűlést, majd rámutatott arra, hogy a közigazgatás egyszerűsítése és tehermentesítése érdekében két irányban is folyik akció.

A magyar gazdasági életet — folytatta ezután — megcsípte a dör. Leperzselődött a falu földjén sok virág és a vigasztalás csak az, hogy a törzs ép maradt. De észre kell venni azt is, hogy a falu földjét bön-gészők járják, akik politikai mesgyét vágnak ismeretlen irányban. Erre fel kell figyelni a jegyzői karnak, nehogy politikai eredményeket szüretelhesseken illetéktelenek. Mi látjuk a bajokat, igyekszünk is azokat orvosolni, de, sajnos, le vagyunk kötve olyan munkához, amely nem engedi meg, hogy az iroda falain túl-lássunk. Ezért fel kell küssé szabadi-tani a jegyzőt az íróasztaltól, hogy

elvegyülhessen a nép közé.

— Sajnálattal látjuk, hogy az 1918. évben tapasztalt metelyező igyekezet ismét felburjánzik. Támadások hangzanak el a falu vezetői ellen és mint a Népszavában olvassuk, más levegőt akarnak. Hát nekünk nem kell az elméletek dohos, büzös, papirszagú levegője, nekünk tiszta falusi kell.

Ezután arra mutatott rá, hogy a magyar tisztviselőkar nem szolgál rá azokra a támadásokra, melyek az „ezerholdas álomfejtők” részéről elhangzott. A tisztviselőknak leg-feljebb csak kis fertályholdacsók jutottak és az álomfejtő ezerholdasok beszélhetnek, amit akarnak, a fertályholdasok továbbra és hiven teljesítik kötelességüket. Végül arra hívta fel a jegyzőtársadalmat, hogy védjék meg a falut és szálljanak szembe mindazokkal, akik a falut nemzetietlen célokra akarják felhasználni.

Az elnök tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után Örfly Imre dr országgyűlési képviselő emelkedett szólásra és néhány szóval rámutatott arra, hogy Magyarországnak alig van sürgősebb problémája, mint a közigazgatás racionalása. Az egyik legfontosabb kérdés a decent-ralizáció és a jegyzőknek az admi-nisztrációs béklyóktól való megszabadítása. A legrövidebb idő alatt letű alá kerül az egyszerűsítési ja-

vaslat, amely visszaadja a falunak jegyzőjét.

Az elnöki jelentés elfogadása után a belügyminiszter felhatalmazására bejelentették, hogy a községek háztartásáról szóló törvényjavaslatot már decemberben a parlament elé terjesztik. Az okirati kényszerről szóló javaslatához a jegyzőknek az a megjegyzésük, hogy a községi jegyzők okiratszerkesztő hatásköre megmaradjon és a hitelesítés joga illesse meg a község előjáróságát. Ezután Varga István, Kovács Sándor, Csekey Sándor, Szilágyi Zoltán, Regős János és Héry János terjesztettek elő határozati javaslatokat a gazdáknak olcsó hitellel való ellátása, a községek egészségügyének fejlesztése és a szegényügy rendezése érdekében.

Ezt követően Vámos Ferenc, Kapuvár község főjegyzője tette meg jelentését a magyar falu gazdasági és társadalmi helyzetéről. Rámutatott arra, hogy a magyar falu sorsa az országos érdeklődés közepontjába jutott. A zavaros vizek hal-lásai, éjszakai alakok sajtóban, gyűléseken, összejeveteleken, sug-dosásokbn mind a magyar falu sor-sával foglalkozik. Ezt a keserves munkával és óriási áldozatokkal talpraállított csonka hazát most egy szemnyes, piszkos áradat akarja elborítani, amellyel szemben minden-kinek meg kell tenni a kötelessé-gét. A falu népének o. fülébe har-

Ára 20 fillér.

sogni, hogy halgasson a maga józan eszére, hallgasson a lelkiismeretére és a becsületes magyar szíve tanácsára. Csak azokra ne hallgasson, akik egyszer és akkor dobatták el vele a kárdat, amikor arra a legnagyobb szüksége volt.

Vámosy főjegyző hatalmas beszédét így fejezte be: A falu értelmisége, a magyar jegyzői kar azt üzeni a magyar népnek, hogy utolsó lehelleltéig ott áll a vártán és vezeti a magyar népet a magyar feltámadás útjára.

Az előterjesztés után Jásznagykunszolnok vármegye jegyzőegyesületének több indítványát tárgyalták le.

A közgyűlés ezután elhatározta, hogy feliratoztatja a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a trianoni béke revízióját tegyék a kormányzati politika tengelyévé.

A jegyzők közgyűlése az előterjesztett indítványokat egyhangúlag elfogadta, ezzel az országos értekezlet véget ért.

Munkanélküliek figyelmébe!

Debrecen sz. kir. város erdőseiben a fatermelés most már teljes erővel folytatódnak s a f. évi november hó 10-től kezdve 800-1000 ember munkát kaphat.

Feltűnő mindazon debreceni munkásokat, akik jelenleg munka nélkül vannak, vagy később egy pár hét múlva munkanélkülivé válnak, hogy az erdőtermeléshez a hatósági munkaközvetítő hivatalnál, Bethlen-u. 10. sz. a. azonnal jelentkezzenek.

A hatósági munkaközvetítő hivatal fogja a munkásokat a termelési helyre irányítani.

A munkabér akácok tarvágásnál úgy dorong, mint hasáb tűzfánál ürm-ként 50 fillér, szálalásnál és ritkításnál, valamint tölgy magiáknál ürm-ként 65 fillér, műfánál im-ként 3-8 fillér, rözse feles, de a Guthon a város esomónként 4 pengőért a munkás részét átveszi.

A debreceni munkanélküli munkások ezenkívül az általuk kitermelt tűzifaért ürm-ként 20 fillér prémiumot kaphnak az inségakció terhére.

A munkát vállalni szándékozó munkások tehát bejelentőlapjukat is vigyék magukkal, amennyiben pedig egy hónapban belül lakást változtatnak, előbbi lakásuk bejelentőszelvényt is.

Mintán az erdei fakitermelés munkaidőhöz kötött, a kemény faig és nagy hó beállása előtt elvégzendő, ha debreceni munkás kellő számban nem jelentkeznek, kénytelen lesznek idegen községbeli munkásokat is alkalmazni és később, ha megfelelő munkásielszám beállítatik, esetleg nem lesz módomban a később jelentkező debreceni munkanélkülieket foglalkoztatni.

Amennyiben a termelési hely a guthi városi vasút által közelíthető meg, a munkások a termelési hely állomásaig elsősorban ingyenesen lesznek kiszállítva és amennyiben hat héttig egyfolytában dolgoznak, egy ízben ingyenesen lesznek hazaszállítva.

Szükséges, hogy a munkások megfelelő szerszámot is hozzanak magukkal, azonban akik szerszámmal nem rendelkeznek és azokat beszerezni sem tudják, az illető erdőhivatalok adnak részükre szerszámot és annak bekerülési árát aránylagosan fogják keresetükből levonni.

A munkások keresetüket minden héten megkapják.

Debrecen, 1930. évi november hó 8.

Polgármester.

Nem lesz tanítói létszámcsökkentés és nem szállítják le a fizetéseket

Országos tanítógyűlés Budapesten

Budapest, november 8.

Az Állami Tanítók Országos Egyesülete szombaton délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a tanítók házában. A közgyűlésen többszáz tanító és tanítónő jelent meg. Galla Endre, a tanítók egyesületének elnöke nyitotta meg a közgyűlést, amelyen többek közt megjelent Petri Pál államtitkár is. Az elnöki megnyitót követően Petri Pál beszélt.

Az alsófokú oktatásra igen nagy súlyt fektet a kultuskormány és sokat is áldozott rá — mondotta. Körülbelül ötvenmillió pengőre tehető az az összeg, melyet a kultuszminiszter az alsóbb oktatás és a népoktatás céljaira fordított. Egészen új alapokra fektette a néptanítást, létrehozta az új tanrendet.

Két érdekes bejelentést tett ezután Petri Pál. Az egyik bejelentés az

volt, hogy szó sincsen a tanítói fizetés leszállításáról. A másik bejelentés az volt, hogy nem igazak azok a hírek, amelyek a tanítói létszámcsökkentésről szóltak. Az állami adminisztráció több státuszában szó van ugyan arról, hogy bizonyos megüresedett állásokat nem töltenek be, de a tanítói létszámcsökkentés teljesen ki van zárva.

Padányi Ernő budapesti tanfelügyelő üdvözölte ezután a közgyűlést.

A tanítóintézet tanárok nevében Párdy Endre szólalt fel, majd a közgazdasági egyesület mezőgazdaságtan tanárának és tanszemináriumának üdvözletét adta át Steinecker Ferenc.

Rákos István az Országos Tanítószövetség nevében üdvözölte az egybegyűlteket, majd pedig megkezdődtek a szakelőadások.

A cseka lemészárolta egy falu háromszáz lakosát

Varsó, november 8.

„Expres Poranny” vilnai jelentése szerint két Oroszországból elmenekült paraszt elmondta, hogy a GPU lemészárolta Ulmow falu 300 lakóját, akik elleneztek gazdaságuk kollektivizálását és meggyilkolták egy bolszevista büntető expedíció tagjait.

A GPU emberei a lengyel határ közelében utóérték a menekülő parasztokat, bekerítették és legyilkolták őket. Csúfán a két parasztnak sikerült megmenekülni és átszökni a lengyel határon.

A hírt más forrásból még nem erősítették meg.

A debreceni kir. törvényszék elnöke és bírái a magyar iparért

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Dr. Kesserű Lajos, a kir. törvényszék elnöke teljes ílése hívta össze a kir. törvényszék és kir. járásbíró-ság egész személyzetét és újból felhívta őket a magyar ipar pártolására és magyar árucikkék vásárlására. A teljes ílést azzal a felhívással vezette be, hogy minden magyar embernek és elsősorban is a társadalom gerincének, a tisztviselőkből álló középosztálynak kell társadalmi uton megvalósítani a haza érdekében a magyar ipar pártolásának és magyar áruk vásárlásának nagyjelentőségű kérdését és a köztudatba való bevezését.

Mindenki előtt ismeretesek — mondotta — a jelenlegi rossz külkereskedelmi mérlegünk s rossz gazdasági viszonyaink. Sajat örönköbül kell kiküzdenuünk létjogosultságunkat. Tekintettel erre a létfontosságú szempontokra, nem szabad kifogásként felvetnünk még azt sem, hogy a külföldi áru esetleg néhány fillérrel olcsóbb, vagy hogy jobb volna. Ezen észme terjesztését ma kizárólag társadalmi uton lehet megvalósítani.

Ezután felkérte a jelenlevőket, hogy a múlt alkalommal, április hó végén e tárgyban már tartott teljes ílés óta szerzett tapasztalataikat adják elő s mindenki jelentse be a teljes ílésnek az ez irányban tett eseményeket.

A bejelentések megtörténe után felolvasta a magyar ipar pártolása tárgyában a Társadalmi Egyesületek Szövetsége által hozza intézett felhívást és felkérte a jelenlevőket, hogy ezen felhíváshoz csatolt jelentkezési ívet lehetőleg mindenki írja alá.

A teljes ílés felkérés és egyhangú elhatározta a jelentkezési

aláírását, ami nyomban kezdetét is vette.

A magyar ipar pártolása tárgyában a következő lényegesebb felszólalások hangzottak el:

Janó Sándor irodafőigazgató bejelentette, hogy 100 pengőért vásárolt győri szövetből készült magyar ruhát, ezt már néhány hónapja viseli s minden tekintetben kifogástalannak bizonyult. Ugyanílyen minőségű ruha külföldi szövetből lényegesen drágább leti volna.

Vásárolt a kir. törvényszék részére 60 méter hazai gyártmányú kókusz szőnyeget, ez alkalommal Horn cég vezetője kijelentette neki, hogy a magyar gyártmányú szőnyegek sokkal tartósabbak, mint a külföldiek. Végül bejelentette, hogy tudomása van arról, miszerint Benyáts Emili nagykereskedő a magyar készítményű selyem keimét tart, amelyből nem bír a magyar gyártásnak megfelelő elegendő mennyiséget előállítani, lényegesen olcsóbb, mint a külföldi.

A teljes ílés tagjai közül számonosan jelentették be tapasztalataikat s hogy ki, milyen magyar gyártmányokat vásárol.

Almássy László kir. törvényszéki tanácselnök felkérte a kir. törvényszék elnökét, hogy a TESZ útján hasson oda, hogy a kartelek működése a magyar középosztály emelkedésével szemben megfelelően megfelelően korlátozva legyen.

Ezután több bíró egyhanguan bejelentette, hogy nem értik, miért állította szembe Békés Lajos nagykereskedő a magyar gyártmányú szövettel az angol gyártmányút olykép, hogy kárakában szemléltetőleg feltűnően van jelölve, hogy magyar szövetből készült ruha ára 18 P, angol szövetből készült ruha ára pedig 150 P.

A kir. törvényszék elnöke bejelentette, hogy ezen a téren még a mai napon személyesen fog meggyőződni és érdeklődni közvetlen felolvasat

Békés Lajosnak e tárgyban hozzá intézett levelét, amelyben azt fogadja, hogy a magyar ipar pártolására alakult szövetségnek minden téren hű harcosa és szószóója lesz.

Végül néhány lelkes szóval buzdította a jelenlevőket, hogy ezen a téren a társadalom minden rétegében jó példával járjanak el és hozzátartozóikat is ennek megfelelő gondolkozásra iparkodjanak szoktatni.

JÓZSAI VEREKEDŐ LEGÉNYEK A DEBRECENI TÖRVÉNYSZÉK ELŐTT

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Négy józsaí legény, névszerint Simon Sándor, Haidu Imre, Bardács János és Bardács Sándor mazankasértés vétségével vádolva állottak tegnap a debreceni törvényszék Fülöp-tanácsa előtt. A négy legény ez év tavaszán az egyik józsaí kereszmában borozgatott és már igen emelkedett volt a hangulat, amikor belépett az ivóba Rác László és Szálkai Antal. Ezek is inni kezdtek és csakhamar megindult a beszélgetés közöttük. Felmerült egy régebbi kölcsönfűgyelet, amelyek miatt Simonék elégedetlenek voltak. Ebből szóváltás támadt, de Rác és a sógora, Szálkai nem akartak veszekedést s ezért hazafelé indultak.

A négy legény követte Rácékát a lakásukig s itt az ablak alatt megállva, kiáltozni kezdtek: Gyere ki, te vákánosos!... A szívélyes invitálásra azonban csak Szálkai jelent meg az ajtóban, mire előkerültek a kerítésből kitépett lécek és az öt ember éketlenül verte egymást. A bíróságon lett a verekedésnek a folytatása, ahol is a négy józsaí legény tagadta, hogy bármelyik is bement volna az udvarra. A tanak azonban Simon Sándor és Bardács József ellen vallottak, akiket a törvényszék fejenként negyven pengő pénzbüntetésre ítelt, a másik két vádlottat azonban felmentette az ellenük emelt vád alól.

A képzőművészet novemberi száma a szerkesztőnek, dr Gyöngyösi Nándornak tollából vezető helyen foglalkozik a Műcsarnok ügyével. Az erős logikával felépített cikkei szenzációs nyilatkozatok egészítik ki, melyeket Lukács György, s. b. t. t. Deák Elnor Lajos, Csók István, Gyenes Lajos, Horvay János, Márk Lajos, Tolnay Ákos és Telas Ede tettek. A nyvs folyóirat szöveg-részből kiemeljük a bőséges tárlás szemlét és a magyar gyűjtök újabb szerzeményeit ismertető cikket. A folyóirat reprodukciói ezuttal is pompásan sikerültek. Az aktuális tárlatokat és a gyűjteményeket illusztráló reprodukciók száma ezuttal is közel jár a félszázhoz. A luxus kivételben előállított, érdekes művészeti folyóirat éve előfizetési díja 24 P. Szerkesztőség és kiadó, hivata: V. Katona József-u. 27.

ADOMÁNY

A mai napon Guldán Adrien ur-hölgy 2 pengőt küldött lapunk kiadóhivatalába a nagy nyomorban lévő Forgács József állásnélküli cipész és családja számára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

Miért nem íit gázgyári kokszal? Tiszta korommentes, szagtalan, olcsó, Hoértéke még a porosz szénnél is nagyobb! Ára a gázgyárban 7.20, házhoz szállítva 30 fillér mázsánként és a forgalmiadó. Gáz és villamos togyasztóinak részletfizetésre is adja a gázgyár. Telefon 74. szám.

NEM ÉRZIE UGY A LELKED...

Nem érzi-e ugy a lelked,
Hogy szívedet meggyötörni kár volt?
Nem érzi-e, hogy mint egykor
Szívögetni jó volna még álmod,
Vagy talán észre sem veszed,
Hogy szenvedés az életem érted,
Pedig, ha lelkembe néznél
Ott találnád most is a Te képed!

Nem érzi-e ugy a lelked,
Hogy mint vártam, hogy Te légy a párom

Hogy harmatos a két szemem,
Ha a kedvenc utainkat járom,
Gondolsz-e Te arra néha...
Mily fájdalmas az elítelt bánt,
S visszafolyott könny mint éget,
S hogy van ami nagyon-nagyon fájhat!
Gayné, Édy.

A Do X kedvező idő esetén szerdán repül tovább Angliából

London, november 8.

A viharos időjárás miatt valószínűleg tartják, hogy a Do. X., az óriási német vízirepülőgép a mai nap folyamán Southamptonba megérkezik. A repülőgépet angliai tartózkodása alatt körülbelül ötszáz vendég fogja megtekinteni, akiket részben a német követség, részben pedig az angol légügyi minisztérium hívott meg. A walesi herceg szintén bejelentette, hogy meg fogja tekinteni a német repülőgépet. Az angol légügyi minisztérium a Do. X. legénységének és tisztikarának Calshotban, a repülőter tisztaszinójában bocsátott szállást rendelkezésére. A Do. X., amennyiben az időjárás rosszabbra nem fordul, szerdán indul Angliából tovább utiára.

Turista fényképtárlás Debrecenben

A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya dr. Hadházy Zsigmond, Hajdúvármegye és Debrecen város főispánja, dr. Vásáry István, Debrecen város polgármestere és dr. Csűrös Ferenc kulturális és védnöksége alatt az egyesület amatőrök közreműködésével első debreceni nyilvános turista amatőr fényképtárlását november hó 16-án, vasárnap délelőtti 11 órakor nyitja meg a Déri Múzeum kiállító termében.

A kiállításra nemcsak Debreceni művészművészei, hanem Eger, Miskolc, Gyöngyös, Szentendre, Diósgyőr, Budapest amatőrök jelentkeztek oly igazi világvárosi anyaggal, hogy az egyesület kénytelen volt a Déri Múzeum mindkét kiállítótermét igénybevenni. A kiállítás belépődíjmentes. A kiállítók neveiről és képeiről egy 24 oldalas izléses katalógust ad ki az egyesület, hogy mindenki nek egy igazi maradandó emlék maradjon.

A társaságok közül Miskolc, Diósgyőr jelezte, hogy lerándulnak a kiállításra, viszont a központ a megnyitáskor képviselteti magát.

A zsűri nehéz szerepét, mert körülbelül 600 kép felett kell döntenie, dr. Ecsedi István muzeumi igazgató, dr. Müller Rezső egyet. tanár, Morvay Ferenc leánygimn. tanár, dr. Orsós Ferenc egyet. tanár, Pálffy József festőművész, tanár, dr. Radó Rezső iparkamarai titkár, dr. Rézler Ervin tanácselnök, Poroszlay Oswald festőművész, tanár, dr. Zöld József tb. főjegyző, tanácselnök voltak szívesek elvállalni. A kiállítás 44 tiszteletdíjjal és a TE központja díszplakettjeivel lesz jutalmazva.

Hirdessen lapunkban!

Jó cipőt kevés pénzért!

<p>4⁵⁰</p> <p>Tenyészbőrképző filc és bőr, talppal, 100-110</p>	<p>9⁵⁰</p> <p>Fekete laksvika és bő laksvika-cső 14.50, 17.50, 19.50 Ugyanaz barnában 2 Pevet több</p>	<p>9⁵⁰</p> <p>Négyzetű bőrcső bőrszínű gallyal</p>	<p>13⁵⁰</p> <p>Fekete Mellon canvas cipő (nyíró leg. helyesen) Ugyanaz kényelmesebb 14.50</p>
<p>14⁵⁰</p> <p>"Ferenc" jennibőgő fekete strapa-cső</p>	<p>14⁵⁰</p> <p>"Marita" fekete, fekete és színes anyam csejtyű cipő Ugyanaz crepe de Chine anyagból 19.50</p>	<p>14⁵⁰</p> <p>"Greta" elegáns a maga egy szerkezetébe, lák kivágott cipő</p>	<p>19⁵⁰</p> <p>"Dolly" elegáns, sima pántos-cső, színes és fekete anyagból</p>
<p>19⁵⁰</p> <p>"Jeddi" óra strapa alkalmos</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>"Róbert" az igazi strapa-cső, bőrből, dupla talp Ugyanaz barnában 29.50</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>"Lajos" fekete bőr és egyszínű bőrcső-cső rímán varrott</p>	<p>34⁵⁰</p> <p>"Kati" előírásos női és férfi korcsolyacső Ugyanaz varrott kényelmesebb 19.50</p>
<p>8⁵⁰</p> <p>"Irene" gyermek, fekete gumí cső, meleg belsővel 9.50, 10.50 Ugyanaz fehérben 9.50, 10.50</p>	<p>12⁵⁰</p> <p>"János" fekete, gumí bőrcső meleg belsővel</p>	<p>24⁵⁰</p> <p>"Ani" a legújabb bőrcső bőrszínű gallyal, garantált Zipfár-csőrrel</p>	<p>17⁵⁰</p> <p>"Magda" a legújabb Wellington-cső meleg belsővel, cipő nélkül is beledágn Ugyanaz barnában 19.50</p>

**Óriási választék: korcsolyákban, sportharisnyákban!
Bemberg selyemharisnya 3.50 I. férfizokni 1.90
Guanjú és cerna gyermek harisnyák!**

Debrecen, **Del-Ála** Piac-u. 16.

Áruink minőségéért felelősséget vállalunk, olcsó szabott árainkból % engedményt nem adhatunk, mert áraink minden versenyen felül állanak.

A Népszerű egyetem pénteken megkezdette működését a MAV. műhelytelepen

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tanfolyamának esztendőki kollegiumi megnyitó előadása után, amelyen Wallisch Oszkár tanár egyetemi olasz lektor adott elő, aki a magyar-olasz barátság egyik lelkes apostola minálunk és az olasz kultúra és kulturpolitika egyik jeles ismerője, a MAV. műhelytelepen nyílt meg a Népszerű Egyetem ezévi őszi cikusa.

Az „Egyetértés” önképző és datogvétel” ének-karát elnevezte a Hinnuszt, amelyet a hatalmas méretű dísztermet színültig megtöltő munkásság és műhelyi hivatalnoki kar mély meghatótsággal hallgatott végig. Ezután székesi Máthé József, főfelügyelő, műhelyfőnök megnyitotta az idei egyetemi őszi ciklus előadásait.

Bizom — úgy mond — a műhelyi munkásság kultúrszeretében és így bizonyosra veszem, hogy az idei ciklusnak mind a 22 órányi programját szépszámu közörség hallhatja végig, arról is inkább, mert a

tárgyak megválasztásában, az egész program kidolgozásában javarészt az „Egyetértés” akarata és kívánságai öltöttek testet.

A lelkes tanszab fogadott megnyitó után Rugonfalvi Kiss István egyetemi professzor lépett az előadói emelvényre és a közönség szívvelyes óvációjának megnyilvánulása után megkezdte szén és magasztos témáinak a felfűtését: Erdély történelmi tanulságainak kodifikálását.

A történelem az élet mestere — mondotta az előadó professzor, — ami csak úgy lehetséges, ha a történelemből kiérezzük a folyton ismétlődő események tanulságait ezeket követjük. Erdély történelmének nagy igazsága a demokratikus gondolkodáson felénfellet igaz hazaszeretet. Ezt szíjünk magunkba a Bozsokai és Bethlen hazáiból.

A nagy tetszést aratott előadás után Szondy György leánygimnáziumi tanár tartott előadást az esz kimókról. Madách idevonatkozó elterjedt mondásával kezdte előad-

sát, mert mint Szondy mondotta, ennvi mindenki tud az esz kimókról, de többet nem. Azután érdekesen jellemezte ezt az éghajlati viszonyok nyomasztó sulvával küzdő szedő szerencsétlen népet, amely a saját gyűnhőibá is csak négykézláb, kutyák módjára tud behatolni. Szondy-nak sikerült most is mondanivalóit olyan közvetlen hagon, itt-ott talpraesett módásokkal fűszerezve, hallgatósága elé vinni, hogy a közönség, amikor ismeretanyagát bővíthette, egyszersmind kellemesen szórakozott is.

Az előadások a jövő pénteken öt órakor folytatódnak, amikor dr. Bozsok Ferenc egyetemi professzor a trianoni Magyarország statisztikájáról, Szondy pedig megkezdett témáiról tart előadást.

Ólmos
vesz lapunk nyomdaja
József kir. herceg-u. 16.

Szép számú közönség jelenlétében nagy sikerrel zajlott le a Békessy Béla Vivó Club nagyszabású teaestélye

November végén lesz a Club házi versenye

(A Debreceni Újság tudósítójától.) A tiszti kaszinóban rendezte meg a Békessy Béla Vivó Club szombaton este nagyszabású teaestélyét a város katonai és társadalmi előkelőségének részvételével. A kitűnő rendezőség a legtökéletesebb módon gondoskodott a vendégek kényelméről és elhelyezéséről, úgy hogy zavartalanul fejlődhetett ki az estély pompás hangulata.

A teát követő táncot a következő párok nyitották meg: Beczner József—Berta Lászlónéval, dr. Láng Sándor—Beczner Józsefnéval, Vi-

rág István—Láng Sándornéval. A társaság a legjobb hangulatban a hajnali órákig együtt maradt.

Amint értesülünk, a Békessy Béla Vivó Club a hónap végén házi versenyt rendez, amelyre szorgalmasan készülnek a versenyzők. A club vezetősége társadalmi eseményt avatja ezt a versenyt, hogy ezáltal is megkedveltesse a legmagyarabb sportot a legmagyarabb város közönségével. A verseny után ismét megismétlik a nagy sikert elért teaestélyt.

Azt hitték, hogy epekőbántalmakban halt meg s a boncolásnál kiderült, hogy mérgezés áldozata lett

Egy debreceni asszony rejtélyes halála

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Rejtélyes mérgezési eset ügyében indította meg a vizsgálatot most a debreceni királyi ügyészség, indítványára a vizsgálóbíróság, Özyegy Papp Józsefné debreceni, Kornevics 19. szám alatti lakost a napokban beszállították a klinikára, ahol csakhamar meghalt. Az orvosi vizsgálat azt állapította meg, hogy valószínűleg epekőbántalom okozta a halálát.

Később azonban felboncolták a halttestet s ekkor megállapították, hogy a belekbe valószínűleg valamilyen mérge hatolt be. Azonban jelentést tettek az esetről a debreceni királyi ügyészségnek, amelynek indítványára a törvényszéki orvosszakértő közbenjárásával újabb vizsgálatot tartanak annak kiderítésére, hogy milyen mérge és milyen módon jutott Özyegy Papp Józsefné szervezetébe.

A vakló miatt felborult a szekér és hisztériás rohamokat kapott egy asszony

A gondatlan kocistát husz pengőre ítélték

(A Debreceni Újság tudósítójától.) Mórécz Gergely Józsa napszámos gondatlanságából okozott súlyos testi-sértés vétségével vádolva állott szombaton a debreceni törvényszék Pülöp-tanácsa előtt. Mórécz 1929 július 29-én a Debrecen és Hajduböszörmény közötti országúton hajította a szekérét, amelyen Vékony Istvánné és Csáthi Lajos ismerősei ültek. Utközben a vak ló gyeplőjét a löcsre akasztotta, maga pedig cigarettát szordort. Ezalatt a vak paripa megugrott, vagy félrelépett s a szekeret belefördítette az árokba.

Vékony Istvánné nagy lyben repült az árokba s miután földelet ért, jajgatni kezdett. A szekéren ülő másik két embernek semmi baja nem történt. Vékonyné ellenben sikoltozott: — Jaj, eltört a derékam... A közelben mezei munkások dolgoztak s figyelme-sék lettek az eseményekre. Odasieltek a baleset színhelyére és Vékony-nét megittatták vízzel, amitől elmúlt az ijedsége. Az ügy még s a törvényszék elé került. Vékonyné ugyanis beperelte Mórécz Gergelyt, amiért nem vigyázott eléggé a vak lovára s ez okozta a szerencsétlenséget, aminek következtében öt hosszú ideig kezelték a klinikán. Az esés következtében hallási, beszéls- és látási

zavarokat kapott s csak hosszabb idő múlva gyógyult ki. A szombati főtárgyaláson Mórécz tagadta a bűnösségét s a tanúk csak annyiban vallottak a terhére, hogy egy pillanatra nem tartotta a kezében a ló gyeplő-jét. Ezért következtetett be a baleset.

Dr. Horváthi Arthur törvényszéki orvosszakértő terjesztette elő ezután a véleményét, amely szerint Vékony Istvánné hisztérikus rohamot kapott a baleset alkalmával s külső sérülései teljesen jelentéktelenek. Azok az egészségi zavarok, amelyeket szenvedett, pusztán az izgalom következményei. A törvényszék Mórécz Gergelyt jogerősen husz pengő pénzbüntetésre ítélte.

HIRDETMEY

A kir. törvényszék épülete előtti közterületen épült 11-es számú városi vasbetonsátor megüresedett. Felhívja az elsőfoku közigazgatási hatóság első sorban a hadigondozottak (hadiprokkantak, hadiárvák, hadiözvegyek) vagy ilyen igénylők nem léteben a jelzett vasbetonsátorra bérbevenni kívánó debreceni illetőségű igénylőket, hogy a vasbetonsátor bérlete iránti igényüket az elsőfoku közigazgatási hatóságnál (Kossuth-utca 20. sz. 39. sz.) bezárólag november hó 15-ig írásban jelentsék be.

Igénylő 72,— P.t készpénzben, vagy óvadékképes értékpapír alakjában (takarékpénztári könyvön) a város házipénztáránál az igény bejelentése előtt letétbe helyezni és ennek megtörténtét a jelentkezéskor igazolni köteles.

A bérleti időtartam 3 év. A vasbetonsátorban árusítani lehet:

1. hirdapokat, sajtótermékeket,
2. esemegeféléket,
3. trafikműveket,

Debrecen, 1930 november 5.
Dr. Vass Károly,
közigazg.

Tanuló lány

felvétetik lapunk nyomdájában

József kir. herceg-u. 16.

Megszünik

a Króh utóda Hegedüs cég

Dégenfeld-téri üzlete,

Minden vásárló ak érdeke, hogy meggyőződést szerezzen olcsó árainról.

Vatelin fehér v. fekete, 140 cm. széles métere 2.78 fillér.	Gyermek flanel takaró 2.38 fillér.
Nehéz minőségű flanel nagy takaró 6.90, 9.90, 12.50 fillér.	Virágos paplan 12.90 fillér.
Csodás minőségű selyemharisnya 1.58, 1.90, 2.40 fillér.	Gyapjúharisnya 1.90, 2.40, 2.90 fillér.
Angol zsánerű harisnya 99, 1.58 fillér.	Sportharisnya 78, 98, 1.78 fillér.
Tenisz flanel métere 68 fillér.	Cord bárszutyamaradékok métere 2.78, 2.98 fillér.
Férfi zokni, téli 78, 98 fillér.	Divat zokni 38, 48, 1.28 fillér.
Flor zokni 1.48, 1.98, 2.78 fillér.	Férfi divatos harisnya 1.90, 2.40, 3.50 fillér.
Női téli kabátok szőrmézve P 29.90-tól.	Gyermek téli kabátok szőrmézve P 17.90-tól.
Gyönyörű nyakkendő 99, 1.58 fillér és feljebb.	Csikos selyem schal, férfi vagy női 1.98 fillér.
Téli gyermekkesztyű 1.38, 1.78 fillér.	Téli férfi vagy női kesztyű 1.58, 1.98, 2.98 fillér.
Csodaszép costum- és kabátszövetek már 7.90-tól	Egész finom sima kabát és ruhabárony métere 5.50 fillér.
Crepe de chine nagyobb maradékok 3.90, 4.90, 5.90 fillér.	Brocat, bélsnek métere 1.78 fillér.
Georget, minden színtben métere 7.98 fillér.	Crape szaten maradékok métere 6.90 fillér.
Női téli mellény 6.90, 8.90 fillér.	Férfi téli mellény 7.90, 8.50, 9.50 fillér.
Oroszka 8'80, 11'90 fill.	Gyermek mellény vagy pullover 2'18, 3'90, 4'90 és feljebb

Ma választja meg Ausztria új parlamentjét

Vaugoin kancellár és beszéde a szociáldemokraták ellen

Bécs, november 8. előtt.

Több mint négy millió választó járul vasárnap az urnák elé, hogy szavazatával eldöntse nemcsak a törvényhozó testület és a kormányzat jövő irányzatát, hanem mondhatni Ausztria sorsát is. Az új köztársasági államalakulat óta már sokszor állott egymással szemben és választási küzdelemben a keresztényszocialista párt — a polgári gondolat legerősebb bástyája Ausztriában, — valamint a nagynémetek és a mezőgazdák a szociáldemokratákkal. Olyan elkeseredettséggel azonban még egyszer sem vitáztak meg a hárcot egyfelől a polgári, másfelől a marxista pártok, mint most, amikor mindkét részen a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznek a többséget és ezzel együtt a hatalmat megszerezni.

A polgári pártok hatalmas erőfeszítéshez jutottak azért, hogy ezúttal először vesz részt szervezetten a választásban a hazafias önvédelmi alakulat, a Heimwehr, valamint azzal is, hogy Schober volt kancellár vezetése alatt polgári blokk alakult.

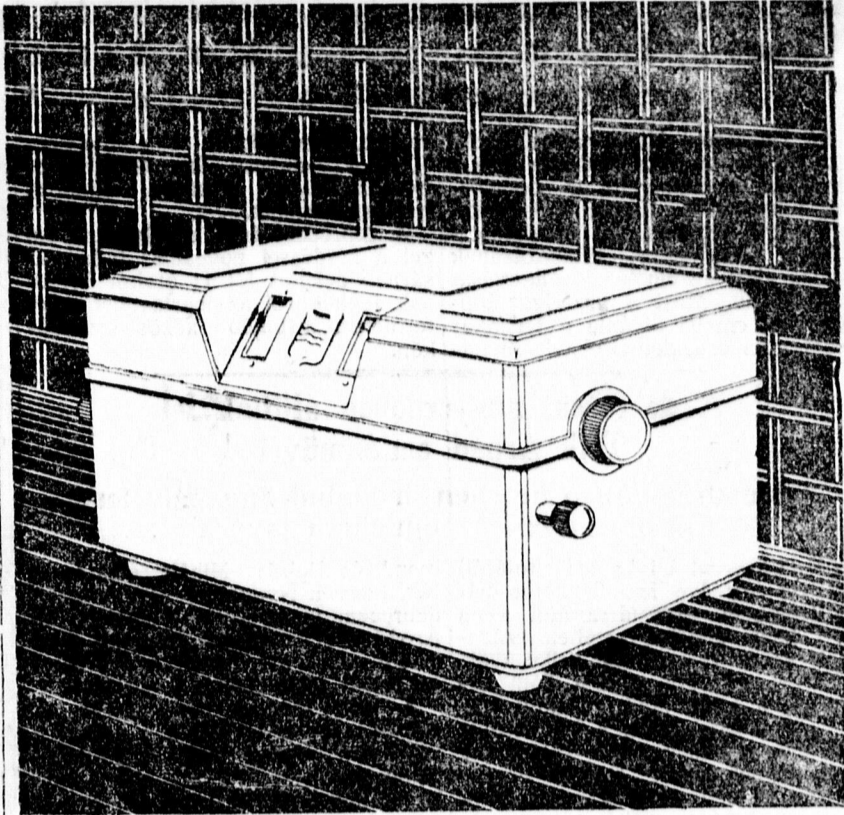
Bécs, november 8.

Holnap, november 9-én tartják meg egész Ausztria területén a nemzeti tanácsi választásokat. A volt nemzeti tanácsot október elsején oszlatta fel a szövetségi elnök, éppen félévvel a törvény szerint négy évre szóló megbízatásának lejártá

előtt. Az osztrák nemzeti tanácsnak 165 tagja van. A képviselőket 25 választókerületben általános, egyenlő, titkos és közvetlen választójog alapján viszonylagos választási rendszer szerint választják.

Az aktív választójog korhatárát legutóbb betöltött 20-ik évről betöltött 21-ik évre emelték fel. A leadott szavazatok alapján kettős eljárással állapítják meg, hogy az egyes pártokra hány mandátum jut. Az eredmények legnagyobb része az első megállapítási eljárás alapján már jóval néhány órával a választás lezárása után ismeretessé válik, míg annak megállapítása, hogy a maradékszavazatok alapján hány mandátum jut az egyes pártoknak, bizonyos időbe telik.

Vaugoin kancellár tegnap este mondott nyolc agitációs beszédeinek egyikében a fegyverkutatásokkal foglalkozott a Deutsch szocialista vezérleplezési akciójáról szólva, a többi között a következőket jelentette ki: Deutsch dr. egész eljárása, úgy látom, a hazaárulással határos. Szociáldemokratáinknak ilyen hazaárulásait már meglehetősen megszoktuk. Hiszen több, mint jellemző, hogy londoni lapok már e hó 4-én reggel bécsi jelentést hoztak, amely megígérte, hogy az Arbeiterzeitung másnap mit fog leleplezni. Ez az austro-marxista hazaárulás az egész választási hadjárat alatt megszakítás nélkül folyt.

Én is Philips rádiót veszek!..

Az új Philips „Mestermű” 2531 teljesítménye a legkifinomultabb izlésű zeneértő számára is élvezet! A készülék ára 484 pengő. Részletre is beszerezhető. Philips jótállás és Service. **Kérjen leírást!**

Református nap és iskolaavató ünnepély Derecskén

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Nemrégiben fejezték be a Csanak műépítész által tervezett modern tiztantermes iskola építését Derecskén. Az új iskolát november 12-én, szerdán adják át nagyszabású ünnepélyek keretében a hivatásának. Az ünnepi istentiszteletet Baltazár Dezső püspök tartja, míg az iskolaavatót F. Varga Lajos esperes végzi. Az avatáson résztvesz a vallás- és

közüktatásügyi miniszter képviselője is.

Szerdán este hat órakor Csikesz Sándor egyetemi tanár prédikációjával kezdődik a református nap, melynek következő napi előadásait a református felhívású legkiválóbb munkásai: Bereczky Albert, Biberauer Richárd, Szabó Imre és Tildy Zoltán budapesti lelkesültek tartják. Előadásul szerepel még Vasel Matild kínai misszionáriusné is.

Magyarországon az első hatalmas KIE palotát a tiszántúli ifjuság számára építik fel Debrecenben

A debreceni KIE palota ügyében minden irányban fontos lépéseket tett a vetőség és az előlekek szerint nem lesz semmi akadály, hogy 1933-ban felépüljön Magyarországon első modern palotája, amely az iskolán kívüli ifjuság testi, lelki, értelmi és társadalmi nevelését leszámítva szolgálja.

Már javában folynak azok a tanulmányok, amelyek megállapítják, hogy Debrecen és az innen irányítást váró egész Tiszántúli ifjusága valóságos helyzetét és szükségzeit, hogy ennek alapján a legcélszerűbben építhessék meg a debreceni KIE palotáját.

Másik részről pedig tanulmányozták az eddigi megépített KIE paloták működését és beosztását, hogy ezeket a tapasztalatokat is értékesíteni tudják az épület megtervezésénél és felépítésénél.

Ebből a célból Laky László iónikár és Fekete Pál egyesületi tag, a kiváló építész-inarművész szombaton délután Pozsonyba és Prágába utaztak. Pozsonyban öt év óta működik a KIE palota hatalmas intézménye, amely felében ameri-

kai segítség, felében a csehszlovák kormány hozzájárulásával épült fel 1.500.000 pengő költséggel. Prágában még hatalmasabb palota épült 3.000.000 pengő értékben. A pozsonyi palotában két magyar titkár működik.

A néhány napos alapos tanulmányozás eredményeit Fekete Pál felhasználja az előzetes tervek elkészítésénél, ami azért fontos, mert ezek szerint a tervek szerint dönt az amerikai bizottság a segítés mértékéről.

Laky László kedden érkezik haza Debrecenbe.

A KIE Szabad Egyetem megnyitása

A Debreceni Keresztény Ifjusági Egyesület híven programjához a jövő héten megindítja szabadegyetemi előadásait. Ezek az előadások teljesen nyilvánosak, azokat bárki látogathatja. A KIE vezetősége azonban úgy állította össze a műsort, hogy azok elsősorban a fiataloknak szólnak. Hiszen maga a KIE is a fiatalok egyesülete.

A KIE Szabad Egyetem novemberi és decemberi előadásai a következők:

November 11. Dr. Tóth Endre: Az ifjuság szerepe a társadalomban. Nov. 14. Laky László: Új világ meggyvén. November 18. Dr. János Gyula: Küzdelem a halál ellen. November 21. Erdős József: A csillogó ég és az ember. November 25. Tamássy László: Sport nélkül nincs egészség. November 28. Dr. Diezig Alajos: A gazdasági válságról. December 2. Dr. János Gyula: Májomber. December 5. Dr. Imház Géza: Az irodalom az ifjuság életében.

December 9. Dr. Simon Jenő: A TBC, a magyarság réme. December 12. Dr. Torda Balázs: Kézműipari problémák. December 16. Kertész Dániel: A magyarság útjai a gazdasági életben. December 19. Dr. Fassy Ferenc: Olaszország-Magyarország.

Az előadások minden egyes esetben este fél 7 órakor kezdődnek a KIE helyiségében. Piac u 7. I. emelet. Az előadások látogatása díjtalan.

A Werbőczy Bajtársi Egyesület előadás-sorozata a korproblémákról a jogászi ifjuság nagy érdeklődése mellett indult meg

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Nagyaránvú és ösvőébitő előadás-sorozatot nyitott meg a debreceni Tisza István egyetem joghallgatói magába tömörítő Werbőczy Bajtársi Egyesület csütörtök délután, a Kollégium I. számú jogi tantermében. Az érdeklődő ifjuság zsúfolásig megtöltötte a termet és élénk figyelemmel kísérte a kiváló ifjusági vezetők előadásait.

Sz. Nagy Sándor Werbőczy vezér „A fascizmus keletkezése és szervezete” címen tartott komoly tanulmányokon alapuló, széles látókörű és korszerű előadást. Különösen érdekesen fejtette a gazdasági és társadalmi problémák nemzeti alapon való megoldását, amelynek nagyszerű példaként mutatta be a fascizmust. Előadását a fascista Olaszország külpolitikájaként nagy vonalakban való vázolásával fejezte be. Az élénk tetszéssel kísért előadás után Bárvig Imre Werbőczy nádor

ismertette a német nemzeti szocializmust Rosenberg Emilnek a müncheni „Weltkampf” című folyóiratban megjelent tanulánya alapján. Az előadásból világosan bontakozott ki az a folyamat, amely ma a világ érdeklődésének a középpontjában áll: milyen törvényszerűségek hozták létre a német nemzeti szocializmust? A marxizmus gazdasági- és társadalomszemléletével szemben megteremtette ez a mozgalom a maga programját, tehát nemcsak elméletben, hanem az életben is győzni akar. Mély erkölcsi alapot pedig a német történelmi és életrajzi szemléletből nyer a porondra lépő német nemzeti szocializmus. A hallgatók vilhars tansa követte Bárvig Imre szavait.

Mind a két előadás nagymértékben járult hozzá az egyetemi fiatalok szociális és külpolitikai érdeklődésének és érzékének kiterjesztéséhez.

A debreceni kereskedelmi és ipari érdekképviselők tiltakozó gyűlést tartanak a posta-tarifák emelése ellen

Budapesten országos tiltakozó gyűlés lesz

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A m. kir. postafelügyelet már a tavasszal megkísérelte a postatarifák felemelését. Ekkor a kereskedelemügyi miniszter az érdekképviselők egyhangú tiltakozásának hatása alatt az emelés jóváhagyását megtagadta. Most a vezérigazgató úr újra emelési kívánja a tarifákat ezért az érdekképviselők elhatározták, hogy hétfőn, azaz november 10-én a budapesti kereskedelmi és iparkamarában országos tiltakozó gyűlést tartanak.

A debreceni érdekképviselők ezzel a kérdéssel november 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor kívánják foglalkozni az inartestület nagy termében tartandó közös gyűlésükön.

A debreceni nagyerdőben állítják fel Tóth Árpád emlékművét

November utolsó hetében irodalmi ünnepély lesz Debrecenben az emlékmű javára

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Közel egy éve foglalkoztatja már a debreceni Adv-társaságot az a terv, hogy emléket emeljen századunk egyik legnagyobb lírikusának, a debreceni származású Tóth Árpádnak, a költő korán elhunyt legkedvesebb sétahelyén, a Nagyerdőn. Már meg is emlékeztünk róla, hogy az emlékmű tervét Popper Ferenc építész és Medgyesy Ferenc szobrász készítik. Az építési terv már régebben készen van, a napokban Medgyesy, a nagy magyar szobrász is elkészült Tóth Árpád brozba öntött arcképének a megmintázásával. A terveket a szakértők művészi szépségének s a költő emlékéhez illőnek találták s ezzel az ügy megvalósítása komoly és sürgős teendővé vált az Adv-társaságnak.

A kegyeletos tervről már kezdetben rokonszenvel értesültek Tóth Árpád íróársai és legközelebbi barátai amvira, hogy Móricz Zsig-

mond és Bajtis Mihály elhatározták, hogy a Nyugat régiója tervezett debreceni ünnepéjét teljesen Tóth Árpád emlékeztetének szentelik s ez estély egész jóvedelmét a debreceni emlékmű felállítására fordítják.

A két szándék találkozásán az Adv-társaság a legnagyobb örömmel vállalta a Nyugat debreceni ünnepének rendezését s az abban való közreműködést. Így november végén olyan irodalmi ünnepség lesz Debrecenben, amilyenre még alig volt példa. A legnagyobb élő magyar írók és költők ígérték meg ez ünnepélyen való részvételüket, olyanok: akiknek együttes szereplése hosszú időre szóló irodalomtörténeti nevezetesség, olyanok akiket egyszerre látni, egy előadásban hallani páratlanul gazdag lakomája lesz a magyar költészetet csodáló lelkeknek, a magyar irodalomért hevülő szíveknek. Az ünnepélyről később részletesebb hírt fogunk közölni.

Olasz lap baráti cikke Magyarország mellett

A győztes államok lefegyverzését követeli a Popolo d'Italia

Róma, november 7.

A „Popolo d'Italia” a Népszövetség leszerelési bizottságának ülésével kapcsolatban Lido Calani tollából vezércikket közöl. A cikk szembeállítja Franciaország lázas jegyverkezését amaz államok helyzetével, melyeket megosztottak ama lehetőségtől, hogy vdekezhessenek ellenséges szomszédaik ellen. Mint tipikus példát, Magyarországot említi a vezércikkíró.

— Ez a megcsönkített, kirabolt ország — írja — csupán harmincezer főnyi látszathadsereget tarthat repülőgépek és ágyuk nélkül, míg határaik körül a francia hadsereg mintájára felfegyverzett és felszerelt ötszáz ezer katona áll. Németország, Magyarország, Ausztria és Bulgária kívánják a lefegyverzés becsületos végrehajtását és ebben a törekvésükben Olaszország, Anglia, Amerika és Törökország feltétlenül támogatják.

Világforradalmat jósol a prágai érsek

Harcot hirdet a spekulánsok ellen

Prága, november 7.

Dr Kortács prágai érsek szenzációs cikket írt a Népszövetség köz-művelődési intézetének kiadásában megjelenő Nemzetközi Oktatófilm-Szemle című folyóiratba. Az érsek cikkének címe: Film és vallás. Bevezetőleg arról ír Kortács érsek, hogy elismeri a film jelentőségét a propaganda terén, majd így folytatja:

— Ha Szent Pál ma élne, az evangélium hirdetésére a filmet használná, de a telefont, rádiót, gőzhajót, vonatot és autót is. Kis-Ázsiába és szerte a világon utazna repülőgépen és Zeppelinben.

A világ helyzetéről ezt írja a prágai érsek:

— A kapitalizmus korszakában élünk, amely a pauperizmust vonja maga után és ennek nyomása alatt a katolikusok éppennygy szenvednek, mint a marxisták. Az önzés és a súlyedés korszakában élünk és ez

a züllés az erkölestelen töke következménye, amelyet spekulánsok, egyesek és testületek, bankok és trösztök halmoznak fel.

— Ez az ugaron heverő töke a munkások és hivatalnokok produktív fáradozásának eredménye, amely ahelyett, hogy a haladást szolgálná, az általános szegénység eredendő oka. Az egész intelligencia kizárólag a tökének szolgál. A világtörténelem új fordulatainak korszakában élünk, amilyen nem volt a népvándorlás óta. Akkor született az óriási vértengerből a kereszténység, amint-hogy nagy jelenségek csak vérfürdőből kelhetnek életre.

— Az idő megérett egy világforradalomra és ha a hatalmasok s a tőkésék nem ismerik el a krisztusi törvényeket, akkor tüztenger fogja felperzselni az egész világot. Jaj azoknak a nemzeteknek, amelyeknek államférfiai nem látják előre ezt a katasztrófát.

Arany bélyeget

nem adunk, de

árainkat mélyen leszállítottuk!

Olcsó árainkkal meg lesz elégedve,
ha nálunk vásárolja

őszi és téli ruhaszükségletét.

Egy pár kiváló cikkünket alant közöljük:

Fekete télikabát bársony gallérral	P 44.--
Fekete városi bunda szörme gallérral	P 54.--
Kék és fekete öltöny	P 36.--
Hubertusok	P 32.--
Gyermek télikabátok	P 24.--

keresse fel üzletünket és meg fog
győződni hirdetésünk valódiságáról.

HAJDUSÁGI

Férfiruha áruház Piac-utca 67. sz.

(Megyeházzal szemben.)

PERTRIX

VÉDŐJEGY

száraz elemek és telepek
seblámpa és anódelepek
számára.

eljesítményük felülmúlhatatlan
Minden szaküzletben kaphatók

Horn Rezső és néhai Gyürky Sándor ünnepése

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete szombaton este nagy szabású ünnepséget tartott a Sas utcai hivatalos helyiségében. Fél kilenc órakor kezdődött az ünnepség társas vacsorával, amelyen megjelent a debreceni kereskedő társadalom vezetősége. Dr. Nagy József tanár üdvözölte a megjelenteket, majd meghatótt szavakkal emlékezett meg Gyürky Sándorról, aki az írás és köztisztviselői állás volt az egyesületének. Később ugyan ő lelkes szavakkal méltatta Horn Rezső jelenlegi elnök érdemeit, kiknek nevéhez annyi sok érdemű fűződik a kereskedelmi terén.

Vég hangulatban telt el a vacsora, amelynek résztvevői a legjobb kedélyben maradtak együtt a korábbi reggeli órákig.

MUSZA FERENC ELŐADÁSA A HITVÉDELMI SZAKOSZTÁLY ÜLÉSÉN

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Pénteken délután 5 órakor tartotta a Kálvinisták Tempuomegyiséletének hitvédelmi szakosztálya ez évadban az első ülést. Az egyház tanásterme zsúfolásig megtelt az érdeklődő hívek seregével. Maga az előadás meg is érdemelte ezt a fokozott érdeklődést, mert a kiváló előadó szakavatott kézzel vezette végig a hallgatóságot a modern lélekiség különböző megnyilvánulásain és egyes elszomorító jelenségein.

Előadásának bevezetésében szólt arról az érthetetlen jelenségről, hogy napjaink közönségének oly nagy százaléka hidegedett el attól a kereszténységtől, melynek tudományos értékét semmiféle vallásellenes racionalizmusnak nem sikerült megmeccafolnia.

Ismertette az előadó az intelligencia, munkásosztály, kereskedők, iparosok stb. helyzetét, ezek mind külön-pasztorolást igényelnek. A kereskedelem, ipar, közlekedésügy fejlődése folytán a népek életének központja a falvakból a városokba koncentráldott: a városokban pedig ezeknek rohamos fejlődésével a lelkipásztori állások szaporítása semmiképpen sem áll arányban. Pedig éppen a városok lelki arcának kialakítása elsőrendű lelkipásztori kötelesség. Ez pedig személyes ráhatással érhető csak el. „A jó pásztor ismeri az ő juhait.” Krisztus felfogása szerint eredményes lelkipásztorokodásról csak ott lehet szó, ahol az egy ember által megmunkálható terület nem túlságosan nagy, ahol csak annyi lélek van a lelkipásztorra bízva, amennyit személyesen ismerhet.

Az előadást mindvégig feszült figyelemmel hallgatta az egybegyűlt közönség. Dr. Balla Bertalan, a Hitvédelmi szakosztály elnöke köszönte meg az előadást, melynek elején és végén Mada Zoltán s. lelkes imádkozott.

Az integritás utjáról tartja első nagyszabású előadás-sorozatát a Ker. Nemzeti Liga

Második előadás-sorozatán a magyar zene fejlődését mutatja be Debrecen vezetők társadalmi egyesülete — November 15-én dr. Haendel Vilmos értekezik Magyarországon külpolitikai feladatairól

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni nacionalista magyar társadalom vezető egyesülete, az Egyesült Ker. Nemzeti Liga ezidén is gazdag programmal fogja szolgálni nemes célkitűzéseit. Emlékeztet még a tavalyi őrési érdeklődést kiváltott vita-sorozatára, amelynek előadói az ifúság és a meglett férfimenedékek problémáit vitatták meg.

A múlt egyesületi év magas színvonalú előadásait is felül fogja múlni az idei program, amely az „Integritás útja”

vezérgondolatának szolgálatában fog állni. Debrecen és az ország legkiválóbb szakemberei fogják fejtetni a társadalom és az állam feladatait külpolitikai, hadügyi, kulturális, erkölcsi és gazdasági téren, amelynek valóra váltása meg fogja gyorsítani az ezeréves magyar birodalom helyreállítását.

Az első előadást két estén költői feladatainkról a magyar politikai tudomány kimagasló reprezentánsa,

dr. Haendel Vilmos

egyetemi tanár, egyesületi elnök tartja meg, míg a többi témák megőlése is a leghivatottabb kezekbe kerül.

Eddig sikerült előadókul megvenni dr. Czettler Jenő egyetemi

tanárt, a képviselőház alelnökét, a Ker. gazdasági Párt országos nevű vezéralakját, aki a gazdasági kérdésekről beszél, míg kulturális kérdésekről vitéz dr. Bessenyei Lajos ref. főgimnáziumi igazgató beszélt. A többi előadók felkérése most van folyamatban.

Az előadások helyét és időpontját a sajtó és meghívók útján fogja közölni az érdeklődőkkel a Liga elnöksége.

Az integritással foglalkozó előadás-sorozat lezárása után magas művészi értékű, nagy nacionalista jelentőségű második programmontia az egyesületnek a

a magyar zene fejlődésének bemutatása.

A magyar zene kezdetitől a legmodernebb alkotásokig nyújt képmegis magas kulturális nyújtást képviselő magvarizációk fogják kísérni a bemutatásokat, amelyeknek során Debrecen reprezentáns művészei és művésznői szerepelnek.

A gazdag program iránt érthetőleg máris széleskörű érdeklődés nyilvánult meg és a Liga elnöksége nagy körültekintéssel készíti elő a rendezést, hogy így a nemzetnevelő előadások, mint a zenei bemutatások a nacionalista társadalom felnevelésének és ifúságának számára teljes mértékben hozzáférhetők legyenek.

Őrési bankösszeomlások Franciaországban

Páris, november 8.

Csak nemrég vált ismeretessé a boulognei Adam-banknak, Észak-franciaország egyik legnagyobb bankintézetének az összeomlása. Tekintettel arra, hogy ez a bank táplálta a boulognei hajózási vállalatok legtöbbjét, most ezek is olyan kritikus helyzetbe jutottak, hogy még az indulófélben lévő hajók legénységének a zsoldját sem tudták folyósítani.

Az Adam-bank összeomlásának kipattanása után tegnap a Crédit du Rhone szüntette be fizetéseit. A Crédit du Rhone, mely igen tekintélyes francia középbank volt, az Adam-bank konszernjébe tartozott. A boulognei bukás hírére a hitelezők megostromolták a Crédit du Rhone pénztárát, amelyek 3 nap alatt 20 millió frankot fizettek ki, ezzel azonban a 10 millió frank alaptőkéjű bank, amelynek 26 vidéki városban voltak fiókjai, kimerült.

Még nagyobb arányú az Oustric-bank immobilitása. Az Oustric-bank kezében van a Creusot-művek részvénytöbbsége. Az utóbbi hetekben az Oustric-bank kénytelen volt iparvállalatai nagyrészenél idegen kezekbe átadni a vezetést, hogy katasztrófálisan végződött tőzsdemanővereit fedezhesse. Természetesen azonnal érezhető volt ezeknek a tranzakcióknak a hatása a Creusot-művekkel szemben megnyilvánuló bizalmatlanságban.

A Creusot-művek Franciaország legnagyobb vasipari vállalata, melyet a német Krupp-művekhez szoktak hasonlítani. St.-Etienne mellett elterülő őrési telepein hatalmas tömegekben gyártja a vasipar minden

termékét s a háború alatt egyike volt az entente legnagyobb muniógyárainak.

A Creusot-művek szerdára rendkívüli közgyűlést hívott össze, melyben úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság minden igyekezte arra irányult, hogy a részvényesek pánikhangulatát és aggodalmait eloszlassa, kijelentvén, hogy a vállalat hitelét semmi veszély sem fenyegeti. Ennek dokumentálására, — mint sokkal inkább hihető, azért, hogy a vállalat pillanatnyi nehézségeit megússzák, — elhatározták 100 millió frank értékben kölcsönkötvények kibocsátását. Természetesen a kötvények elhelyezése még mincsezen biztosítva.

Igy fest nagyjából a francia bankok és iparvállalatok gazdasági helyzete. A francia jegybank rendelkezik pillanatnyilag az U. S. A. után a legnagyobb aranykészlettel. Valószínűnek látszik tehát, hogy végre Franciaországba is eljutott a világgazdasági krízis hulláma.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

WEISS MANFRÉD ACÉL ÉS FÉMMŰVEI R.-T. CSEPEL

ezuton adja tudtára az igen tisztelt Gazdaközönségnek, hogy a legújabb kéthengeres, petróleum-üzemű 40 lóerős CSEPEL- traktor kedvező időjárás esetén i. hó 15-én és 16-án, szombaton és vasárnap délelőtt 9 órakor az Ehes és Nagy-Szepesi tanyákon

Traktor bemutató szántást

végez, amelyre az érdeklődő gazdaközönséget ezonton tisztelettel meghívjuk.

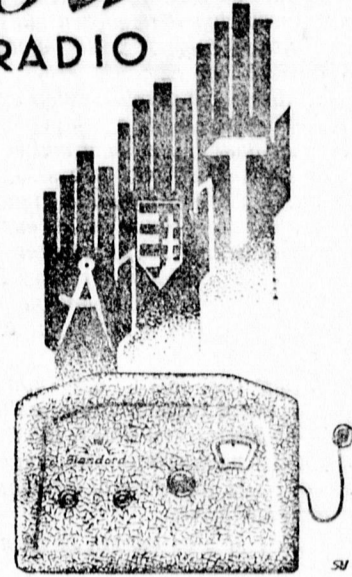
Részletes felvilágosítással szolgál:

VASKOVICH ANTAL ÉS FIAI cég, Debrecen, Boesky-tér 7.

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

MAGYAR GYÁRTMÁNY!

3a MAGYAR RADIO

Standard 3a

VILÁGSIKER
ÁRA P. 225.-

KAPHATÓ 6-12-18 HAVI RÉSZLETRE!

Minden jobb szaküzletben kapható.

A MÁV FILHARMONIKUSOK
CENTENNÁRIS „GOLDMARK-
EST”-JE

Ma, vasárnap este 8 órakor tartja meg több ízben meghirdetett és a leg-ritkábban tapasztalható érdeklődéssel találkozó I. bérleti hangversenyét a Bika-szálló dísztermében a Máv. filharmonikusok hatalmas zenekara egy mindenkép nagyarányú „Goldmark-est” keretében, amelyen a zeneköltő emlékének áldoz és születésének 100-ik évfordulóját ünnepli. — Ismételt adjuk a halhatatlan mester műveit felölelő programját az estnek: Emlékbeszéd, tartja dr. Lukács József kegyesrendi gimnáziumi igazgató. Goldmark: Falusi lakodalm. Szimfónia. Goldmark: Hegedűverseny, zenekarkísérettel előadja Szentgyörgyi László hegedűművész. Goldmark: Sakuntala. Nyitány. A zenekart Abrányi Emil vezényli.

A hangverseny jegyei kevés kivétellel elővételben elkelték. A megmaradt jegyek délelőtt 10 órától a Bika-szálló előcsarnokában és este 7 órától a hangverseny előtti pénztárnál válthatók. Helyárak: II. r. földszinti ülőhely 2 P 50 f., III. r. földszinti ülőhely és erkélyülés 1 P 50 f. Az előjelekből következtetve, filharmonikusaink ma esti Goldmark-ünnepé az idei hangversenyszerezen egyik kiemelkedő zenei eseményének ígérkezik.

SCHLÉZINGER REPÜLNI FOG

A Nyugati pályaudvaron indulásra készen áll a bécsi gyors. Schlézinger megáll az egyik elsőosztályú fülké ajtajánál és benéz. Nem ül bent senki. Az ablakmelletti ülésen nagy csomó újság hever. A zsidó benegy a fülkébe s ráül az újságokra.

A követcsoport perében belép egy főúr és helyet foglal a zsidóval szemben. A vonat egy pillanat múlva megindul. A főúr elővesz egy újságot és olvass. A zsidó is előhúzza maga alól a Neues Pester Journalt. A főúr pár perc múlva egy másik újságot vesz elő. A zsidó is előhúzza erre egy Berliner Tagblattot. A főúr megint másik újságot vesz elő; a zsidó is előhúzza egy Morning Postot.

A főúr ezt látva, azt gondolja, hogy valami roppant nagy intelligenciájú emberrel van dolga. Elhatározza, hogy megszólítja. Mivel éppen a repülőgépek fejlődéséről olvasott egy cikket, így szól:

— Azt hiszem kérem, hogy mindnyájan repülni fogunk?

A zsidó erre csodálkozva kérdi: — No, mi az, magának is harmadik osztályra szót a jegyre?

Dr Eesedi István vetítettképes előadása a kollégium dísztermében. Hétfőn, 10-én, hat órákor az Egyetem Népszerű Főiskolai Tanfolyamon dr Eesedi István egyetemi m. tanár, a Déri-muzem igazgatója tartja meg Egyiptom című előadását vetített képek bemutatásával. Belépődíj nincsen, de önkéntes adományokat elfogadnak.

A Terápia gyógyintézetben a kezelések továbbra is zavartalanul folynak. Vízúra, Iszap, Szénasavfürdők, Diathermia, Villany, Quarz.

Gazdálkodó fiúk tanfolyama a Korona dísztermében kizárólag polgársaladók részére már megkezdődött, beiratkozások még héten elfogadhatók.

Babaféji chrysantheumok esztendőben vagy levágottan dúsválasztékban kaphatók. Erzsébet-napig SIMKOVITS debreceni műkertész ötvirágüzletében, Kossuth-utca 11., Kardos-ház.

Orvosi, jogi, gazdasági és mindennemű szakkönyvek új és használt állapotban kaphatók Böhm Ferenc könyvkereskedésben, Piac-utca 7., Bika-szálló mellett.

A hentes és mészáros szakosztály felkérése a vásárlóközönséghez. Amint a múlt heti lapok közölték már, a kereskedelmiügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy az évnök november 16-ával kezdődő és március 15-ével végződő szakában vasnapokon hentes és mészáros árukat árusítani nem szabad, vagyis a napokon a hentes és mészáros iparosok üzleteiket nem nyitthatják ki. Ezzel szemben kizárólag a szombati napokon este 9 óráig tarthatják nyitva üzleteiket. Nehogy a vásárlóközönséget — a rendelet nem ismerése folytán — csalódás érje: a hentes és mészáros szakosztályok elnöksége ez uton kéri fel a vásárlóközönséget, hogy hus, zsiradék és egyéb a szakmába tartozó cikkeket a fenti között időszakban szerezzék be. Ezek szerint 15-én, szombaton este 9 óráig lehet a hentes és mészárosoktól vásárolni, de 16-án, vasárnap már nem, mert aznap zárva kell üzleteiket tartaniuk. Az iparostitűlet hentes és mészáros szakosztályainak elnöksége.

2, 4, 6 szobás lakás kiadó. E deklómi lehet: Piac-utca 71. Butorüzlet.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

Első tavasz

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta: Anday Ernő. Zenéjét szerette Brodsky Miklós. Bemutatta 1930 november 8-án a Csokonai színház

A modern revü operett-gyárosai — ugyanamyszor vagyunk kénytelenek megírni, ahányszor ok. — tulajdonképpen örökkön egy és ugyanazt a témát variálják. A mérlegelésnél tehát a legfőbb tétel kikapcsolódik. Hogy jobb-e vagy rosszabb-e egy operett, azt már ma tulajdonképpen csak az dönti el, hogy melyik szerző tud a detailokban valamivel több humort kimérni, melyik tud ötletesebben megírni egy sláger-refrén, vagy tetszesebben beállítani néhány revüképet.

Az „Első tavasz”, ezeket a szempontokat tekintve, határozottan sikerültebb darab az utolsó időkben látottaknál. Meséje a régi, figurái ismerősök, külső csillogásban, hatásos ötletekben, ügyes revü-számokban s ama bizonyos kávéházi humorban azonban bővelkedik. Brodsky zenéje sikerült. Van benne sok kellemes melódia, eleven ritmus, instrumentálása is szerencsés.

A Csokonai-színház szinte fölöslegesen pazar kiállításban hozta színre az „Első tavaszt”. Unger István ren-

dezői munkájában — az intelligenciát felül van nagyvonalúság is. Kiküszöbölte végre azokat az apró bosszantó hibákat, mucsai balfogásokat, amelyek tavaly és tavalyelőtt állandóan ismétlődtek egy-egy darab kiállításánál. Unger tudja a szereplőket is mozgatni, tud tempót diktálni s azt betartatni mindvégig. A sok új díszlet, a rendez berendezési színpad, az elegancia, mellyel kihoz egy-egy görlesoportot, határozottan lelkiismeretes munkára vallanak.

A szereplők élen Timár Ila járt. Szép hangjával, játékkal, pazar ruhával egyaránt hódít. Partneréi, Unger és Antók, a két szimpatikus és elegáns bonvivant igen jók. Barna Anny most is természetes derűt, bájt hoz a színpadra. Misoga László groteszk alakja, humora állandó derűségben tartja a publikumot. Dolinay és Kormos pompás figurák. Jó még Pallay Manci és Fáskerthy Már a is. Kár, hogy az utóbbi tuloz, Erdődy invenciózusan állította be a táncszámokat, Szathmáry Endre pedig minden friss ritmust töretlenül hozott ki a zenekarból. (mars.)

Miss Harriet Henderson hangversenye

Igazat megvallva, féltünk egy kicsit. Nem szeretjük az amerikai cégegereket. Különösen a művészetben, hol Amerika a mechanizmust s a pusztító technikát jelenti. Ami itt Bayreuth, vagy Róma és Firenze, ugyanazt Amerikában Hollywood helyettesíti. Ha amerikai művészettel találkozunk, úgy azonnal meggyanusítjuk: hány százalék a reklám? Ki találta fel tehetségét? Edison-e, vagy Mr. Cohen? Hol készítették technikáját? Fordnál-e, avagy másutt? Hiszen az európai tehetségek is kétségesek, ha átszűri őket Amerika. Ott van például Galli Curci, akinek egyetlen szerencséje, hogy jókor született énekesnek: első sikerei után feltalálták a gramofont s így Edisonsnak köszönheti európai karrierjét... Lehet, hogy mindez csak előítélet. Óvilág rosszmájúsága. Fekete gyűlölködés. Hisz nem volt még szabály, mit egy-két kivételt ne erősített volna. Az utóbbi napokban két ilyen kivételt akadt: Lewis Sinclair, a Nobel-díj-óriása és tegnap este egy fiatal énekesnő, ki feltűnő szépségével és kedvességével épügy kitűnt, mint művészetének erejével.

Fölényes intelligencia, újszerű kifejezések, nemes zengésű tónus, hangtömörség és csodaszép kolorizálás: ezek alakítják ki Miss Henderson művészetét, mely époly áhitattal és hittel tárja fel Bach költészete mélysegeit, mint amily patinásan és egyszerű színekkel domborítja ki Pergolesé, vagy Durante érzéseit. Debussy líráját szenvedélyesen vetíti, megérzi azt, hogy ez az Air drámai fokozást kíván. Minden darabnál más-más színt mutat: vívódást, erőt az operárákban, — mint dalékesenő érzelmek, ötletes, fordulatos.

A debreceni közönség lassan melegedett fel Henderson művészetével szemben. Nem ártana, ha a jövőben minden koncertet megelőzne egy diszpolgár-avatás ünnepélye. Volna legalább „ismerkedési” idő s így nem kellene az első félidőt átdrukkolai A

legjobb művészeket is doppingolnia az elismerés, még Henderson kisaszonnyit is, ki tízszer annyi lelkesedést is megérdemelt volna. A finisch azonban — kegyenlétet minden és jöleső érzéssel könyveljük el, hogy Miss Harriet Henderson s konzentiális kísérője, Hitchcock professzor, méltó introdukciót szolgáltatnak a Zenekedvelők idei programjához. (In.)

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: ALVINCZI HUSZÁROK. Vasárnap este: AZ ELSŐ TAVASZ. Hétfőn: AK ELSŐ TAVASZ. Kedd: AZ ELSŐ TAVASZ.

MEGÉRKEZTEM

külföldi tanulmányutamról, a sellyem- és szövetruhák festését, valamint a női és férfi ruhák vegyi tisztítását utánozhatatlan módon készíttem.

BIRÓ.

Arany Bika udvar.

Ma, vasárnap:

NEGY ÖRDÖG.

Herman Bang világfilme 12 fejezetben. Főszereplők: Janet Gaynor, Nancy Drexel, Charles Morton és Barry Norton.

Megelőző:

„Körit bikája”, „Ő és a huga”

bohózatok.

Előadások: délelőtt 11 órákor ifjúsági előadás. Délután 3, 5, 7 és 9 órákor rendez előadások.

HIRDETMENY.

A debreceni református egyház ez évben általános tisztújítást tart, mely alkalommal 1931. január 1-től kezdve 6 évi időtartamra választás által betöltésre kerülnek a főjegyzői, jegyzői, ügyvédi, számvevői, pénztárnoki, ellenőri, gazdasági gondnoki, irodavezetői és számtisztai állások.

A fenti állások javadalma, a megkívánt képzés és egyéb feltételek tekintetében felvilágosítás nyerhető az egyház pénzügyi hivatalában (Kálvin-tér 17. sz.), az alábbi pályázati határidő alatt hétköznapokon délelőtt 8-tól 1 óráig.

A pályázati kérvények 1. 1930. évi november hó 22-ik napjának déli 1 órájáig adhatók be az egyház iktató hivatalában (Kálvin-tér 17. sz. a.). A kérvényhez mellékelni kell: keresztlevelet, elköltési bizonyítványt, a képzést igazoló bizonyítványt, eddigi szolgálatakról kiállított bizonyítványt és esetleg más okmányt. A fenti állásokat jelenleg betöltő tisztviselők okmányokat csatolni nem kötelesek.

Debrecen, 1930. november 6.

A debreceni református egyház elnöksége.

ÉRTESETÉS!

Értesitem a T. közönséget, hogy a 22 év óta fentálló lakatos műhelyemet áthelyeztem Kossuth-utca 36. számú házamba.

Amidőn megköszönöm közel negyedszázad óta a mélyen tisztelt megrendelőim részéről megajánlott bizalmat, kérem azt részemre ezután is fenntartani szíveskedéik.

Felhívom a tüzhely készítő és vásárló t. közönség szíves figyelmét arra, hogy Kossuth-utca 36. számú házamban mintaraktárt állítottam, hol az elismert legjobb gyártású asztali tüzhelyeimet legelőcsőbb árák mellett készítem és raktáron tartom.

Készítek azonkívül mindenféle műlakatos és építményeket. Javításokat is legelőcsőbb árák mellett.

Király Imre műlakatos mester.

Tanoncok fizetéssel felvétetnek. Kassaiuti régi műhelyemet kiadom egy szakmabeli vagy bármilyen ipari célra olcsó bér mellett. Kiadó még kocsiszín és istálló — és egy szép 2 szobás utcai lakás fürdőszobával azonnalra.

Eladó Boeckay-kerti ujjor kisebb-nagyobb tételben.

ARAIMAT 25 SZÁZALEKKAL

leszállítottam. Tessék erről személyesen meggyőződni, a vásárlás nem kötelező.

Csak elsőrendű gyártmányok.

Óriási raktár.

Ruha- és kabátzövetek, selymek, bársonyok, flanelk, vásznok, sifonok, zefírek, papírok, mosóárúk, szőnyegek, paplanok, kötött áruk, harisnyák kesztyűk.

Tájékoztató:

1 mtr egész finom divat bársony pongyola, minálkban 2,38 Legujabb mellelőr és tweed minták 2,98

Ezen cikk eddig pengő 4,80 volt

„Déke” Áruház

Szent Anna-utca 2. szám

Terjessze a Debreceni Ujságot

SALVATORFORRÁS a vese, hólyag, reuma gyógyoize

a húgyvese csomópontját feloldja és nyének képződését megakadályozza a reuma és a vese- és hólyagbetegségeket elűzi és a vese- és hólyagbetegségeket gyógyítja

Ujletvelelőg: Budapest, Erzsébet tér 7. sz.

Lerakat Kontsek Geza K. Rt. és Fuszkerkereskedelmi Rt. Debrecen.

A Déri Múzeum még a Nemzeti Múzeumnál is szebb

— mondotta Albrecht királyi herceg dr. Vásáry István polgármesternek

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Albrecht királyi herceg, aki pén-
teken este a Hortobágyon tartandó
vadászatra Debrecenbe érkezett,
tegnap, szombaton délelőtt dr. Vá-
sáry István polgármester, dr. III.
Magoss György vezérigazgató és
dr. Ecsedi István muzeumi igazgató
kíséretében megtekintette a Déri-
múzeumot. Ezalkalommal dr. Ecsedi,
a múzeum kiváló és tudós igazga-
tója kalauzolta, aki mindenre kiter-
jedő, részletes magyarázatok-
kal szolgál a királyi hercegnek.
Albrecht ugyanis különösen a mu-
zeum néprajzi osztályán töltött hu-
zamosabb időt s a legnagyobb el-
ragadtatással szemlélte a szebbnél-
szebb és szemléltető darabokat s
mindenről érdeklődött, felvilágosi-
tást kért. Rendkívül tetszett a ma-
gas vendégnek a pásztor-művészet,
amelynek legkiválóbb remekét ta-
lálta meg a debreceni múzeumban.
Sokáig tartózkodott a „magyar
ház”-ban, mindent megnézett, min-
den iránt érdeklődött s a legna-
gyobb elragadtatás hangján nyilat-

kozott a látottakról. Igen meglepte
a magyar éremgyűjtemény teljes-
sége és szépsége, amely bármely
más híres külföldi gyűjteménnyel is
felveszi a versenyt. A képtárban
legjobb a Mátyóki-képek tetszet-
tek, viszont Munkácsy Mihály „Ecce
Homo”-ja előtt percekig állott, mé-
lyen elmerülve.

Csaknem két teljes órát töltött a
királyi herceg a Déri-múzeumban,
végül is kijelentette, hogy ez még
sokkal szebb a budapesti Nemzeti
Múzeumnál is s erről tájékoztatni
fogja a fővárosban a magasabb kör-
eket is. A legnagyobb elismerés
és dícséret hangján szólt Debre-
cen szabad királyi város áldozat-
készségéről, amely lehetővé tette,
hogy a város ilyen óriási értékkel
bíró, hatalmas kulturális jelentőségű
intézménnyel gyarapodjék.

A királyi herceg ezután meg-
tekintette a múzeum két kiállítási
termében Benyovszky István gyű-
jteményes képműveit, erről azon-
ban más helyen számolunk be.

Elkészültek az inségboletták

Az inség szelvényekkel a népkonyhán lehet étkezni

A város szombat tanácsi értekez-
letén dr. Veress Géza tanácsnok be-
jelentette, hogy az inség-boletták el-
készültek. Az inség-boletta tulajdon-
képpen egy kis jegy-szelvény, ame-
lyet a város azoknak a munkások-
nak fog jutalmul adni, akik az erdei
fakitermelésnél dolgoznak. Egy ür-
köbméteria kitermelése után a ren-
des munkabéren felül a debreceni
munkás egy darab ilyen szelvényt
kap, amelyet a népjóléti hivatal 20
fillérre vált be. A szelvény ellenében
esetleg a munkanélküli családtagjai
ithon ebédet kaphatnak a népkony-
hán.

A város az inségakció terhére még
abban a kedvezményben is részesíti
a debreceni munkanélkülieket, hogy
az erdei vasuton teljesen ingyenesen
kifuvározza őket munkahelyeikre és
hat heti munkateljesítmény után in-
gyenesen vissza is szállítja őket. A
kint dolgozó munkanélküliek már ap-
ró házikókat is építettek maguknak s

a várostól kaptak tűzhelyet, amelyen
főzhetnek és amely egyúttal melegít
is. Csodálatos, hogy a munkanélkü-
liek mindezek ellenére is csak kilenc-
venötven jelentkeztek eddig az erdei
fakitermelésre. Még mindig csak há-
rom erdőhivatal körzetében dolgoz-
nak és a negyedik erdőhivatalhoz
egyáltalán nem akad jelentkező. A
tavalyi munkabérlisták kimutatása
szerint az erdei fakitermelésnél átl-
lagban 1 pengő és 98 fillért kerestek
naponta a munkanélküliek, azonban
igen sok olyan ember is volt, aki há-
rom pengőn felüli összeget keresett
naponta.

Közben, míg a debreceni munka-
nélküliek egyáltalán nem akarnak je-
lentkezni, vidékről állandóan sürge-
tik az erdőhivatalokat, a polgármes-
tert, a gazdasági ügyosztályt, hogy
az üresen lévő munkahelyeket en-
gedjék át a vidéki munkások részére,
akik készsággal jelentkeznek az er-
dei fakitermelésre.

Riport a debreceni cipőpiacról

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A mai súlyos gazdasági helyzet-
ben a közönség is nagy dilemma előtt
áll: hogyan szerezze be legfontosabb
szükségletét. Minden irányban nagy
gondot okoz az embereknek a téli
szezón beköszöntével a halaszthatat-
lanul szükséges cikkek beszerzése és
bizony sok esetben véres verejtéket
kell izzadni, amíg előkerül a télka-
bát, a cipő...

A DELKA, amely eddig is mindig a
nagyközönség rendelkezésére állott
a maga pompásan berendezett üzle-
tével és méltányos áráival, ezúttal is

kitett magáért. Nemesak azért, mert
az őszi és téli időnyre a legreimekebb
készlettel jött ki a piacra, hanem
azért is, mert a közönség szükségie-
tének beszerzését előmozdítja és
könnyebbé teszi azzal, hogy a leg-
méltányosabb árakat szabta meg. A
Debreceni Újság—Hajdúföld munka-
társasága épen ezért felkereste a DELKA
igazgatóját arra nézve, hogy mi-
módon lehetséges az árak olyan mér-
séklete a mai súlyos viszonyok kö-
zött úgy, hogy a közönség teherbíró-
képessége ne szenvedjen újabb meg-
próbáltatásokat. A válasz a követ-

kező volt:

A DELKA csak készpénzért vásá-
rol és csak készpénzért ad. Ennek
következtében a közönség számára
megtakarítja azt a kamat-differen-
ciát, ami a hitelben való vásárlás ese-
tében egyébként előállana. A vevő-
nek ugyanis ilyenképen nem kell azt
a többletet megfizetnie, amit a leg-
több üzletben fizet s ami abból áll
elő, hogy a kereskedő hitelben szerzi
be az áruraktárának anyagát s ter-
mészetesen a kamatterhet is kell vi-
selnie. Ezt viszont, hogy veszteség
ne érje, kénytelen a vevőkön behajta-

ni, illetőleg az árucikkeket a kamat
betudásával drágábban adni. Ez a
helyzet a DELKA-nál soha sem áll-
hat elő, mert ez az üzlet minden leg-
kisebbségi cikkét is készpénzen szerzi be.
Megemlítjük egyébként, hogy az
őszi és téli szezón kezdete alkalmá-
val a DELKA igen nagymennyiségű
újabb cikket szerzett be, így sár- és
hócipőket, amelyek elismerten a leg-
kiválóbb márkájú áruk közé tartoz-
nak, ár szempontjából pedig e téren
is követi az eddigi üzlet elvet: méltá-
nyossági alapon a legpontosabb és
legmegbízhatóbb kiszolgálás.

A kereskedők is adhatnak vevőiknek haszon- részesedést

A budapesti kereskedelmi és iparkamara nagy jelentő-
ségű elvi döntése

A különböző áruüzletekkel foglal-
kozó szervezeteknél szokásos, —
hogy az év végén vevőinek vala-
melyes százalékos visszatérítést
adnak az év folyamán tett vásár-
lásuk után. Kereskedői körökben
felmerült a kérdés, hogy egyes ke-
reskedők utánozhatják-e a szövet-
kezeteket a területen, adhatnak-e
ők is ilyen évvégi visszatérítést ve-
vőiknek. Némelyek aggodalmaskod-
tak és azt hitték, hogy ez a tisztés-
séges versenyről szóló törvény re-
delkezéseibe ütközik és épen ezért
kikérték a kereskedelmi és iparka-

szakvéleményét ebben az ügyben.
A kamara vélemény szerint a vevő
a bevásárlási könyveiben foglalt be-
jegyzések alapján évvégi százalékos
visszatérítést kaphat, mert ennek
semmiféle törvényes akadályja ninc-
sen. Ez az eljárás nem egyéb, mint
a vevőknek árendedményben való
részesítése. Ilvenképpen az elvi
aggály megszűnt, most a vevőkö-
zönség érdeklődéssel várja, hogy a
kereskedők a könyvvizsgáló ve-
vőknek tényleg adnak-e évvégi
visszatérítést.

Albrecht királyi herceg látogatása Benyovszky István gyűjteményes képművein

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Benyovszky István, az országos
hírvérvárosi festőművész, mint is-
meretes, két héttel ezelőtt nyit-
totta meg gyűjteményes képműveit
a debreceni Déri-múzeumban két
kiállítási termében. A kiállítást
azóta minden nap tömegesen látog-
tatja a debreceni művészetkedvelői
közönség. Tegnap, szombaton dél-
előtt pedig Albrecht királyi her-
ceg, aki vadászatra jött le Debre-
cenbe, látogatta meg Benyovszky
képműveit dr. Vásáry István pol-
gármester, dr. Ecsedi István mu-
zeumi igazgató és dr. III. Magoss
György vezérigazgató kíséretében.
A királyi herceg hosszasan időzött
a gyönyörű és nagy művészi érték-
kel bíró képek előtt, amelyeket a
legnagyobb élvezettel és gyönyörű-
séggel szemlélte. Különösen tetszet-

tek a főhercegnek a régi magyar
lovakat ábrázoló képek s a Hor-
tobágyot — amely már olyan régen
ismerős előtte — híven kifejező s a
magyar pusztai életet tolmácsoló al-
kotások. Kíséretével a művész ka-
lauzolásában bejárta az egész tár-
latot, majd megállva egy nyílt je-
kinttű, büszke kúnt ábrázoló kép
előtt, szinte spontán jelentette ki:
— Ezt megveszem!...

A királyi herceg a legnagyobb el-
ragadtatás hangján nyilatkozott Be-
nyovszky István kiállításáról, amely
— mint mondotta — minden tekintet-
ben magyar. Benyovszky István kiállítása kü-
lönben már csak a mai napon, vasár-
nap lesz nyitva s megtekinthető
a Déri-múzeumban két kiállítási termé-
ben, délelőtt tíz órától egy óráig s
délután négy órától hét óráig.

Elfogott a debreceni rendőrség egy veszedelmes betörőt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Egy rovtomultó, veszedelmes be-
törőt fogott el a debreceni rendőr-
ség. Bozlik F. Gyula harminchat
éves állás nélküli műköszörős már
régóta ismert alakja a börtönvilá-
gnak. Eddig tizenegyszer volt bün-
tette és több mint kilenc esztendőig
ült már börtönben. Bozlik ez év
április 15-én költözött le Budapest-
ről Debrecenbe és itt a Homok
utca 82. szám alatt vett lakást. Így
a debreceni rendőrség állandóan
figyelemmel kísérte, hogy az első
gyanús jel felmerülése alkalmával
rá tehesse a kezét.

Bozlik Debrecenben is tovább
folytatta a bűnözést, de a rendőr-
ség éberségén nem tudott kifogni.
Alapos gyanúkok alapján a rendőr-

ség letartóztatta. A Székely-esonort
detektívjei házkutatást tartottak a
lakásán és megtalálták a Werbőczy
utcai Armin-tele betörésből származó
tárgyakat. Bozlik beismerte a
betörést. A rendőrség széleskörű
nyomozást indított meg, mert ala-
pos gyanu van arra, hogy Bozliknak
nemesak egy betörés van a rová-
sán.

— Külföldi bélyeg újdonságok meg-
érkeztek, bélyeggyűjtemények vétele
— fényképezési cikkek raktára,
előhívás, másolás, szakszerű munka,
még aznap elkészítve. — Ifjúsági
iratok, meséskönyvek mesés olcsón
Springernél a főposta mellett.

Az új nemzedék Európaszerte

A magyar ifjúság helye az európai ifjúsági mozgalomban

A háború utáni új nemzedék feltörése, követelése, kulturális, szociális, gazdasági és nem utolsósorban politikai téren, nem elszigetelt magyar jelenség. Csak hogy a magyar ifjúsági törekvések és a külföldiek között egy lényegbe vágó különbség van: külföldön az ifjúsági mozgalom egyre izmosodik és az egyes nemzetek életében észrevehető lépésekkel tör előre, nálunk a forradalom utáni idők hatalmas ifjúsági fellángolásai hirtelen kialudtak és valaha volt paraszai elszűkösődéssel fenyegetnek.

Egyes államokban már erős tényező az ifjúság, nálunk aktivitása majdnem a semmire morzsolódott. Tíz évi szélesedő után csak most kezd újra életre kelni a magyar ifjúság, felhasználva e tíz év tanulságait.

Uj tisztább és szabadabb életforma kell az ifjúságnak

Ennek a visszaesésnek az oka abban rejlik, hogy a mi új nemzedékünk képzettség és ismeret nélkül egyenesen harcra lendült. A többi nemzetek ifjúsága fordítva indult utnak. Ezt igazolja dr. Hans Hartmann könyve: „Die junge Generation in Europa.” Megállapítása szerint az ifjúság először az ismeretekre tört s azután indult harcra. „A magyar ifjúság is érezte a harcra indulás szükségességét, de anélkül, hogy ezt részletesen és lényegében megismerte volna, fegyvert ragadott. Ez volt a rossz utat indulás oka. Ez volt az oka annak, hogy nem tudta ki ellen, mi ellen indul harcra, mit akar? És ez szülte az ifjúságban felmerülő elítélteket s így erejének gyengeségét is. A magyar ifjúság — lehet-e másként? — e harcot csak politikainak s csak magyarnak látta. Nem vette észre azt, hogy a politikai harc csak kis része annak a küzdelemnek, amely az élet minden területén mind nagyobb erővel folyik az idősebb, a háború előtti nemzedék ellen. Szűk és haladó életforma helyett új, tisztább és szabadabb életforma kell. De nemcsak nálunk, hanem Európaszerte a háború nem volt olyan szerény, hogy a válságot csak nálunk rohant ki, nem, hanem egyformán felhőzte, jobban mondva feltehető mindenütt. A magyar ifjúság csak új politikai pártra gondolt s ennek megszervezésére törekedett, de arra nem gondolt, hogy a kulturális, gazdasági, szociális és egyéb fogalmak és értékek megváltoztak. Dogmák döntek meg és helyükbe újak nem születtek. Új formát nem hozott a magyar ifjúság, noha hatalmas szervezetséggel indult utnak. Ennek a hiányát csak nem rég kezdte érezni az új nemzedék s a harcot most önmaga ellen kezdte folytatni. Megadta a tisztulási s önmegismerési folyamat, melynek most már utját állni, bármilyen brutális eszközökkel is nem lehet.

Ez az önmegismerési folyamat máshol is tart, de régebbi keletű, mint nálunk, már politikai sikereket ért el, azonban sehol sem forrott még ki. Még ott sem, ahol az ifjúság már politikai pozíciókat nyert.

A háború utáni új nemzedéket ismereti Hartmann idézett könyvében. E szerint az új nemzedék harcra egész Európában lábrakapott az öregek, a háború előtti nemzedék ellen.

Az ifjak és öregek természetadta ellentétén túlmenően mély és szinte áthidalhatatlan ez az ellentét. Egyformán megvan a párt és az osztálykeretek között. S erre az ellentétet, ha már más formában is jelentkezik az egyes nemzeteken belül, egy nevezőre hozható.

A német ifjúsági mozgalom

Leegyszerűsítve a németeknél a „Sachlichkeit” szóval, a franciáknál a „simplicité”-vel, az angoloknál Beverly Nichols mondatával „We have seen through things” lehet a két nemzedék közötti ellentétet jellemezni.

„Sachlichkeit”. Elhagyni a feleslegest. Szavakban, eszmékben, dogmákban nem lehet bűnni. Ezek lezáratták magukat. A régi generáció csak tetszelgett benne, de semmit sem tudott megoldani. Érdekekből, pártelviteléből és követelésekből el kell térni s a dolgok lényegét szabad csak nézni. A németeknél az ifjúsági mozgalom először az ifjú szociálistáknál robbant ki. A dogmatikus és elméletekben szobatudósodó szociálisták helyett élő szociálisták akarnak. Tőlük átesapott az ifjú nacionalistákra, akiknek életre valóságát a legutóbbi német választások igazolták. S végül elérkezett az előbbieknél sokkal gyengébb lendülettel a néppárthoz és a demokratákhoz. Ez az ifjúsági mozgalom az eddigi pártkereteket igyekszik szétfeszíteni azért, hogy a mások életre való gondolatait is van bátorsága a saját ideológiájába beépíteni. Mindannyiukat jellemző „Sachlichkeit” politikai téren jelenti: a nép, a haza, a szociálisan felépítendő néppálm nagy eszméinek mélyeséges gondolatát és szembeszállni azokkal, akik azt mondják, hogy ez az idegen eszmékkel való elkötelezéssel egyértelmű. Az a bátorság, amellyel az ifjúság minden kérdés boncolásának neki fog, az egyes ifjúsági csoportok között összekötést hoz létre. Azok az utak, amelyek az ifjúság harad, nemcsak párhuzamosan haladnak, hanem sokszor egymásba torkoltnak. Hartmann ezt a folyamatot a Querverbindung-gal jellemzi. Szerinte a német ifjúsági mozgalomban ez jelenti a legnagyobb erőt és értéket. Ezzel magyarázható az a nyílt titok, hogy vezető állásban le-

vő fiatalok, sőt képviselők is, a más pártokban helyet foglaló fiatalokhoz közelebb állóknak érzik magukat, mint saját pártjuk elhasznált tagjaihoz, akiket a többi pártok elhasználtjaival együtt bolondoknak, habverőknek, vagy fáradt filiszteusoknak neveznek. Az a törekvés, hogy az egyes ifjúsági csoportok a saját idősebb nemzedékükkel szemben a ledől elméletek és kimult intézmények helyett újabbakat, életrevalókat keressenek, jellemzi mindvégig őket és ezzel hozhatók egy nevezőre.

Reális gondolkodás jellemzi a francia fiatalságot

A francia ifjúságot a „simplicité” jellemzi. A dolgokat egyszerűsíteni kell s továbbmenőleg eszlekedni a beszédek, elméletek és szép szavak helyett. A gazdasági és politikai kérdések szakszerű megoldására törekszik ez a nemzedék. Hartmann ismerteti az egyik francia ifjúsági vezetőnek, Roland Alix-nak az 1929. évi ifjúsági megbeszéléséről szóló beszámolóját. Ebben többek között a következőket mondja: „Mi valóban a háború gyermekei vagyunk, mert alig van érintkezési pontunk az öregekkel (D)... Nem hittem volna, hogy az 1913-as és 1929-es ifjúság között ilyen mély legyen az ellentét. És éppen a háborúak köszönhetően azt a gondolkodást, amely nem a győzőké, hanem egyszerűen emberi. Ismerjük az élet mély értelmét, a vér árát... Számunkra az idő fontos tény: mintha félnénk, hogy elrabolják tőlünk. Ezért vetjük meg a haszontalan dolgokat, a nagyképu fecsegéseket, ezért mosolygunk gúnyosan a fontoskodók felett. S ez a magatartás nem az ifjúság egyes csoportjait, hanem az egyetemes ifjúságé. Valamit teremteni: ez az ifjak célja... Elődeink csak felkészültek a cselekvésre: mi cselekszünk.” „Simplicité”, egyszerűséggel, a „Sachlichkeit” francia változatával keresik a kiutat korunk kaotikus zűrzavarából.

Az új nemzedék helyzete Angliában

Mérsékeltabb az ellentét két nemzedék között Angliában. Általános vélemény, hogy az idősebbeket természetesen organikus folyamat után fogják felváltani a fiatalok. Az ellentét azonban fennáll. A 29 éves angol író Beverly Nichols „Huszontöt évesek” című regényében azt mondja: „keresztül látunk a dolgokon.” A

„The Junior Imperial League”-ba tömörült ifjú konzervatívok hirdetik ugyan az öregek eszméit, de jól látják, hogy azokat — az öregek felhagyásával ellentétben — hatalmi szíval megvalósítani nem lehet, csak a jelen gazdasági és társadalmi követelmények figyelembe vételével. A liberális ifjak (s ez a liberálisizmus hatályosításának korában érdekes jelenség) a Liberal Youth levelezési a régi liberális eszmék formalizmusát és hirdeti, hogy egyik társadalmi osztályt sem lehet a többi elé helyezni, kooperatív működésre van szükség. Az ifjú munkásoknak, a Labour Youth ot, az ifjúsági parlamentet megteremtették, amelyen mindhárom ifjúsági frakció részt vett.

Az angol ifjúságra különben jellemző, hogy elítelt romantikus dolgot nem tesz, inkább vár, mielőtt neki fogna valakinek.

A népi erők közt tért vissza a skandináv államok ifjúsága

A skandináv államok ifjúsági mozgalmait az jellemzi, hogy bár ott a gazdasági és társadalmi válság nem vált égető napi kérdéssé, az ifjúság máris felkészült ennek a megoldására. Érdekes jelenségek, hogy különösen a norvég és dán fiatalság a népi erők közt tér vissza, de nemcsak ideológiailag, hanem a valóságban is szoros kapcsolatot tart fenn, különösen a parasztsággal.

Olaszországban a had legtermészetesebb uton a fiatalság

Hartmann némi irigységgel állapítja meg, hogy az olasz ifjúság halad a legtermészetesebb uton. Fiatalok építették fel a fasiszta államot s munkatársaik, utódaikat is a fiatalok közül nevelik. (Jellemző erre, hogy a fasiszta pártba való belépését 1926 óta megszüntették. Csak az ifjúsági szervezet után lehet valaki a párt tagja.) S ha nem is ért a szerző mindenben egyet a fasiszmissal s rámutat a pártban és az ifjúságban felmerült ellentétekre is, kénytelen megállapítani: „alapjában éretnek látjuk arra, hogy más országok ifjúságaival való nemes versengésben a legmagasabb teljesítményre lesz képes.”

Céludatos ifjúsági mozgalom Bulgáriában

A többi európai nemzetek ifjúsága, szerző szerint még nem annyira kialakult és markáns, hogy azokat érdemes lenne beszámolni. Csak a bulgárokat emeli ki s hangsúlyozza mozgalmuk komolyságát és céludatosságát. Leghatalmasabb szervezetük a bulgár ifjúturisták szövetsége. „A szövetségnek nincsenek alapelvei, értékeit az ország hegyéből hozza és így törekszik a természet és szellem új egysége felé.” Céljuk többek között a sajátos bulgár kultúra megteremtése, ennek a kultúrának megfelelő alkotmány és vallási problémák. Utóbbi feladatot a következőképpen magyarázza: „Ennél az ébredő bulgár ifjúságnál az egyház mai alakjában nem játszik szerepet. Megmerevedettnek tekintik. De új utat keresnek a vallási élethez, amelyet aztán az eddigénél mélyebben akarnak a népfeladatokhoz kapcsolni.” Ha a szerző nem is emeli ki, de szavaiból világosan kiérzik, hogy az ifjak-öregék problémája a legélesebb és legtipikusabb Bulgáriában. Az eddigi bulgár tele-

Vagyont szerez Marabu keletetőgéppel

ha baromfitenyésztéssel foglalkozik

A legmodernebb gyártmány, legkiválóbb kivitel! Gravitációs központi melegvízfűtés! Automatikus melegsabályozás, párologtatás és szellőztetés. Tojások forgatása kívülről, egy pillanat alatt!

Magyar Radiátorgyár Rt. Budapest

Gyár: X., Gyömrői-ut 76—78.

Városi iroda és mintaraktár: V., Kálmán u. 18. Telefon: 197—08.

Szakszerű oktatás! Alacsony árak, kedvező fizetési feltételek! Műanyag, ólak baromfitenyésztési eszközök Képviselet: Bészler és Dávid vaskereskedése Debrecen.

tetlenség, tervszerűtlenség helyébe a komoly, reális törekvések lépnek. A nyugati kultúra megismerése, de egyúttal szinte radikális visszafordulás a földhöz, a paraszthoz, ahonnan új életet, ennek megfelelő életet akarnak teremni. Nem tévesztik szem elől azt a letagadhatatlan tényét, hogy Bulgária a Balkánon van. Ez a törekvés a letagadhatatlan tények és adottságok figyelembe vételét jelenti.

Hartman könyve a magyar ifjuságról

S végül legutóljára, vajon milyen hely illet meg a magyar ifjuságot az európai ifjusági mozgalomban? Hartmann egy mondattal felel erre: „agyonpolitizált (überpolitisiert) Magyarországon. Lengyelországban és a környező államokban, Jugoszláviában és Romániában az ifjuság saját utjainak körvonalai alig láthatók...”

Ha Hartmann könyvének erre a helyére beiktatjuk a magyar ifjusági törekvéseknek legutóbbi megfogalmazott célkitűzését, úgy azt látjuk, hogy a magyar ifjuság is elindult saját útjára. Ezek a célkitűzések pedig a következők: 1. Legszélesebb körű nemzeti demokrácia, 2. mélyedés és őszinte szociális gondolkodás, 3. Közép-Európa nékéinek reális alapon való megteremtése. (Padányi Gulyás Jenő: Seregszemle 1930.)

Igaz, hogy a magyar ifjuság utia egyelőre az önnegismerés és egységesítés felé vezet. Az önnegismerés utját az utóbbi évek rengeteg vitái, előadásai jelzik, az egységesítést pedig az, hogy egyes irraciók mozgalmában — a részlet kérdésektől eltekintve — az imént ismertetett három eszme kristályosodott ki.

Ezzel a kiegészítéssel tekintve Hartmann könyvét, önként adódik az a nevező, amelyre a különböző ifjusági törekvések hozhatók: a tiszta utáni zűrzavarból és beomlásból új, egészséges realitásokra épített becsületesebb életet akar teremteni Európszerte az ifjuság.

Ennek a mozgalomnak a harcát pedig nem is egyenesen az öregek ellen irányul, hanem egy letűnő világ szellemisége ellen, amely önmagát túlnőtte életformát hozott létre. „Ennek a világnak a rendszere a kapitalizmus, az emberi lélekre gyakorolt ellaposító hatását amerikanizmusnak, a fennálló renddei szemben tanusított értékromboló hatását kulturbolsevizmusnak nevezzük.” A harc a kiöregedett kapitalizmus, ennek túlhajtásai és természetes következményei ellen fordul Európaszerte. (Tóth Endre.)

Csukott bérautó
megrendelhető vidékre is.
Telefon **17-16**

Csapó-utca 17. sz. alatti
butor-üzletemet
Ferenc József-ut 81.
sz. alá helyeztem át. A raktáron levő összes butorokat kiárulom.
Szántó Zsigmond.

VIZELY KÁLMÁN UTILEVELEI

Magyar sportemberek külföldi vándorlásai

I. Szomorú, esős őszi reggel busz magyarok szállnak a bécsi gyorsvonatra. Szemükben tűz és lelkesedés. Arcon az élt nehéz idők gondjai által szántott barázdák. Már tutyól a vonat, a hozzátartozók szemében könnyek csillognak... Kendő felbontás... majd utolsó Isten Veled-et mondanak a távozóknak. A fülkében szemben velem, daliás termetű ifjú ül. Arcát fényképekről már ismerem s mikor kigördül a vonat a keleti pályaudvarról, nem sok idő múlva megszólal ismeretlen utitársam a kabátomon levő MFOSZ jelvényére tekintve. Hova utazik? Mikor megtudta, nagyot sóhajtott, amely sóhajlásban a mai magyar ifjuságnak minden keserősége és bánata benne volt. Azután bemutatkozás... Kiderül, hogy mindketten ismerjük egymást. Utitársam, aki néhány napra Bécsbe utazik, hogy esetleg alkalmazzást találjon, ha Bécsben nem, akkor Németországban s ha ott sem sikerül álláshoz jutnia, akkor hajózik Délamerikába... s esetleg soha sem tér vissza abba az országba, amely felnevelte, ahol öreg szülei aggódva lesik, hogy mi történik fiúkkal, aki a magyar névnek oly sok dicsőséget szerzett. Az eső elkecsereedett zuhog odakint s így nem lehet a vidék szépségében gyönyörködni, az ut pedig elég unalmas ilyen zuhogó esőben Bécsig. Beszélgetünk...

seget szerezzen. Közben Komáromba érkezik vonatunk. A Duna mintha el akarná nyelni a vidéket és magához akarná ölelni a magyar földet, úgy terpeszkedik szíjjel. Rajta a sok fellobogózt cseh hajó, míg távolabb szerényen húzódik meg a magyar part mentén a MFTR-nek egy kisebb hajója, amely úgy tűnik fel a sok nagyobb idegen hajók mellett, mintha ki lenne közösítve. Ezek látán utitársam még inkább elkomorodik s keservesen tör ki belőle a sok panasz. Nem tud megélni, nem tud segíteni öreg szülein, néha van pár napig munkája, majd ismét téletésre van kárhozható. Vigasztalni próbálom, de nehéz az olyan embernek vigasztalni, aki úgy érzi, hogy sokban hasonlít a sorsa a másikéhoz... Így tehát csak hallgatunk.

Közben megírom a zsebemben maradt levelezőlapokat, hogy még magyar földről adhassam postára. Hegyeshalomnál kiderül, hogy még egy távozó magyar sportemberrel lesz kevesebb, a BSE Fodorja személyében, aki Párisba vándorol ki. Derék magyar fiúk, csak a remény táplálja őket, hátha ott kinn, ahol olyan jó dolga van a sportembereknek, nekik is esppen valami, amiből tengethetik életüket... Vajon mi lesz velük... Időben, támasz nélkül, csupán szakmabeli tudásukra és sportmultjukra támaszkodnak és várják a szebb jövőt és fanatikusan hisznek abban, hogy megélnék. Fogadkoznak, hogy a magyar névről ott sem feledkeznek meg és mindenkor hűséges propagálói lesznek a magyar igazságnak. Buzdítom őket, hogy ne csüggedjenek, ha azt látják is, hogy a külföldön sincsenek rózsás állapotok. Szemükben könny csillog és ők hisznek Magyarország feltámadásában...

Bécsben kiderül, hogy Magyarországnak nincs is olyan rossz gazdasági helyzete, mint azt Debrecenből hímné a felületes szemlélő. A pá-

risi vonaton csaknem egy egész kocsit töltöttek meg a magyar utasok. Azt hittem, hogy Sebessy volt az utolsó magyar, akitől magyar beszéddel váltam el, de ugylátom, hogy Zürichig igen keveset beszéltek németül, mert minden utitársam magyar és csak igen kivételesen hallók német beszédet: von jinzere Sprache.

Midőn e sorokat írom, Amstertent hagytuk el. Erősen sötétedik és az eső még mindig vigasztalanul esik.

Az O. F. B. telkek árának kamatait pontosan kell fizetni

(A Debreceni Újság tudósítójától)
Az OFB. házhelyosztása során házhelyhez juttatott igénylőkkel sok baja van a városnak, mert ezek a szegény emberek igen nehezen, illetőleg egyáltalán sehogy sem tudják megfizetni a telkek árát. A szombati tanácsi értekezleten már a főügyész is hangot adott annak az aggodalomnak, hogy ezeknek az ügyeknek kapasan nagy károsodás fogja érni a várost. A házhelyhez juttatottak a haszonbért helyettesítő öt százalékos kamatot sem fizetik. Ez még nem volna baj, azonban, ha az illető a telkét másnak adja át, a következő tulajdonos már nem felelős a kamatokért és azon ezt az ötszázalékos nem is lehet behajtatni. Tehát megeshetik, hogy ezek az ötszázalékos egyszerűen elvesznek a városra nézve.

A polgármester egyik legutóbb elhangzott interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy a házhelyhez juttatottak ellen eddig még egyetlen végrehajtást sem vezettek és egyetlen árverést sem tartottak. A jövőre nézve azonban könnyen megeshet, hogy a városnak már nem lesz módjában hasonló méltányosságot gyakorolni.

DEBRECENI
ÜVEGKERESKEDELM
RT.

szoba, ebédlő, uriszoba
csillárok
modern asztali lámpák
egelőnyösebb árban

SINGER
VARRÓGÉPEK
mégis a legjobbak!
KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
PIAC UCCA 79. SZÁM

Padlólakk
legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletben
DEBRECEN, PIAC-U. 16.
(Bikával szemben.)
Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérintő meghizható minőségben kapható.

A debreceni tűzoltóság vidéki kiszállásainak költségmegtérítése

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Sokszor megesik, hogy a debreceni tűzoltóságot vidéki tüzesetekhez is kihívják. Az ilyen kivonulások miatt azonban már többször voltak bizonyos nézeteltérések, mert nem volt tisztázva, hogy milyen ellenszolgáltatásért tartoznak ezért azok, akik a tűzoltóság szolgálatait igénybe veszik. A városi tanács értekezletén ma megállapodtak arra vonatkozólag, hogy mint Szeged, Pécs, Győr és más városok is, a tűzoltóság vidéki kivonulásaiért, ha az illető község kéri, fel fogják számítani az önköltségi árat és az esetleges rongálások kijavítására szükséges összeget.

Tűzveszély esetén tehát a tűzoltóság kivonulhat vidékre is, azonban erre előbb engedélyt kell kérni a polgármestertől vagy annak helyettesétől. A kivonulás költségeit pedig minden esetben az tartozik megtéríteni, aki a tűzoltók segítségét kérte, illetőleg igénybe vette.

A Singer varrógépek mégis a legjobb!

Keltetőgépek műanyák

Bészler Lajosnál a Csonkatorony mellett.

Kijavítják a város guti birtokán levő törökhódoltságbeli templom romot

Összedőléssel fenyegetett a rom

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A város guti birtokán van egy nagyon régi templomrom, amely a török idők előtt itt állott egyházastélek utolsó emléke. A város tanács értekezletén most Veress Géza tanácsnok bejelentette, hogy ez a rom összedőléssel fenyeget. Tekintettel arra a körülményre, hogy Debrecen vidéke ugy is igen szegény ilyenfajta emlékekben, javasolta, hogy a rom

kijavítására és körülkerítésére szavazzanak meg pár száz pengőt. A polgármester ehhez hozzá is járult s egyben elrendelte, hogy a romot körülvevő kerítésre egy táblát helyezzenek és azon röviden tüntessék fel a rom történetét.

Érdekes egyébként, hogy a Guton levő templom annak idején a Guth-Keled nemzetségé volt.

Híres piarista professzor előadása a Katholikus Legényegylet mai előadásán

A debreceni Katholikus Legényegylet november 9-én este 5 órakor műsoros előadást rendez a piarista gimnázium dísztermében. Ez alkalommal több egyfelvonásos vígjátékot ad elő a Legényegylet. Érdekessé teszi az előadást Dr. Baán Márton váci kegyesrendi tanár vetített képes előadása a Balkántól. Dr. Baán Márton piarista tanár többször beutazta a „sötét” balkáni államokat és utazásairól eredeti felvételeket is készített, amelyeket nagy szaktudással és művészettel diaprojektívokká dolgozott ki.

A nagysikerűnek ígérkező előadás műsora a következő:

1. Vetített képes előadás. Tartja dr. Baán Márton váci kegyesrendi tanár. 2. Cigány a bíró előtt. Vigjelenet. 3. Anal-fabéta tanfolyam. Humoros jelenet. 4. Csaradi. Egyfelvonásos vígjáték. 5. A haragosok. Kacagató vígjelenet. — Belépődíj nem lesz, de a műsor megváltásáért hely szerint 1 P, 60 és 30 fillér fizetendő.

Előadás után 9 órai kezdettel tánc lesz az Angol Királynő „zöld” termében. Ugy az előadásra, mint az azt követő bábra ezuttal is szeretettel hívja meg a Legényegylet pártoló tagjait és barátait.

Kertmunkásképző iskolát létesít a város

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A város tudvalevőleg régebben elhatározta, hogy a városi kertészettel kapcsolatosan mintagyümölcsösöt létesít. A mintagyümölcsös szervezése már meg is kezdődött s felmerült az a terv is, hogy a gyümölcsös mellett egy kertmunkásképző iskolát állítsanak fel. Erre igen nagy szükség lenne azért, hogy megfelelő, jól képzett kertmunkásokat tudjanak munkába állítani, mert ezeknek minden vonalon nagy hiányát érzik.

A tervvel már foglalkozott az üzemi bizottság is, mely a tervet igen helyesnek találta. Így most a polgármester helyettes megbízta a műszaki osztályt, hogy a kertmunkásképzőiskola épületeire vonatkozólag készítsen költségvetést.

A járdaszigetek kivilágítása

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A város az Arany Bika előtti téren járdaszigeteket létesített, azonban ezek — mint a szombati tanács értekezletén is megállapították — nem egészen felelnek meg céljuknak. A rendőrség azt is kérte a várostól, hogy a járdaszigeteket megfelelő módon világsítsák meg, hogy az autók és egyéb járművek beleütközzenek azokba. A városi tanács most intézkedett, hogy a két járdasziget közelében levő 3 villámipat ezután éjszaka 12 óra után sem szabad eloltani. Később, ha a viszonyok javulnak, esetleg új járdaszigeteket csinálnak, melyek teljesen modernek lesznek, amennyiben a járdaszigetet üvegüveglából fogják készíteni és abban villámipat helyeznek el, úgy, hogy maga, a sziget fog világitani.

„Hena” és más folytonegő kályhák Bészler és Dávid vaskereskedésben Piac-utca 7. szám. (Kossuth-szobor mellett.)

TARCA

A sánta lány

írta: Marschalkó Lajos

Már két órája robbogott velük a vonat az éjszakában. Szérüs Sándor pedig egyre jobban belemelgedett ebbe a kedves kis utikalandóba. A lány már ott ült a fülkében, mikor ő is felszállt a Nyugati pályaudvaron. A jegyvizsgálattól kiderült, hogy egy helyre utaznak, Tisza-Nagy faluba, ahova Szérüst most nevezték ki a vízszabályozótár-elnök nagyrészen megüresedett mérnöki állására.

Pontosan három esztendeje várt erre a pillanatra, három éve túlpált kilmeselt, protekciózott, s ugyanannyi ideje tervezgette a menyasszonyával, hogy mi lesz azon a napon, amikor végre, egyszer mégis csak megjön a kinevezés. Az álmokban és az elképzelésekben, mint egy zseniális haditervező, készen állt már minden a legkisebb részletig, az esküvőre meghívandó rokon- és névsorától egész a berendezendő lakás utolsó szögéig.

— Mindenekelőtt levezitelsz a helyi intelligenciánál! — mondta a menyasszonya. Vidéken fontosak a társadalmi kötelezettségek. Hazárona meg tartjuk az esküvőt, hat hónap múlva én is ott leszek Tisza-Nagyfaluban.

Most, mikor a Nyugati pályaudvar

füvegarnoka alatt egy forogtatos esőközönben elbuesztak egyúttal, a lány a fömlyein keresztül, hamisítás mosolyba derült arcát, mint a beranult leckéj idézte:

— Mindenekelőtt levezitelsz a helyi intelligenciánál!

És öt perc múlva már itt ült szemközt ezzel a másik lánnyal. Öt perc múlva már ennek a szépségét esélta. Maga sem igen értette, hogy mi történt vele. Hiszen négy év alatt, mióta a menyasszonyát ismerte, valóságos mint völegénnyé pedánsodott. Seha nem nézett más nőre, soha nem törtölt senkivel... Ugy lehet azonban, ép ez volt a baj. Nagyon összeszoktak. Nagyon csak egymásnak éltek. Most, mikor kiszabadult a hosszú megszokottság egyformaságából, jól esett neki egy új arc, egy új hang. Különösen mikor az ilyen kedvesen, trisszen csilingelt. Az új ismerős kinttű társalgó volt. Röpiült mellette az idő és téma is akadót bőségesen.

— Pest után persze nem valami metropolis a mi kis városunk, de azért majd gondolunk rá, hogy ne unja meg magát.

— Elég, ha csak maga törődik velem! — szaladt ki Szérüs száján hirtelen.

— Udvarolni lesz még ideje otthon is. Most jobb, ha inkább a helyi viszonyokkal jön tisztába — kacagott a lány. Tudja, az nagyon fontos mi-felénk, hogy ki mint köszön a főjegyzőné lányainak, ki nem feledkezik meg a járásbírósi elnök nevenapjáról. Legjobban teszi, ha rám fi-

Szérüs csak úgy tett, mintha figyelné. Valójában a lányt nézte.

A szeméit. Csodálatosan szép, tiszta szempár volt az. A nyári reggelek derüje, napfénye ragyogott benne, csak az volt a különös, hogy olykor meg valami magyarázhatatlan szomorúság felhője borult föléje. Amint a vonat futott, Szérüs úgy érezte, hogy távolodik, elmarad mögötte a régi élete is. Az egyforma napok, egyforma témák, tervezgetések, a mindig ugyanolyan izű csökök és itt most várja a friss öröm, az új lány.

— Ha most nem egy ilyen szürke vasuti kupében lennék, hanem te gyűk fel valami bálon, már a kezét is megkértem volna.

A lány kacagott.

— Ráér még kedves mérnök nr! Nagy faluban most jön az ősz, jönnek a bálók.

— Hajnalig fogunk táncolni! Együtt! — lelkesedett a fiatal ember.

A lány szemén megint az a csendes szomorúság vonult át.

— Én soha nem szoktam táncolni.

— Mondja inkább, hogy velem nem akar.

A lány még mindig komolyan felelt.

— Más oka van. Majd meg fogja tudni.

Szérüs egy pillanatra megdöbbsent. Mi az? Valami titka van? Valami rejtogatni valója lehet ennek a csinos kedves teremtsének? Aztán megint csak átfutott rajta ennek a vártatlan vasuti kalandnak minden kü-

lönös izgalma. Megint csak hatalmába kerítette az új ismerős varázslatos szépsége.

— Az első látogatás, ha megengedi, maguknak fog szólni. — ígérte

— Nagyon örülök neki. Édesapám is bizonyosan szívesen látja, ha tud jól kaláberezni.

— És az első csókot mikor kapom meg? — merészkedett, elő a régen tartogatott kérdéssel.

— Majd ha kérni fogja. — kacagott hamis mosollyal a lány.

— Tehát holnapután! — ujjongott fel a fiatal ember.

A vonat füttyült, a lány pedig válszolatlanul hagyta a kérdést. Ehelvett azt mondta:

— Készülhetünk. Tisza-Nagyfalun követezik.

Szérüs felállt, a lány kabátja után nyult. Közben az utijárs is felemelkedett a helyéről. S amint a fiatal ember feléje lépett, hogy rásegítse a köpenyegét, hirtelen leeresztette a kezét, aztán egy kegyetlen érzés szorította össze a szívét.

— Szent Isten! — riadt fel magában. Hisz ez a lány sánta, Sánta. Az egyik lába legalább fél arasszal rövidebb, mint a másik.

Most egyszerre végig futott az agyán az egész kaland két és fél órája. Hogy nem vette ezt észre? Persze, persze, hiszen mikor ő jött, a lány már bent ült a fülkében s azóta egy percre sem állt fel a helyéről. Biztosan azért mondta azt is, hogy nem szokott táncolni.

— Most már értem! Érttem. — morogta magában.

ALMATLANUL

RADVANYINE RUTTKAY EMMA.

Tüzes a párnám, izzó homlokom,
Nyitott szemekkel ébren álmodom...
Agyamra hullnak mázsás pörtyök
És sorra nyílnak odvak, börtönök.

Gógös príbékek ajtómat verik,
Kigyók, varangyok jönnek reggelig,
Rám kuszik rut, hideg pőcchad
A vérem kéri ember, vércse, vad.

Fehér az ablak, kandikál a hold,
A szél dudál, jajgat, fütyül, sikolt,
Lemondás, bánat jönnek odakint...
(Minden halottam erre jár megint.)

Es megtelik vendéggel a szobám:
Tivornya lesz, jöttök? Megint?

No iam!
Jól van, nem alszunk, hajrá
sok bolond!
Tombolni kell, — már muzsikál
a gond.

VADÓR ÉS VADORZÓK
DRÁMÁJA — HÁROM HALOTT

Az Adda folyó egyik szigetén Codegno közeli titokzatos dráma zajlott le, amelynek eddig három halottádozata van s amelynek részleteit a rendőrség még nem tudta felderíteni. A sziget egy nagybirtokos vadaskertje s a parttal keskeny híd köti össze. Négy nap óta vadorzók lövéseit lehetett a szigetről hallani s az idős vadór Földi nevezetű, napok óta eltűnt. Tegnap lelétek meg holttestét a sűrűben. A rendőrök, akik a szigetet átkutatták, egy karabíniert holttestét találták meg a szigeten, akit hátulról ért a halálos fejtűzés. Röviddel ezután egy harmadik holttestet találtak a szigeten, egy fiatal vadorzó holttestét, akit szintén lövés ért meg. Ez a fiatalember az uradalomnak igen tisztességes és jó hírű alkalmazottja volt, csak szenvedélyes vadászának ismerték. A hármadráma részleteit eddig nem sikerült felderíteni.

TÖKÉLETES HANGTISZTASÁG
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK.

KITŰNŐ HANGERŐ ÉS SZELEKTIVITÁS
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK

KÖNNYŰ KEZELÉS, Nagy HATÓTÁVOLSÁG
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK

AUTOMATIKUS VÉDŐBERENDEZÉS
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK

ZAVARMENTESSÉG, ELEGÁNS FORMA
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK

LEGMODERNEBB 3-1 CSÖVES EURÓPAVEVŐ
PHILIPS MESTERMŰ 2531.
BLEYER ERNŐ ÉS TÁRSA
RÁDIO, VILLAMOSSÁGI ÉS MŰSZAKI CIKKEK

TŰZ- ÉS ÉPÍTÉSRENDEZÉSI
ÜGYEK DEBRECENBEN

A tűzrendészeti bizottság a múlt hónapban három ízben, a tűzrendészeti felügyelő bizottság pedig egy ízben tartott ülést és ezzel kapcsolatban vizsgálatot.

A vizsgálat során egy hordozható benzintartó létesítését javasolta, egyreka létesítését ellenezte, javasolta a MÁV. műhelytelepen létesített lötér használatbavételi engedélyének kiadását, a kollégiumban történt tetőtűz esettel kapcsolatban megtartott tűzvizsgálat során pedig az ott talált tűzrendészeti rendellenességek megszüntetésére tett előterjesztést. Az Arany-Bika szálloda dísztermében és a Vigaszínház mozgófényképezem helyiségeiben tartott vizsgálatok során a kifizetési autók számának emelését javasolta.

A tűzrendészeti felügyelő bizottság a Csokonai városi színházban tartott vizsgálatot és ez alkalmat az ott talált hiányok pótlása iránt tett előterjesztést.

A tűzkár nyilvántartásba az elmúlt hónap folyamán 8 tüzeset vezette be.

Az elmúlt hónap folyamán a város területén két tetőtűz, egy pince-tűz, egy szobátűz, egy vasúti kocsitűz, egy szalmakazaltűz, egy fűtőgáz, egy tanvai légyvereműtűz, két tanfal szalmakazaltűz volt. A tűzkárok összege kb. 13.020 pengő, melyből 820 pengő biztosítás révén megtérül.

Tüzesetből kifolyólag emberi és állati életben kár nem történt.

HIRDETMEY

Felhívja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1930. év IV. negyedére esedékes együttesen kezelt közadótartozását november hó 15. napjáig fizesse be. Befizetés napontkét a hivatalos órák alatt a városi adópenztárnál vagy a hivatal 31713. számú postatakarékpénztári befizetési lap után eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen a hivatal a határidő eljárást után végrehajtási eljárás indít.

A városi adóhivatal.

— Szólt valamit? — kérdezte a lány, aki ott állt vele szemben és nézte a férj döbbent, csodálkozó arcát.

— Semmit, semmit! — mentegődzött Szérüs, aki megszegyenülten vette észre, hogy a lány kitalálta gondolatát.

— Tehát holnapután! — mondta újra a lány. Gúnyosan, fölényesen, mintha csak azt akarta volna mondani: Most már úgy se fogsz eljönni.

A vonat megállt. Szérüs bucsuzott, de az éjszaka sötétjéből még újra hallotta a lány kesernyész gúnyos hangját:

— Tehát holnapután! — Szérüs ur! Másnapra az egész história kiment a fejéből. Elfoglalták a kiesomagolás, a lakáskeresés, a hivatalában való jelentkezés, a bemutatkozások gondolatai. Harmadnap reggel jutott eszébe megint, mikor a háziasszonya behozta a postát. A menyasszonya írt.

— Ugye te édes, nem fogsz megcsalni? Ugye jó leszel? Ugye vársz rám? Hiszen számolok minden napot, mikor mehetek utánad Tiszánagyfaluba, ami kis lakásunkba, amire négy éve várunk.

— Négy éve! — sóhajtott Szérüs. És én gazember négy év után már az első nap vasúti ismeretséget kötöttem. Randevut kértem, csókot kunyoráltam. Egy ismeretlen lánytól. Akinél ma kellene levizitálnom.

Most már tudta, hogy nem fog elmenni. Azt hazudja, hogy a feje fáj. Vagy kitalál valami mesét a hivatali elfoglaltságáról. Ezért az ide-

gen ismerősért esalja meg a menyasszonyát, akit mindenkinél jobban szeret? Örültségt!

Aztán hirtelen eszébe jutott, hogy mit fog róla gondolni a másik. A sánta lány. Biztosan azt hiszi majd, hogy azért került el, mert meglátta a lábát. A sánta lábát. Megalázkodás érezte, hogy ezt tettezzék fel róla.

— De hát, Istenem, hogy magyarázzam meg neki, hogy nem azért kerülöm, hanem a menyasszonyom miatt? — vivódott önmagával.

Egyre világosabban látta, hogy milyen örültséget csinált. Már a negyedik nap is eltelt. „Mindenekelőtt levizitelsz a helyi intelligenciánál”, — írta már negyedszer a menyasszonya. Ő még mindig otthon ült, ki se mozdult hazulról és egyre többet foglalkozott ezzel a gyalázatos históriával. A tizedik napon, mikor még mindig nem kezdte meg a látogatásait, úgy érezte, hogy már mindenki tudja a titkát. Meg volt győződve róla, hogy a tiszánagyfalui intelligencia en blokk gazembernek tartja. Kezdték tisztába jönni vele, hogy elrontotta a dolgát, a pályáját, a karrierjét. Mikor pedig a főnöke is figyelmeztette, hogy Nagyfaluban milyen fontosak a társadalmi összeköttetések, egyre világosabban látta, hogy tarthatatlanná vált a helyzete. A hivatalban alig dolgozott valamit, az utcán szemébe huzott kalappal lopódzott tova, nehogy szemközt találkozzék azzal a leánnyal. A sánta leánnyal.

Szabadulni, menekülni akart ebből az elátkozott fészekből, ahol mi-

elválaszthatatlan árnyék, kísérte egy ostoba vasúti kalandnak minden következménye, szégyene, rettegése. Menekülni szeretett volna vissza Budapestre, vissza a menyasszonyához, vissza az állatalanságba, az egyforma tervezetek közé. Hazza a bizonytalanságba. Inkább, inkább, minthogy itt valaki gazembernek tartsa, inkább, minthogy egy fél város uggy nézzen rá, mint jellemtelen házasságszedelgőre.

Pedig, hogy sejtelméi nem esáltak, azt igazolta a következő nap, amikor a főnöke bizalmasan beszélgette magához.

— Öszintén megvallva, kollega ur, — mondotta — esalódtam Önben. A hivatalban alig veszem hasznát, ami még nem volna baj, de amit itt mulaszt, azt nem tudja pótolni a társaságban sem. Ugy tudom, nem volt még keresztessyéknel sem, az igazgatósági elnöknel, akinek az a szép lánya van.

— A sánta lány! — rémült fel Szérüs az ismerős névre.

— Sánta, vagy nem sánta, barátom, az igazgatósági elnök lánya! Ezért pedig az ember szívesen elnézi azt az öt centit. Egyszóval, remélem, hogy amit elmulasztott, pótolja, míg nem késő. Kimentél magát, különben kénytelen lennék azt ajánlani, hogy kérje áthelyezését a felső szakaszra. Cseréljen Rápolthy kollegával. Igaz, hogy ronda kis fiú, alacsonyabb fizetés, de legalább ott élhet magának, ahogy tetszik.

— Ezt fogom tenni főnök ur! — válaszolta Szérüs elszántan.

Este pedig otthon nekiült a levélírásnak, azzal a szent elhatározással, hogy most megír mindent a menyasszonyának. Megírja, hogy áthelyezik, hogy nem voltak megelégedve vele és ha kevesebb is a fizetés, ronda is az a sáros kis tiszai fiú, mégis csak megélnék majd valahogy. Az esküvőn elég lesz két tanu, a lakásból két szoba. Aztán jobban lehet beosztani a fizetést, mert nincsenek társadalmi kötelezettségek.

Hirtelen megint végigfutott az agyán a vasúti kaland története.

— Ostoba voltam! Gazember voltam! — jajdult fel magában.

S eszébe jutott, hogy az ő könnyelműsége miatt most majd annak a leánnyal kell szenvednie, a menyasszonyának, aki már is lemondott mindenről miatta. Akit szeret, aki négy éve vár rá, aki eltervezte magában az esküvőt, a három szobát, a vidám vidéki életet. Most hazudjon neki, most vigye oda abba a sötét kis sárfészekbe, valami meszelt viskóba, nyomoruságba! Nem! Nem! Ézerszer nem!

Az íróasztalon meglátta a revolvért, amit még Budapestben vásárolt s egyszerre úgy érezte, hogy megtalálta a megoldást.

A papírra a levél helyett szinte félörülten vetette oda azt a pár kuszasort, amelyet az öngyilkosság után sehogy sem tudtak megfejtetni a rendőrök:

— Tettének oka pillanatnyi elmezavar és a sánta lány.

CSITTVÁRI KRONIKA

A Debreceni Ujság-Hajdúföld diákrovata • Megjelenik minden vasárnap • Szerkeszti: Kertész Dániel

Régi honfoglalás utján — új honfoglalás felé.

Ez a cím ez esetben nem akar nagyképű lenni és sokat mondani. Egyszerűen egy mély szimbólumot jelent: régi honfoglalás utján — új honfoglalás felé. Mert erről van szó.

Regős uton voltunk a nyáron: falmiáró öreg eserkészek. Jártuk a Tiszamentét, a zugokat, a rónát, a falvakat messze intő tanyák és arató parasztnak dalos, egyszerű, magyar világában. Tiszavezenytől egészen Alpárig. Árpádnak is itt volt utolsó állomása és a legjelentősebb, mert itt dönt el az alpári csatában a magyarság ezeréves sorsa és küldetése. A csata előtt és jól dönt el. Csodálatos ezerév lett belőle...

Kiesi, parányi sereg, nyolc magyar eserkész ment végig ezen a nyomon. Ösei nyomán, ezer év után új honfoglalásra, szívében a maradék magyarság nagy küldetésével. Kiesi a szám, de nagy az eszme, amely ha győzelemre jut, új honfoglalás lehet belőle. Kiesi a sereg, és sokan hallgatták, mikor apró tüzeik kigyultak a magyar éjszakában.

Mit hirdettek ezek a merész fiúk és van-e okuk hinni munkájuk sikerében? Elmondjuk.

Árpád elfoglalta a hazát. István megalapította, királyaink, hőseink, nagyaink Isten csodálatos gondviselésére folytán tovább építették, megvédték és megtartották. És mi elvesztettük azt. Ami megmaradt esonkán, az sem a miénk. Nagy darabokat kell itt hódítani lelki, kulturális, gazdasági és szociális téren a történelmi faj, a lelki magyarság számára. Kibontani a magyar néplélek színes és gazdag világát és felszíni kulturánkba, művészetünkbe, közéletünkbe. Hódítani és harcolni kell itt idegen szellem idegen hódítása ellen paraziták lélekölő, hangos bacchanáliája közepette. Meghódítani a várost és győzelemre vinni a falut. Feltárni a magyar múlt ősi rétegeit és kincseit a nemzet, a nép közös kincseivé tenni. Megszerezni az evangélium gyönyörű demokráciáját és annak rejtett erőit és szépségeit belesugározni színtelen, lélektelen középosztályunk és arisztokráciánk életébe és ezzel sajtós, magyar küldetéssel ruházni fel őket. Megteremtetni a magyar Jut, a magyar művészet, a magyar tudomány, a magyar irodalom, a magyar munka népi forrásából táplálkozó, nagy lelki egységét. Az építés alapja természetesen csak a testben és lélekben megújuló magyar falu élet- és nemzetépítő akaratára lehet.

Döntő szerep vár ebben a küzdelemben a magyar diákságra. De egészen más módszerekkel, mint eddig. Hazafias tözstok és ünnepnap illúziók kurjantó hazafisága nem reális nemzetépítés többé. A diák-

Kályhák,

tűzhelyek, kályhavédők, szénkupik, csövek legolcsóbban

Nagy vasüzletében

Csápó 77. Forduló sarok.

ság egyéni megújulásán át önként kínálkoznak a nemzeti megújulás egyszerű lehetőségei. Csak ezzel az új diáktípussal tudunk dolgozni. Hála Istennek, vannak már ilyenek is. Csak az egységes harcra való megépítése hiányzik még. De ez sem késhetik soká, mert a trombita zengése nem bizonytalan többé...

Elhamvadtak már a tüzek a tiszai

zugokban. Hazatértek már régen a vándorló diákok. „De az eszme él s a láng, mely fellobog, világot késő századokra vet”... A második, a lelki honfoglalás alpári ütközete eldöntötől függ a magyarság további sorsa. Állj a csatasorba magyar diákság, hogy a győzelemből újabb, csodálatosabb ezeresztendők születhessenek...

Csanádi József.

SZELLEMI DEKATLON PÁLYÁZAT

KILESZ A NYERTES NEGVEDIK VASARNAP

FÖLDRAJZI KÉRDÉSEK:

31. Hol voltak Herkules oszlopai?
32. Melyik szigeten élt Robinson Crusoe (Selkirk Sándor)?
33. Ki volt az első európai, aki Amerika kontinensre lépett?
34. Hányadik városa a világnak Budapest?
35. Milyen távol esik Makó Jeruzsálemtől?
36. Hol van a világ legmagasabban fekvő tava?
37. Ki fedezte fel, — mikor, — az északi és a déli Sarkot?
38. Magyar Afrika-utazók?
39. Az oláhok által elorzott vármegyénk székvárosai?
40. Hány négyzetkilométer területet és hány ezer lakost raboltak el Magyarországtól Trianonban?

A PÁLYADIJAK

Akik a tíz vasárnap folyó versenyben a legtöbb pontot szerzik, a következő értékes díjakban részesülnek:

1. díj: 2 lámpás rádiókészülék és ezüst plakett.
2. díj: Fényképezőgép és ezüst érem.
3. díj: Gramofon és bronz érem.
4. díj: 20 pengő készpénz.
5. díj: Egy ötös football labda.
6. díj: 1000 darab különböző bélyeg.
- 7—11. díj: Könyvjutalmak.
- 12—15. díj: Levélpapír.
- 16—20. díj: 100—100 drb. névjegy.
- 21—25. díj: Kölniviz.
- 26—30. díj: 2—2 drb. mozijegy.

Ezekért a díjakért érdemes küzdeni! De ezeket a díjakat legközelebb megszaporítjuk, hogy az érdeklődést megfelelően honoráljuk.

Ki lesz a dekatlon diák bajnoka?

Pályázhatnak a debreceni, hajduböszörményi és hajdunánási középiskolák növendékei nemre való tekintet nélkül s így az az izgató kérdés is állandóan előttünk lesz: vajjon íni vagy leány nyeri-e a versenyt!

A pontozás állását állandóan közöljük és így a résztvevők is ellenőrizhetik a verseny állását. Az is küldje be pályázatát, aki nem tud minden kérdésre megfelelni, mert minden vasárnap más-más témakörből lesznek a kérdések s így az esélyek minden vasárnap megváltoznak. De nem is valószínű, hogy valaki mind a százat megfejtse, mert könnyű kérdések mellett egész nehéz kérdések is lesznek. Aki legalább ötven kérdést helyesen megfejt, az már számításba jön a díjak kiosztásánál.

A kérdések felosztása a következő: világtörténelem, magyar történelem, világirodalom, magyar irodalom, művészetek, földrajz, természetrajz, technika és feltalálás. Debrecen és hajdumegyei kérdések, sport. Minden vasárnap egy tárgycsoport tíz kérdését közöljük.

A feleleteket a Debreceni Ujság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3. szám alá kell küldeni, vagy személyesen felvinni, legkésőbb péntek estig. A későn érkezett feleletek pontszámait jövő vasárnap közöljük.

SZELLEMI DEKATLON szelvény 4. szám

Beküldő neve:

Tanintézet:

.....osztály.

Mért eredményes a Debreceni Ujság hirdetése?
Mert a Debreceni Ujság a Tiszántul legrégebb és legelterjedtebb napilapja.

A világirodalmi kérdések megfejtése

21. Smirna, Rhodos, Kolofon, Salamis, Ios, Argos, Athene

vagy

Smirna, Chios, Kolofon, Ithaké, Pylos, Argos, Athene.

22. Marcus Annaeus Lucanus Kr. u. 39—65.

23. „Paradicsom”, VIII. é. 64. sortól.

Fulgienii gia in fronte la corona
Di quelle terre che'l Danubio riga
Poi che le ripe tedesche abbandona

Magyarul: S a világ láttá, hogy a homlokomon van ama föld koronája, hol az osztrák partoktól elvált Duna vize csobban. (Babits.)

„Paradicsom”, XIX. ének 142. sorától.

Oh beate Ungaria, se non si lascia
Piu maducenare.

Magyarul: Oh boldog Magyarország, csak ne hagyja magát félrevezetni már.

24. Miguel Cervantes Saavedra 1547—1616.

25. Verulamii Bacon Francis lord 1561—1626.

26. Lönrot Illés 1802—1884.

27. Lira: Alfréd de Vigny 1797—1863; Alfréd de Musset 1810—1857; André Chénier 1802—1885; Alphonse de Lamartine 1790—1869.

Regény: Mme. Stael 1766—1816; François René Chateaubriand 1768

1848; Alexandre Dumas père 1803—1870.

Dráma: Victor Hugo 1802—1885, aki a lírában és regényírásban is ki-

magaslik. Új romantikus Edmond Rostand 1869—1918.

28. Heinrich Heine 1797—1856.

29. Botev Christó (1847—1876), Slavejkov Petkó (1827—1895.), Vazov Iván (1850—1921.)

Ezen az irodalomtörténetileg lezárt korszakon túl, nevezetesebbek Christo Kiril, Nikolaj Liliev, Sztjojanov Lyudmil, Christo P. Javorov.

30. Selma Lagerlöf, Grazia Deledda, Sigríd Undset (Suttner Berta békédiját, Mme. Curie tudományos díjat nyert. Sinclair Lewis, aki megmagyarázhatatlan módon igen sok válaszbán szerepel: férfi.)

A pontverseny állása

30. pont. Balassa Kató DG VIII., Csiba Miklós NG VIII., Kemény István RG VIII., Kemény János RG VIII., Lakatos Gizella DG VIII., Németh Ida DG VIII., Szinay Gyula R VIII., Tomkó László KG VII.

29. pont. Bélyei Lajos R VII., Buray Imre R VII., Bartha Katalin DG VII., Cserta György KG VII-b., Cseresznyes Piroska DG VIII., Dienes Barnabás RG VII., Ember Gizella ST IV., Erdős Jenő RG VII-a., Faber Antal KG VI., Filep Anna DG VI., Fodor Béla NG VIII., Gondos László KG VI., Grossmann Katalin DG VI., Kristóf Ilona ST IV., Keuler Livia ST IV., Kiss Anna SL V., Kiss Sándor R IV., Kovács Lenke DG VII., Lavotha Béla KG VII., Laugfelder Zsuzsa DG VIII., Lénárt Piroska DG VIII., Lengyel Sándor NG VIII., Maday Zsolt R V., Németh Lajos RG VI-b., Penke Lajos RT V., Papp Ferenc RG IV., Pószler Jenő RG VII-b., Péterfy Jolán DG VIII., Sübli Jenő R VI., Szimcs Mária DG VII., Szekeres László RG VII-b., Ujvárossy Miklós NG VIII., Varga Ilona DG VIII.

28. pont. Alber Mária ST IV., Bodnár András RG V-a., Billitzer Aladár IG VII., Balogh Kálmán RG VI., Bottván János RG VIII., Borha E. Ilona ST II., Cserta Irma ST III., Csobód Ilona DG VIII., Dienes Juliska DG VIII., Forrai Miklós R VIII., Ganovszky Sári ST III., Lévy Béla KG VI., Gál Aranka DT III., Gábor Magda DG III., Guthy Zoltán KG V., Hendel Gábor BG VIII., Hadházy Sándor BG VIII., Harsányi András RG VIII., Káldy Endre RG VI., Jilow Kató DG VI.

Józsa Irén ST II., Koplárik Tibor KA III., Kalmár Margit DG VII., Kertész Julia NKA I., Klausmann Margit ST III., Kalmár Katalin DT V., Kiss Zsigmond BG VII., Kaszás Janka DG VII., Kovács Lajos RG V., Lengyel Ilona DG IV., Lábos Béla KG VI., Menyhárt Ibolya DG II-b., Malterszky Klára DG IV., Mommer Hermin ST V., Magyar Erzsébet DG VIII., Nyíry Kálmán BG VII., Nyisztor Jenő RT IV., K. Nagy József NG VIII., Osváth Klára DG VIII., Pianovszky Magda ST III., Román Mária BH., Rektor Mihály KG VIII., Rózsa Margit ST V., Suba István R VII., Scheich Gyula KG VII., Szalay István RT II., Sztompó Tibor BG VIII., Szathmáry Elemer RG VIII., Szuk Odón RG VIII., Szöke Ilona DG VIII., Takács László BG VIII., Tóth Elek RT IV., Ujvárossy-Szabó Inre BG VIII., Várady-Szabó János RG VII., Vágo Lenke DG VII., Veszprémi Lili DT III.

27. pont. Agárdy Zoltán RG VI., Bogya András BG VII., Bohuss Miklós KG VIII., Balogh Márta ST IV., Balassy Tamás KG V., Bretán Ilona ST V., Bakóczy István RG VI-a., Barcsa Magdolna NKA III-a., Boros Jozsef ST V., Czako György RG VII., Dienes Eva DG VII., Ember László RG VI., Eszik Mihály KA II., Fehér András IG VII., Faragó Sándor RG VI., Fésüs László R VIII., Guthy István R VI., Rimóczy Gábor R VIII., Rekapás Géza RT II., Klein Erzsébet DG VIII., Kozma Blanka ST V., Kordás Ferenc RT I., Kerekes Ilona DG VII., Köstner Vilmos KG VII., Koczka János RT IV., Kovács Mihály RG VIII., Kajtor László RT V., Lámor Celestine ST III., Lipóczy Miklós Gábor R VII., Longauer Árpád R VI., Magyar György RG VI., Müller Eleonóra ST III., Molnár József KG VII., Mittermayer Magda DG VIII., Medgyessy Istvá RG VII., Maday Pál R VI., Nagy László R VIII., Oláh József RT III., Potyondy László KG V., Patay István R VI., Rimóczy Gábor R VIII., Rektor Katalin ST V., Raab Margit NKA III., Serly Kálmán KG V., Séber András KP IV., Strausz János KG VIII., Sáfár László RG VI., Tivadar Ilona ST IV., Tanczer Irén ST IV., Tarián Lili ST II., Turay Klára DG VI., Tóth Ilona NI III., Tóth Irén ST I., Tóth-Bagi József RG VI-a., Vadász Irén DT V., Vértés Ilona ST V., Vöröss Ilona ST V., Várady László RT IV., Weisz Ida ST IV., Zalatay Ella ST II., Pianovszky Mária ST V.

28. pont. Arnold Ilona ST V., P. Abraham Gábor KG VI., Brena István RT II., Balogh Béla KG VII., Beregszászi Gyula RT V., Balassy Margit ST I., Berta Manó ST III., Bakó Elemér RG VI., Biky Sándor RG VI-b., Bodó Edith ST II., Bretán Alice ST IV., Beregszászy-Nagy Lajos RG VI., Czirik László RG VII-a., Czako Lajos KG IV., Deák Antal KA III-a., Erdőy Erzsébet ST V., Eperjessy László R VI., Fülöp Irén ST IV., Füzessy Vilma ST III., Fenyvessy Béla KA III., Gaál Nelli ST III., Gramantik Mária ST IV., Gidai Endre RG VI-b., Görögh Margit ST V., Hencz Géza RT IV., Hajnal Vera DG V., Klausmann Gusztáv KG VIII., Keresztessy Vilma ST V., Kuthy István BG VIII., Karmazin Ilona ST IV., Kun Rozsi DG VI., Lámor Mária ST IV., Lindenfeld Anna DG VI., Löb Ferenc KG VII., Lengyel Tibor R VII., Léway Adam BG VI., Mitrík Olga ST II., Mátray Olga ST IV., Mathé Ilona ST V., Müller Károly KG VIII., Mokrólowsky Ilona ST II., Mangó János RG V., Magi László BG VIII., Molnár Erzsébet ST I., Majoros Margit ST IV., Nadasdy Imre BG VII., Nagy György RG IV-b., Pal György KG VIII., Ráthay Lili ST I., Simkovits Mária ST II., Szikszay József RG VI., Szenes Ilona ST V., Szabó Antal RT IV., Szoboszlay Irén ST III., Szikora Margit DT IV., Szemassy Etel DG VII., Theil Klára DG VII., Tóth Vilmos R VI., Vásáry Annus DG V., Wolinau Ilona ST IV.

29. pont. Arató Kálmán RT IV., Bicskey Margit ST I., Balajthy Klára DG V., Dienes Sándor RT IV., Dede József Sándor RG VI., Fodor István KG VII., Gulyás Anna ST I., Gacsárdy Zoltán RG IV., Hoffmátr Imre RT I., Horthy Sándor RG III., Junász Erzsébet ST I., Kecskés István KA I., Löw Erika KG VI., Löw Ilona ST III., Mathé Margit ST I., Malmos I. Erzsébet DG VII., Móricz Erzsébet ST III., Nagy Emília ST I., Suchán Mária ST IV., Specht Anna ST II., Szoboszlay Gyula KG V., Szoboszlay András KG III., Szoboszlay Lili ST IV., Szoták Mária ST IV., Tücsky Lili ST III., Taróczy Irma DG V., Záborszky Ilona ST III., Zsáky Sárika ST IV.

30. pont. Horváth Margit DG VI., Kecskés Vilma ST III., Molnár Kató ST III., Gesztelyi Nagy Zoltán RG VI., Prényi Erzsébet ST I., Pirkler József KG IV., Sebestyén Mária DG V., Tóth Sándor KG VII., Vinzenty Ilona ST III., Varga Erzsébet DG VI., Vesza Erzsébet ST II.

23. pont. Daku Béla RG VII., Debreczeni Miklós RG VI., Moór Erzsébet SL VI., Oláh Zita NKA III-a., Peczeley Kata DT V., Oláh Zita NKA III-a.

21. pont. Lovász Eszter DP IV.

20. pont. Hadházy Julia DG VI.

19. pont. Ács Kálmán RG VII., Fekete Márta ST V., Ifj. Kerek Gyula KG V., Molnár Margit DG VIII., Platz Eszter ST V., Ifj. Rickl Antal KG III., Holló Ilona DG VII.

18. pont. Goldzicher György BG III., Kallachy Erzsébet ST II., Kuhlár Erzsébet NI II., Király Lajos R VII., Kurmiák Miklós KG VII., Molnár Margit DG VIII., Mittermayer Odón KA I., Pató András RT., Simon Gyula BG III., Scheich László F III., Szép György RG III.

17. pont. Arnold Miklós KG VIII., Boruss M. Erzsébet SL II., Beluch Ilonka SL IV., Csengery István R VI., Forrai Judith DG VIII., Kiss László KG III., Kaposzta Pál RG VIII., Kruppa Lajos KG VII., Körössy László R VIII., Miklós Gábor R VII., Rosenfeld-Eva DG VI., Trón Jolán ST V., Thun Erzsébet.

16. pont. Fábian Károly RG VI., Lökody 15. pont. Uszkay Margit DG II.

Sándor R VI., Rompó Gyula KP III.

14. pont. Csige István R IV., Sokoray Lóránt R VIII.

12. pont. Kiss József BG VI.

10. pont. Giday Hajnalka DG IV-a., Papp László R IV., Szabó Erzsébet DG VIII.

9. pont. Bartha Irén DT V., Dorogi Márton RT V., Holló Ilona DG VII., Híri Lajos RG I., Iláncz István DG VII., Molnár Béla NG VIII.

8. pont. Bokényi László KG V., Ernődy Erzsébet DG VIII., Gyulay Mihály KP II., Gargya Nándor R VI., Rígler Kata NKA I., Révay Gizella DG V., Ticz Irma KA IV.

7. pont. Bodnár Márta ST II., Gőnczy Sándor RG VII., Kuncz Irén ST I., Szabó Anna NKA I., Varga Irén DG V.

5. pont. Bakos Jolán ST I.

4. pont. Diósi István KG VII.

ria DG V., Tóth Sándor KG VII., Vinzenty Ilona ST III., Varga Erzsébet DG VI., Vesza Erzsébet ST II.

23. pont. Daku Béla RG VII., Debreczeni Miklós RG VI., Moór Erzsébet SL VI., Oláh Zita NKA III-a., Peczeley Kata DT V., Oláh Zita NKA III-a.

21. pont. Lovász Eszter DP IV.

20. pont. Hadházy Julia DG VI.

19. pont. Ács Kálmán RG VII., Fekete Márta ST V., Ifj. Kerek Gyula KG V., Molnár Margit DG VIII., Platz Eszter ST V., Ifj. Rickl Antal KG III., Holló Ilona DG VII.

18. pont. Goldzicher György BG III., Kallachy Erzsébet ST II., Kuhlár Erzsébet NI II., Király Lajos R VII., Kurmiák Miklós KG VII., Molnár Margit DG VIII., Mittermayer Odón KA I., Pató András RT., Simon Gyula BG III., Scheich László F III., Szép György RG III.

17. pont. Arnold Miklós KG VIII., Boruss M. Erzsébet SL II., Beluch Ilonka SL IV., Csengery István R VI., Forrai Judith DG VIII., Kiss László KG III., Kaposzta Pál RG VIII., Kruppa Lajos KG VII., Körössy László R VIII., Miklós Gábor R VII., Rosenfeld-Eva DG VI., Trón Jolán ST V., Thun Erzsébet.

16. pont. Fábian Károly RG VI., Lökody 15. pont. Uszkay Margit DG II.

Sándor R VI., Rompó Gyula KP III.

14. pont. Csige István R IV., Sokoray Lóránt R VIII.

12. pont. Kiss József BG VI.

10. pont. Giday Hajnalka DG IV-a., Papp László R IV., Szabó Erzsébet DG VIII.

9. pont. Bartha Irén DT V., Dorogi Márton RT V., Holló Ilona DG VII., Híri Lajos RG I., Iláncz István DG VII., Molnár Béla NG VIII.

8. pont. Bokényi László KG V., Ernődy Erzsébet DG VIII., Gyulay Mihály KP II., Gargya Nándor R VI., Rígler Kata NKA I., Révay Gizella DG V., Ticz Irma KA IV.

7. pont. Bodnár Márta ST II., Gőnczy Sándor RG VII., Kuncz Irén ST I., Szabó Anna NKA I., Varga Irén DG V.

5. pont. Bakos Jolán ST I.

4. pont. Diósi István KG VII.

sem átta, a tányér meg ugyan tisztára volt nyalva, nagyszerűen ízlett az elfogyasztónak, Rohan a többi helyekre is és a mérgeg mindenünnen hiányzik.

Egész kimelegedve a lótas-futástól, szalad a nemzetes asszonyhoz, aki a kávéét készítette. Halottál ilyen esudát, a mérget mindenütt megegte valami, üresek a tányérok!... Lehetetlen, mi ette volna meg, hisz az ajtót jól bezártuk... Már pedig úgy áll a dolog.

Mit volt mit tenni, mint újra a főzéshez fogtak, mert hát használati utasítás szerint addig kell főzni, ameddig mindig megesszik. A tányérok újra megrakva kerültek szét este és reggel újra üresen tátongott valamennyi. Ez megfeszítetlen, hogy honnan a manóból kerül kosztos a mérgegre és hogy fel nem fordul tőle. Harmadszor is munkába álltak, úgy az ember, mint az asszony és újra főztek és újra kotyvasztottak nagy buzgalommal. Szinte betegek lettek már ennek a patkányirtási hadjáratnak. Hogyne, hiszen évek hosszú során át még csak egerek sem igen háborgatták nyugalmukat és most egyszerre csúf patkányokkal kell bajlódni már három nap óta. Furesa egy állapot ez is, ott, ahol a sütek és peccenyék ezernyi fajtájának illatai csiklandozzák az inyen orrokat, most a patkányok számára készült izes esemegé. Mert hát izes kell, hogy legyen, ha minden éjjel az utolsó esőpiggy elfogyasztják.

El is fogyott a harmadik porció is a legutolsó morzsáig. Most már dühös volt a nemzetes asszony és kijelentette, hogy ő bizony egy patkánynak sem lesz a szakácsnéja, másoda szemtelenség ez, hogy megesszik a mérget és nem döglenek meg, ez kutyakötelessége minden jónevelű patkánynak, hogy ha megeszi, akkor forduljon fel, vagy ha nem akar felfordulni, akkor ne egye meg, ne bosszantsa itt az emberket a végletekig. A nemzetes ur kérésére azonban, aki a törvényt emlegette parancsolóként, újra nekiültek a lakomafőzésnek: megjegyezte közben a gazda, hogy maholnap patkányétkezdeti is nyithatának, olyan jól éretek már a módját.

Csütörtök lévén, ezte a nemzetes ur az Olvasókörbe ment és a mérgeg feltalálása a nemzetes asszonyra hárult. Már kezdett alkonyodni, amikor vitte a pincébe a tányérokot és mintha motoszkálást hallott volna. Körülnéz és óh, habakuk, mit lát: jobbról is, balról is, nagy lyukak tátonganak és mindegyik lyukból egy-egy patkány feje látszik ki, amint szinte várják a menázsit. A nemzetes asszonyt a hideg kezdte rázni, letette hirtelen a tányérokot és rohant fel a lépcsőn, mielőtt azonban az ajtót betette volna, visszapillantott és látta, hogy a tányérokot körülállja négy-öt patkány épen úgy, mint a kiscicák, amikor tejet isznak, — és jóízűen fogyasztják a kosztot. Most már kétségtelen, hogy a mérgeg nem szuperál, de az még kétségteletlenebb, hogy őket ugyan nem hogy megszabadította volna a hatóság a patkánytól, ami nem is volt, de még inkább a nyakukra hozott egész sereget.

A patkány

Irta: Szabó Imre

Az utcára négy ablaka nyílt a Némethy kuriának, meg hatalmas, nagy, lécdiszítéssel ellátott kapuja barnára festve. Látszott az egész házon kívülről is, hogy egy rendszerető emberé, aki pedig az ablaktáblák mögött még a fehér és piros mállyát, a sokszínű fuksziát is észrevette, az egyetlen aláírhatta volna, hogy nem csak a gazda rendes, hanem a gazdaasszony is és nemesak a gazdaasszony magyar, hanem a gazda is.

Mert ugyebár, ezen az egy ponton mindenki egyetért atyjafiával, hogy a magyar családokban a virág a jó léleknek és az istenfellelemnek külső jele. Lépiünk csak be a kapu küszöbén az udvarra, milyen más ott még a levegő is, amikor látjuk azt a esodálatos virágtengert, amely az udvar első részét foglalja el; a virágágyakban tulipán, rezeda, petonia, verbéna, zinnia, viola, nárcisz, jácint, — a virágágyak szélein szászorszép, ibolya, gyöngyvirág, a kerítés mellett rózsafák, georginák és orgonák bokraj zöldelnek, virágoznak korra tavasztól télkezedtig. Nyílnak és illatoznak, gyönyörködtetve a lelket, aki pedig még mosolyogni is akar, csak nézze meg azt a két kis tarka cicát ott a virágágyak között, hogy milyen furesa, bohókás jeleneteket rögtönöznek paikos jókedvükben.

A nemzetes asszony is nézi már régóta a veranda ajtajából a két kis egérgusztitónak vidámságát és amikor egy-egy jól sikerült birkózás után mind a kettő hanyat vágódik, egészséges kacagás tör ki belőle.

Máskülönbben harisnyát köt a nemzetes asszony és azért ült a veranda ajtajába, hogy lásson és halljon is valamit, mert a veranda is úgy tele van futtatva mindenféle virágokkal, hogy azokon keresztül se nem hall, se nem lát az ember semmit.

Négyet kakukkol a nagyszoba tornyos, öreg órája, amikor kinyílik az ajtó és álmos szemmel a ház gazdája, Némethy nemzetes ur támo-lyog ki rajta, szájában egy hatalmas tajtékpipa, kezében újság és az okuláré, Leül egy másik nádszékre életépárja mellé és miután pipáját letelőmi és meggyújtja, felteszi pá-

paszemét az orra nyergére és böngészni kezdi a hírlapot. Szokása szerint előbb a címeken szalad végig és aztán kezd valamelyik cikket, amelyek épen megtetszik neki, olvasni.

A megtetszett cimek között most első helyen ez állt: „Patkánynap”. Hm, ez már érdekes cím, mi lehet ez? Olvasni kezdi a hivatalos szavakkal közhírré tett cikket, amelyben az volt megírva, hogy minden házigazda köteles 8 napon át a közigazgatási hatóság kirendelt közegénél bizonyos mennyiségű mérget átvenni és azt az előírt módon, meghatározott időben házában szétrakni, figyelni és az eredményről ugyancsak a megnevezett hivatalos személynél írásbeli jelentést tenni.

Már azt akarta épen mondani feleségének a gazda, hogy na, ez nem vonatkozik ránk, mivel nincs patkány a házuknál, — amikor megpillantja a cikk folytatását, amely a hivatalos eljárást foglalja magában azok ellen, akik elhanyagolják, vagy épséggel semmibe vennék a rendeletet. Megjegyzendő, hogy ez a rendelet azoknak is szól, akik eddig patkányt nem vettek észre házuknál, mert előrelátható, hogy a mindig éber és figyelmes patkánysereg, ha megsejti a veszedelmet, akkor vándorlásra indul és ezért jó, ha vándorútjában mindenütt mérgegbe ütközik.

Nemzetes uram mit tehetett egyebet, másnap elment a hatósági megbízotthoz és hazacipelte a mérget. Az előírás szerint aztán hozzáfogtak, hogy a találatához előkészítsék. Burgonyát főztek, aztán megpuhították, összetörték, a mérget közkeverték és addig kutyulták, kavarták, amíg meg nem pépesedett, aztán szétrakták kis tányérokra és elhelyezték olyan helyeken, ahol gondolták, hogy ha patkány léme, ott járna.

Előre is nevétek Némethy gazdáék ezt a mókát, aminek lehet, hogy lesz eredménye ott, ahol patkány van, de itt, ahol még egér sem igen kerül, — itt azonnóm marad a mérgeg. Másnap azonban a nemzetes ur majd leest a pincegödörbe, amikor az ott elhelyezett mérget sehol

Mindeféle bel és külföldi

szén, koks, tojásbrikett, tűzifa és Berentei szén

Retorta bükktaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégebb cégénél a legolcsóbb napi áron beszerezhető

Csapó-utca 28. szám. Telefonszám: 4-49

Hogy ez a rengeteg patkány mit fog itt csinálni, jobb arra nem is gondolni. Kihúznak a házból bennünket.

Másnap felmentek a hatóság titkarságába megbízott képviselőihez és előadták, hogy milyen káros következményei lettek a patkányirtásuknak a rossz (vagy talán nagyon is jó) mérgek következtében és kérték a magas személyiséget, engednie nekik a mérgezőzés abbahagyását és más irtási módhoz való folyamodást, mert ellenkező esetben áldozatai lesznek a folyton szaporodó patkányseregnek.

A hatósági ember a megszokott hivatalos, nyers hangon adta tudunkra, hogy kivételket nem lehet tenni és a törvény előírta rendelkezéseket megmászítani nem szabad, mivel pedig a törvény határozatai nem foglalnak magukban olyan pontokat, mely szerint, ha a patkány a méregtől nem pusztul, hanem szaporodik, — akkor mi a teendő, emellegva szigorúan betartandó az előírt rendelkezés és az egész szaporodás megtekintendő, mint pusztulás.

Pusztulása egy háznak, — jegyezte meg a nemzeti ur és nagy busan hazaballagtak. Az aznapi patkányvesztést szinte sírva főték meg.

Nagy fájdalom és keservek árjait között valahogyan azonban mégis eltelt a nyolc nap és megszűnt a törvény nyomasztó ereje. A patkányok ekkor már a kilencedik napon nem kapták meg a porciójukat és annyira szenttelenkedtek, hogy kimerészkedtek fényes nappal az udvarra. Persze, a finom krumpli-illat messziről idecsalta a patkányokat és az eddig szemétdombokon, vagy kanálisban tartózkodó kisebbfajta vadállatok kapva-kaptak az etetésen és buzgó kosztosai lettek Németly nemzeti uram házában, aki keserves tapasztalatok árán ismerte meg a csúf állatok mohó, határ nélküli étvágát.

A gyönyörű virágoskertet patkányok szállták meg és csak a győzelmes taeszkök nagysikerű hadjárata aratott felettük sikeres diadalt, amelynek eredményét három nagy árok fogadta be.

A Diákrovatba szánt cikkeket és egyelőre közleményeket a Debreceni Ujság szerkesztőségébe, József kir. herceg-utca 16. szám alá kell küldeni, jelezve a borítékon hogy „Diákrovat.”

A Diákrovat szerkesztője csütörtökön és szombaton délután 3-5 óráig áll az érdeklődő diákok rendelkezésére a fentlelt helyen.

**Hölgyek, bármilyen arat és kér
Hölgyek Rosenkrém-mel
Tubus 90 fill. Éjszakai tévely 1.40**

Szabolcska Mihály emlékezete a debreceni egyetemen

Pap Károly megemlékezése a nagy költő debreceni kapcsolatairól

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Szabolcska Mihály, a nagy pap-költő halála, egyformán gyászborította az országot valamennyi tudományos és irodalmi testületét. De a gyászolók sorában első helyen a debreceni egyetem áll, mely az ősi kollégiumnak, Szabolcska „alma mater”-ének a talajából sarjadt ki s homlokán a Tisza István nevet viseli, ki a politikában utolsó lehelletéig azt az irányt képviselte, melynek irodalmi téren egyik utolsó nagy reprezentánsa volt az elhunyt költő.

Hogy ez a gyász igazi élménnyé váljék az egyetem polgárságának lelkében, az egyetem magyar irodalomtörténet professzora, Pap Károly dr., — mint tanár és tudós, maga is hú óra a magyar irodalom népies-nemzeti tradíciójának, — a temetést követő napon az egyetem bölcseleti karának humán-szakos hallgatói jelenlétében bensőséges, szívből jövő szavakkal áldozott az elhunyt nagy költő emlékének.

Röviden vázolta Szabolcska külső élettörténetét, mely nem volt nagy eseményekben dus, csendesesen folyt le, de annál gazdagabb lelkiéletet takart. Mint költő, az Aranyt egyenes irányban követő népies-nemzeti költészetek volt a képviselője s ezt a szellemet innen, a debreceni kollégium falai közül vitte magával. Itt volt teológus s innen vitte magával azt a puritán vallásosságot, az élettől csak „egy kis független nyugalmat” kívánó igénytelenséget, melyek jellemének alapvonásait alkották.

Ezekkel az eszményekkel felvér-

tezve ment, mint végzett teológus, külföldre s a Genfben és Párisban töltött két esztendő nem ábrándította ki ezekből az eszményekből, sőt inkább a régi nagy kálvinista diákok módjára, fajtájának szeretetében megerősödve tért vissza hazájába. Elég legismertebb költeményeire gondolunk, azok is mutatják, mennyire telve volt az ő lelke nemzeti szeretetével, akár a párisi kávéház fényes miliőjében, akár a salzburgi esárda hidegvette hangulatában.

Itthon, már mint neves költő, egy kis faluba ment papnak, ahol közelről láthatta népének lelkét és gyógyíthatta az arra szorulókat a vallás vigaszával. Pedig érzékeny lelke néha alig-alig bírta a vigasztalás ígét csepegtetni a sajtó szíveibe, annyira meghatotta a kis Demeter Rózsikák sorsa, melynek nyitját emberi véges elne hiába kutatja az isteni akarat misztériumában.

Később, már mint családos ember, a magyarság egyik végvárába került s itt találja a nagy világégés, melynek végső „eredményét” vallásos lelke prizmián keresztül oly tisztán látja meg: akárki győz, vagy vesz, a szenvedő fél mindig csak a krisztusi szeretet, azt találja el minden kilőtt golyó. De, hogy emellett még szeretett hazája is oda feszítettet a keresztre, az volt neki legnagyobb fájdalma, Isten rendelkezéséből a rab Temesvár földjén hunyta szemét örök álomra, de azzal a hittel, hogy az föld nem marad sokáig rabságban.

A megragadó beszéd után — melynek végső mondatait a professzor

könnyekig meghatva mondta el, hiszen őt ifjúkori személyes jóbarátság is fűzte a költőhöz — a mélyen meghatott hallgatóság egy percnyi néma felállással adózott a nagy költő emlékének. (E.)

MA MEG...

Ma még a lelkem kész az égbe szállni,
Hol elhervadt már minden kis virág,
Ma még akkor is fénylik tőnn az égből,
Mikor a sárgult falevél perog.

Ma még a vándor vigan megy a réten,
Hol elhervadt már minden kis virág,
Ma még hiszem hogy életem az ornot,
Hol napsugárban vár egy új világ.

Ma még a szívem esendülő harangja
Minden el nem sirt könnyvet életem,
Ma még vigasztal fálón bugó hangja
Holnap a véres harang megpedg,

Holnap, holnap már érzem, nem leszek.

LAKATOS GIZELLA
VIII. minn.

A DIÁKROVAT SZERKESZTŐI ÜZENETE

Zsákay Sárka ST. IV. Helyesbítést kér le-
veleire közlöm, hogy a II. csoportban a 15. és
16. kérdést nem feltette meg helyesen, mert
Bethlen Gábor nemcsak 1626-ban Drégely-
palánknál állott szembe Wallenstein-nel, ha-
nem 1623-ban Hodolinnál és Rákóczy Ferenc
hamvai nem Ródostón, hanem Konstantiná-
polyban nyugodtak. A pályázatokat megőriz-
zük, úgy hogy személyesen is meggyőződhetik
pontezésünk igazságosságáról.

Szaba István R. VI. Utólagos levelére köz-
löm, hogy Sinclair Lewis nem nő, hanem fér-
fi, mint azt a Debreceni Ujság meg is írta.
Egyik debreceni napilap tájékoztatásából
írta nőnek a világhírű amerikai író.

Debreceni Heiyl Vasut Rt.

5708—1930. FM.

HIRDETÉNY

Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy f.
hó 12-én (szerdán) Földesen tartandó orszá-
gos vásár alkalmából ezen a napon Debrecen
és Földes között külön autóbusszjáratot
fogunk közlekedtetni. A külön autóbusszjárat
indul Debrecen Bikaszőlődtől 6 órakor,
Hajduszátról 6 óra 35 perckor. Földesre
érkezik 6 óra 59 perckor.

Földesről Debrecenbe a külön autóbussz a
szükséghez képest fog visszaindulni.
Debrecen, 1930 november 8.

A Debreceni Heiyl Vasut Rt.
Üzletigazgatósága.

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

Jó termést csak jókarban tartott szőlő hozhat!

Szőlőoltványok, Ripária és Berlaudieri Alanyvesszők. Hazai és Othello gyökeresek
garantált minőségben, legolcsóbban beszerezhetők:

Badacsonyvidéki Szőlőtelep Kezelőségénél, Tapolca (Zala m.)

A Debreceni Kölcsönös Segélyző-Egyet mint szövetkezet (Kossuth u. 8. színház felőli sarok)

48-ik évitársulatát

nyitja meg.

1 törzsbetét heti 50 fillér.

Takarékbetétek előnyösen kamatoztatnak.

A szövetkezet kihelyezett tőkéje 3,500.000 pengőn felül van.

Új könyvecskék már kiadatnak.

HIREK

1939 november 9. (vasárnap)
Prot.: Tivadar, Kath. Tivadar,

1939 november 10. (hétfő)
Prot.: L. Márton, Kath.: András,

IDŐJÓSLÁS:

Hazánkban az idő enyhe volt és a hőmérséklet 15 fok Celsius fölé is emelkedett. Eső Alföldön, különösen a Tiszántul esett. Nagyobb eső Debrecenben volt, 17 milliméter.

Budapestben ma, november 8-án, délelőtt a hőmérséklet 8 fok Celsius. A tengerszintre redukált légnyomás 768.

Jóslat: Változékony, jobbra széles idő lecsapódásokkal és később valószínűleg hősüllyedéssel.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A ref. templomokban:

Nagytemplomban d. e. 10 órákor prédikál Kardos Lajos, d. u. 5 órákor Márki Kálmán. Kistemplomban d. e. 9 órákor prédikál Tóth Sándor, 11 órákor Szabó Gyula, d. u. 5 órákor Kovács József, Kossuth-u. templomban d. e. fél 9 órákor ifjúsági istentisztelet, tartja Bagdy Dániel, 10 órákor prédikál dr. Soós Béla, d. u. 5 órákor tanítók ünnepélye, dr. Soós Béla. Apátdtéri templomban d. e. 10 órákor prédikál K. Kiss László, d. u. 3 órákor Magyar Bertalan. Laporályi templomban d. e. 10 órákor prédikál Kovács József, d. u. 5 órákor vallásos estélye, Molnár Ferenc, Homokkertben d. u. fél 3 órákor vallásos ünnepély, prédikál Acs Mihály. Nyírácskőn d. u. 3 órákor Kalas Ferenc. Csapokertben d. e. 10 órákor prédikál Halász András, d. u. 3 órákor vallásos ünnepély, Halász András. Bánkon d. e. 10 órákor prédikál dr. Kökényessy A. Hatmashegyen fél 11 órákor prédikál és orvoscsoport osztt Kalas Ferenc. Nyulason d. e. fél 11 órákor prédikál Murányi Zoltán. Sámsoni uti iskolában d. u. 4 órákor Halász András. Egyeken Vajda László. November 9-iki leventeistentiszteletek: Ipariskolában d. e. 10 órákor prédikál Mezey Béla. Nyulási iskolában d. e. 10 órákor prédikál Murányi Zoltán. Homokkerti iskolában d. e. prédikál Tantó János. Csonka-utcai iskolában d. e. 10 órákor prédikál dr. Kökényessy.

A róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. Misék, gyóntatás, szentáldoztatás reggel 6 órától. Misék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor. 8 órákor piarista diákmise. Fél 10 órákor nagymise, utána szentbeszédet tart dr. Kovács Sándor, a Katolikus Figyelő szerkesztője. Délután fél 4-ór Rózsafüzér-ajátosság, szentbeszédet tart Szabó Imre, utána a Mária Társulat ajátosság.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmiserend. 7 órákor reggeli istentisztelet, 8 órákor diákmise szentbeszédrel, 9 órákor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére. 10 órákor nagymise, szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tisztes. Utolsó mise fél 12 órákor. Délután veesernye. Predikál Orosz Bálint segédlelkész.

Az evangélikus templomban:

Az evangélikus templomban f. hó 9-én, vasárnap d. e. 10 órákor istentisztelet: Rapos Viktor. 9 órákor ifjúsági, fél 1 órákor leventeistentisztelet: Labossa Lajos.

Zongora órákat ad és csoportos magyar nótá tanítást is vállal igen jutányos áron zongoratanárnő. Cim a kiadóban.

Ottó-vacsora Debrecenben.

Folkérték lapunkat az alábbi felhívás közlésére: E hó 20-án Ottó királyi 18. életévét tölti be. Ezt a dátumot a legitim magyar királyság hívei országsszerűt ünneppel ülik meg. A debreceniek november 22-én (szombaton) este gyűnek össze s egy közös vacsora keretében fogják ünnepelni Nagymagyarország utolsó koronás királyának elsőszülött fiát abból az alkalomból, hogy az ifjúkor küszöbét átlépte. Erre, a mai súlyos gazdasági viszonyokkal számolva szerény, de bensőséges összejövetelre — mely egyben a debreceni legitimistáknak első nagyobb találkozója lesz — hazafias tisztelettel hívja meg a rendezőség politikai, társadalmi, osztály és felekezeti különbség nélkül mindazokat, akik a legitim magyar királyságban látják hazánk jobb jövőjét. A vacsora helyét később közlik. Egy teríték ára 2 pengőnél több semmi esetre sem lesz. Jelentkezéseket mielőbb, de legkésőbb november 16-ig kér a rendezőség-e címre: Sümeghy József, Hatvan-utca 1., III. e. 20. (Telefon 13-61.)

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos utca 23. alatt levő baptista imaházban vasárnap d. e. fél 9-9-ig: imádkoztatás, 9-10-ig: bibliamagyarázat, d. u. 6-7-ig: evangélizálás, fél 8-9-ig: orvoscsoportosítás.

A MANSZ. háziipari és iparművészeti kiállítása. A Magyar Aszszonyok Nemzeti Szövetsége november 23-án déli 12 órákor díszes keretek között nyitja meg háziipari és iparművészeti kiállítását a MANSZ. helyiségeiben. Széchenyi-utca 1. szám alatt, melyen a MANSZ. iparművészeti, háziipari és kézimunka termelését mutatja be művészeti elrendezésben. A kiállítás rendezőbizottsága élén a MANSZ. elnökségével, Rubek Erzsébet háziipari szakosztályi elnök és Vajna Géza budapesti titkárral hetek óta folytatják az előkészítés munkáját. A kiállítás megnyitása előtt szakszerű ismertetés a nagyközönség és tagok részére a városháza közgyűléstermében.

Orvosi hír. Dr. Hadházy Elemér orvos rendelőjét Baththyányi-utca 5. szám alatt megnyitotta. Rendel. d. e. 9-11, d. u. 3-5-ig. Telefonszám: 96.

Tegyen jót alkalmazottjával, ismerőseivel és jelentse be nevét vagy buzdítsa jelentkezésre, ha az illető nem tud írni, olvasni. A tél folyamán Debrecen sz. kir. város Iskolánkülvül Népművelési Bizottsága rendez számukra teljesen díjtalan tanfolyamot A tanfolyam körülbelül két és fél hónapig fog tartani. A tanítás mindig az esti órákban lesz, hogy a hallgatók lehetőleg ne legyenek elvonva a napi foglalkozásuktól. Jelentkezni, vagy jelentést tenni lehet lélelőtt 9-11, vagy délután 4-6 óra között a Népművelési Bizottság titkári hivatalában, Miklós-utca 23. szám alatt.

FAJTISZTA GALAMBOK tulajdonosok miatt olcsón eladó. Apafi-utca 20. szám.

Felhívás az egykori háborus csapatostek, intézetek és egyéb alakulatok bajtársi összejöveteleit rendező bizottságaihoz. A hősi kultusszal és a háborus veszteségekkel kapcsolatos kérdések, eredményesebb megoldása érdekében a Háborus veszteségi és hadisírcsoport (Budapest, V., Falk Miklós-utca 9.) felkéri az egykori háborus csapatostek, intézetek és egyéb alakulatok bajtársi összejöveteleinek rendezőbizottságait, hogy elnökei és titkárai neveit és pontos címét mielőbb közöljék sziveskedjenek.

Esti kereskedelmi szaktanfolyam. A Kereskedő Társulat által fenntartott Esti Szaktanfolyam a folyó tanévben is megnyílik. A szaktanfolyam tárgyai: Kétsős könyvvitel (heti 3 óra), kereskedelmi levelezés kereskedelmi és váltólemeretekkel (3 óra), kereskedelmi számtan (3 óra), nyírás (2 óra), gépirás (minden tanulóknak heti teljes óra). Tanítás hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön este 6, illetve 7 órától (a tanulók elfoglaltsága szerint). A tanfolyam november 17-én kezdődik és május 17-én végződik. A tanfolyam befejeztével a tanulók írásbeli és szóbeli vizsgálatot tesznek, amelyről bizonyítványt kapnak. A tandíj 72.— P. Ebből a beírás alkalmával 22.— P. fizetendő. A fennmaradt 50.— P. havi 10.— P-ös részletekben fizethető. A tanfolyamra mindkét nembeli halgatók felvehetőek. Az előképzettség minimuma a 15 év-nél fiatalabbnak a közép- vagy polgári iskola IV. osztálya, az idősebbeknél az elemi iskola VI., illetőleg a közép- vagy polgári iskola II. osztálya. Beiratkozni november 15-ig minden pénteknapon 11-12. és 4-5. lehet a női fő kereskedelmi iskola igazgatói irodájában. (Kálvin-tér 2.)

A Keletmagyarországi Rádiótársaság vig. matinéja. A Keletmagyarországi Rádió Társaság agilis rendezőgárdája nagyszabású vigmatinét rendez jövő vasárnap, november 16-án délelőtt 11 órákor a Vígsház-mozgóban. A műsor a következő: 1. Pálffy József konferál, 2. Gömörly András MÁV műszaki tisztviselő énekel, 3. Kovács Gyula MÁV tisztviselő operariádkat ad elő, kíséri Sántha Jenő MÁV-műnök neje, 4. Szolárszky László MÁV tisztviselő kuplékat énekel, 5. Pethő Gyula MÁV tisztviselő arvolaművész számait Mikulasik Béla gitáron kíséri, 6. Halassy Mariska, a Csokonai-színház kiváló művésznője vig. monológot ad elő, 7. Antók Ferenc a legnépszerűbb operettekbeli ad elő slágerdalokat, 8. A Misoga-pár falrengető egyfelvonásost játszik el, 9. Daán Ilona v. operaénekesnő a Cigánybáróbeli ad elő, 10. Tarnán Oszkár rádió-átvitelt.

Jugyes kézimunka-tanfolyam. A II. számú áll. gazdasági iskola igazgatósága tudatja, hogy a felmotték ingyenes kézimunka-tanfolyama 10-én (hétfőn) megkezdődik, délután 3 órákor. Egy néhány intelligens, középiskolát végzett högy még felvehető. Igazgatóság.

Watermann és más gyártmányu aranytöltőtollak minden árban, nagy választékban beszerezhetők Csáthy Ferenc Egyetemi Könyvkereskedésében, Piac-utca 8. Telefon 2-96.

Fehértói Dániel

TEMETKEZÉSI VALLALATA
DEGENFELD-TÉR 4.
TELEFON 11-85, SZ

TEMETÉSEI

Néhai Némethy Oszkár élt 1 évet. Temetése f. hó 9-én délelőtt fél 12 órákor a ref. egyház szertartása szerint a Kossuth-utcai temetőháztól a Kossuth-utcai temetőbe.

Néhai Ilyés Istvánné szül. Nagy Zsuzsanna élt 55 évet. Temetése f. hó 10-én délután 2 órákor a Létai-ut 18. számú gyásháztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe.

Néhai Róth Józsefné szül. Engel Róza élt 65 évet. Temetése f. hó 9-én lesz Debrecenből Hajdudorogra való szállítás után az ottani sírkertbe.

Néhai Bagoly Ilona élt 17 évet. Temetése f. hó 9-én délután 3 órákor lesz a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Hatvan-utcai temetőháztól a Hatvan-utcai temetőbe.

Néhai Bodrogfi Sanyika élt 11 évet. Temetése f. hó 9-én lesz délelőtt fél 12 órákor a Kossuth-utcai temetőháztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe.

Néhai Jenes Lajos gazdálkodó élt 21 évet. Temetése f. hó 11-én lesz délután 2 órákor a Percses-utca 5. számú gyásháztól a Nagytemplomban tartandó ima után a Péterfia-utcai temetőbe.

Köszönetnyilvánítás. Mindazot kedves jó rokonok, jóbarátok, jóbarátok, főnökök és pályatársak, nemkülönben a Biblia-körnek, kik felejtethetetlen Irma leányunk temetésén koszorúkkal, virágaikkal, vigasztaló szavaikkal a mi mérhetetlen fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet. Baló család.

Még kedvez az időjárás az ültetésre, saját érdekében szívesen rendelkezését azonnali szállításra beküldeni az Ungvályry László faiskola Rt.-nak Cegléd. Arjegyzéket díjmentesen küld.

Iziesesen, szépen öltözködjünk, sok pénzt takaríthatunk meg, változatosabbá tehetjük ruhárukat, ha magunk készíthetjük ruhárukat. A nőkezek, a praktikus tudományban való jártassága a régi darabokból is kedves ruhákat varázsol. Mindjárt itt van már az őszi! Alakítani való őszi anyag is kerül minden háznál és minden urinó megszerezheti magának azt az örömet, hogy magavarrta ruhákban járhat, mert Laborfalvy Márkos Lujza, Rákóczi-utca 41. szám alatti divatszalonjában, minden urinó könnyű szerrel tanulhat modern, praktikus nőszabászatot, varrást, iparilag is a legrovidebb időn belül. Ezen, elegáns ruháiról és jutányos árairol ismert, közkedvelt nődivatszalonban mindig sok uriaszony és leány tanulja a szabás-varrás művészetét a legjobb eredményekkel. Tanuló-élményeket is állandóan felvesz.

Szörme bundák

és préme nagy választékban. Szörme bundák javítását, alakítását jutányosan, a leguabb divatlap szerint készít KÖVARI szücsmester, József kir. hg-u. 3. Arany Erika fűrdő mellett

Tigr's, Pollárt, Veterán

100% leges

borotvál

nagy raktára Városházepület

Kántor Ernő és Társa áruháza.

Uj alakban jelent meg az Előrs

Vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre kitűnő nacionalista lapja, az Előrs — mint már azt jeleztük — új alakban jelent meg. A lap elhagyta eddigi folyóirat jellegét és külsőleg rendezettségű lapformátumot vett fel. Egyben a példányonkénti szám ára lecsökkent 20 fillérré. A 12 oldalas lap igen gazdag és érdekes terjedelmével jelent meg. Nemzeti Munkásmozgalmat cím alatt vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endre irt hatalmas, értékes vezércikket. Uj cikksorozat indult meg a hazai szociáldemokrata munkásmozgalmról szétzúllásáról.

Külön cikk foglalkozik a Független Kisgazda Párt lapjának betiltásával. Rendkívül gazdag a Föld Népe című rovat is. Érdekes riportok, gazdag rovatok, értékes cikkek élénkítik az új számot, amelyben írtak mindazok, akik az Előrs megindulása óta hűséges munkatársai vitéz Bajcsy-Zsilinszky Endrének. Így Biharugrai Szabó Pál, Fény Géza, Debrecenből Mátray Lajos, nagykalnai Levatich László, Talpassy László és Julier Ferenc. A lap 20 filléért kapható Debrecenben az újságárusoknál. Megrendelhető egy negyed évre két pengőért a Debreceni Újság szerkesztőségében, vagy Budapest, IV., Semmelweis-utca 9. alatt az Előrs kiadóhivatalában.

A Gör. Kath. Legényegylet családias összejövetele. A debreceni Görög Katolikus Legényegylet ma, vasárnap este fél 8 órai kezdettel családias összejövetelt tart a Vigkudvői Mihály-utca 4. szám alatti iskola dísztermében. Az estélyt kedves műsor vezeti be, majd tánc lesz a reggeli órákig. Az estélyen a dusan felszerelt hideg büfféről, hűsítő italokról és finomabbnál finomabb borokról Turza József, a Színházi Étterem ismert tulajdonosa fog gondoskodni.

Dr. Brokes Győző igazgató-főorvos orvosi rendelőjét Piac-utca 77. sz., I. em. helyezte át.

Vallásos összejövetelek az árpádtéri egyházközség vezetősége november 4-én nyitotta meg és adta át rendelkezésének az egyházközség tagjai áldozatából átalakított és összejövetelek tartására alkalmassá tett gyülekezeti termet, melyet az egyház vezetősége beajánlott az egyházközség rendelkezésére. Az egyházközség vezetősége minden kedden este fél 8 órai kezdettel vallásos összejöveteleket rendez. Ezeknek a vallásos összejöveteleknek a tárgyát az apostolokról szóló bibliamagyarázatok képezik. Minden összejövetelen van szavalat, felolvasás, énekszámok. November 11-én, kedden este fél 8 órai kezdettel tartandó összejövetelen Péter apostorról Madar Zoltán segédlelkész tart bibliamagyarázatot.

Vasárnap alakul meg a Magyar Jövő Szövetség. A Magyar Jövő Szövetség debreceni csoportja november 9-én délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a klinikai telepen a Kórhonctani Intézetben. Az előkészítő bizottság főtitkára, dr. Vágó János gyermekklinikai orvos felkéri azokat, akik az előkészítő értekezlet alkalmával dr. Orsós Ferenc professzortól belépési blankettákat kaptak s azokat mindezekig nem szolgáltatták be, november 8-ig szíveskedjenek beküldeni dr. Vágó János címére (Gyermekklinika). Kértenek a tagok, hogy az alakuló gyűlésen pontosan jelenjenek meg.

TESTEDZÉS

A debreceni közönségnek méltóságteljes viselkedéssel kell tüntetnie a Kispest-Bocskay meccsen

A Kispest-Bocskay mérkőzés iránt érthetően nagy az érdeklődés a debreceni közönség körében. Ez természetes is, hiszen a Kispest mindig veszélyes ellenfele volt a Bocskaynak és a jó kondícióban lévő debreceni csapatnál való küzdelme izgalmasnak ígérkezik. Másrésztől azonban azok a nehézségek, amelyek felmerültek a bírók küldés körül, erre a mérkőzésre maguk is alkalmasak arra, hogy felkeltsék a közönség érdeklődését. Gerő Ferenc futbalbírót küldte ki a bírót, aki már az Újpest mérkőzésén is nagyon bizonytalanul, sőt a Bocskay ellen határozottan kosszal található elfogultsággal vezette a játékot.

Ezt a taktikát a debreceni közönségnek méltóságteljes magatartásával és szokott nyugalmával kell megőrizni. Nem szabad a közönség egyetlen tagjának sem, egyetlen sértő kijelölést sem használni a bíróval szemben, mert minden sértés arra adhatna alkalmat a bírónak, hogy kiűrtsse a pályát, vagy félbeszakítsa a mérkőzést.

Ami a mérkőzést illeti, a Bocskay határozott győzelmi kilátásokkal startol a kispesti csapat ellen. A győzelmi kilátások honorálása ugyanakkor valamennyi fővárosi sportcsapatértöknek a nyilatkozata, amelyek mind több gólos arányú Bocskay győzelmet várnak. Természetesen

felkészedés, szív kell ahhoz, hogy a Bocskay megszerezhesse a győzelmet, de reméli a debreceni közönség, hogy ebben a tekintetben nem is lesz hiány.

MÁTÉFFY JÁTSZIK A BOCSKAY-BAN BALÖSSZEKÖTŐT?

A Bocskay a balösszekötő posztján, — amint ismeretes, — a Kispest ellen Bertókot, a klub halfszerzeményét akarta szerepeltetni. Ez a megválasztás azonban csak ideiglenes lett volna, mert hiszen Bertóknak a halfsorban lesz helye. Közben tárgyalásokat folytatott a Bocskay a Ferencvárossal, amelynek második csapatában játszó, jóképesséű balösszekötővel, Mátéffival akarta megoldani egyelőre a balösszekötő problémáját.

Ma délután a Bocskai budapesti képviselője, Zemlőnyi Gusztáv arról értesítette a debreceni csapatot, hogy külön megállapodott a Ferencváros igazgatójával, Klementtel, külön Mátéffival és délután a Ferencváros pályáján perferuálják a szerződést. Dr. Zemlőnyi vasárnap reggel Mátéffival együtt akar Debrecenbe meérkezni. Ebben az esetben természetesen Mátéffy játszik a Bocskay csapatában, amely a Kispest ellen a következőképpen áll ki: Budai—dr. Fejér, Molnár—Wampetich, Moórc, Keviczky—Markos, Vincze Teleky, Mátéffy, Mertin.

Ma délután öt órakor kezdődik a teológusok ünnepélye a kollégium dísztermében. A csapatok teológus missziói munka tagjai ma délután öt órakor tartják ünnepélyüket, — melynek rendezéséről és céljáról már többször hírt adtunk. — Az ünnepély szereplői napok óta azon fáradoznak, hogy a nagyközönséget meglepetésben részesítsék. — Tudásuk, tehetségük legjavát viszik a nagyközönség elé. Takarékoság szempontjából csak kevés meghívót nyomattak, — így ezután hívnak meg mindenkit. — A hálas nagyközönség részéről az érdeklődés egész héten óriási nagy volt. Végleges műsor a következő: 1. Nyitány: Játsza a Tisza internátus zenekara. 2. Megnyitó beszédet mond: Csikész Sándor egyetemi nyilvános tanár. 3. Szavalt: Parkasfalvi Mauks László teologus. 4. a Johann Georg Jacobi; An Chloé. b) Nos-da Karoly; Szívem, Éneklő: Kovács Kató urleány. Forray István zenetanár zongorán kísérete mellett. 5. Verseiből felolvas: Gróf Haller Gábor teologus. 6. Előadást tart: vitéz dr. Bessenyei Lajos, a ref. főgimnázium igazgatója. 7. Magyar nótákat játszik az egyetemi zenekar. 8. Vidám történetek, Irta és felolvassa: Molnar Elemér teologus. 9. Énekel: Náduvay Jenő teologus, a Tisza internátus zenekara kíséretével. 10. Analfabéta tanfolyam. Kulturidill egy felvonásban. Szereplők: Molnár Elemér th., Tarkány Szűcs József th., Baresa János th., Kocsis Béla th., Nagy Lóránd th., Eötvös János th., Dombó Béla th. Belépésre szolgáló műsor a kollégium kapusánál is kapható.

Szepessy táncintézetében holnap délután 6 órakor diákoknak új táncanfolyam kezdődik. Degenfeld-tér 2.

Arverési hirdetés. Elárvereznek 1930 november hó 11. napjának délelőtt fél 9 órakor Tiszacségen, Fő-utca 119. szám alatt 1430 pengőre becsült ingóságokat, u. m.: motorikus, asztalosgépek, könyvszekrény stb. Szilágyi Lajos bírósági végrehajtó.

Epekő, vesekő- és hólyagkőbeteg, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk gyökeresülését érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló férfiai hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József víz biztos és rendkívül kellemesen ható hashajtó és ezért prostatabetegségeknel is ajánljuk. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A Nyári Egyetem újabb sikeréről adhatunk hírt olvasóinknak. Antigone Donati hírlapíró, a római L'Ordine Fascista folyóiratban hosszabb cikk keretében számol be magyarországi élményeiről, nagy elismeréssel adózza a Milleker Rezső professzor vezetése alatt álló nyári tanfolyamról. Donati, aki többek között az olasz munkásság lapjának, a Lavoro Fascista-nak munkatársa s a budapesti olasznyelvi Corriere Dambiano-ba is szokott írni, tudunkkal folytatni fogja magyartörténeti cikksorozatát.

Magyar nők figyelmébe! Megjelent és cukrászattal bővített kiadás a Magyar lányok hozománya. Kálmánchey Irén szakácskönyvéből ára 6 pengő, diszkótésben 8 pengő. Antalffy József könyvkereskedésében.

A Szent Erzsébet Nőegylet teadélutánja. A Szent Erzsébet Nőegylet november 16-án, vasárnap este 6 órai kezdettel az Angol Királynő különtermében teadélután rendez, amelyre a tagokat és hozzátartozókat ezután is meghívja az elnökség.

FELHÍVÁS A HÁZTULAJDONOSOKHOZ! Felhívjuk a háztulajdonosokat, hogy az 1930 november hóban beadandó házbérvallomási ívekkel és a vonatkozó iratokkal együtt saját érdekükben és pedig a forróbb elkerülése végett, minél előbb egyesületünk irodájában (Piac-utca 42. sz.) megjelenni szíveskedjenek. Debreceni Háztulajdonosok Egyesülete, Biró Sándor.

Konfirmációi tanfolyam. Felhívjuk azoknak a felhőtteknek szíves figyelmét, akiknek eddig még konfirmációra nem volt alkalmuk s most e hiányt szívesen akarják pótolni: számukra konfirmációra előkészítő tanfolyamot rendezünk. A tanfolyam a napokban megkezdődik s áldozócsüörtörtökig tart heti két órában. Az órák kijelölésénél a kívánságokat a lehetőség szerint figyelembe vesszük. A tanfolyam természetesen ingyenes s csupán egy 60 filléres tankönyvet kell megvenni. Jelekezés kedden délután Kálvin-tér 11. szám alatt Mezey Béla lelkésznel.

IFJ. KOVÁCS JÁNOS festőművész a Kereskedő Társulat dísztermében (Kereskedelmi Iskola) KIÁLLITÁST rendez. Megnyitás november hó 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor. A kiállítás nyitva november kilencedikétől tizenhatig. Délelőtt 10—2-ig, délután 3—7 óráig.

Urnők Mária kongregációja felhívja tagjait, hogy f. hó 11-én reggel 8 órakor a plébánia-templomban tartandó közös áldozáson részvegyenek. Vezetőség.

Dr. Asztalos, ügyvéd irodáját áthelyezte Ferenc József-ut (Piac-utca) 89. szám alá. Telefon: 15—31. Lakás: Boldogfalva-utca 3. Telefon: 6—58.

RADIO

BUDAPEST.

Vasárnap, november 9.

9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi ének és zene a budavári koronázótemplomból. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikaputéri templomból. Prédikál: Szűcs Sándor magyarórári lelkész. Utána: Pontos időjelzés időjárásjelentés. Majd a Mándits szalonzenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3.30: A m. kir. földmívelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata. Pettenkőfer Sándor m. kir. gazdasági főtanácsos, kir. szőlészeti és borászati főfelügyelő: „Az újborok kezeléséről”. 4: Iskolánkívüli népművelés rádióelőadása. (Rádió Szabad Egyetem.) Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: A m. kir. I. Mária Terézia honvédegyezred zenekarának hangversenye. Karagay: Fricsay Richárd. 6.30: „A magyarországi népviseletek pusztulása”. Irta és felolvassa Glatz Oszkár. 7: Operetthangverseny. Közreműködnek: Orosz Julia és Somló József, a m. kir. Operaház művészei. Karagay: Dol Donald. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sport- és lövészversenyek. Majd: Debreceni Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye a Gellért szállóból. 10.45: Szabó Guy László jazzbandja a Gellért szállóból.

Hétfő, november 10.

9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 10.10: Nemzetközi vizülo szolgálat. (Vizállásjelentés magyarul és németül.) 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvaritellének hangversenye. 12.25: Hírek. 12.35: A hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vizülojelzés. 2.30: Hírek, élelmiszerárak. 3: Piaci árak árfolyamihírek. 4: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása.) 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, vizülojelzés és hírek. 5: Novellák: 1. Taps. 2. Megoldás. Irta Szabó Mária. Felolvassa: Dietrichné Papp Julia. 5.30: 36. Rácz Laci és cigányzenekarának hangversenye. 6.10: Az angol és a magyar diákkölet. Irta és felolvassa: Márffy-Mantuano Judit. 6.30: Német nyelvtanítás. (Szentgyörgyi Ede dr.) 7: Fumiko Takehaysi japán népdalokat ad elő Hederváry Klára. „A japán népköltészetéről” című előadásának keretében. Zongorán kísér: Kiszele Gyula. 7.30: A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye a m. kir. Operaházból. Karagay: Dohányi Ernő dr. Közreműködik: Cassado Gáspár. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalonzenekar, az Ostendel jazz, valamint Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye az Ostende kávéházból.

KÜLFÖLD.

Vasárnap, november 9.

BERLIN. 18.10: Népszerű hangverseny. 17.30: Schafier Willi és stúdiója. 18.30: Bergner Erzsébet színésznő a mikrofon előtt. 19: Zongora. 20: Borodin: Igor herceg, négyfelvonásos opera.

BERN. 20: Beethoven: Kreutzer-szonáta. 21.30: Gyógytermi zene.

BRESLAU. 19: Zeneest a weimari Goethe-házban. 20: Wagner: Tannhäuser, zenedráma. 21.10: Offenbach: Balett-szvit.

FRANKFURT. a-M. 19.30: Ausztria száz perces tarka-est. 23.15: Táncczene.

HAMBURG. 20: Beethoven: Fidelio c. kétfelvonásos operája a stúdióban. 22.50: Vidám hangverseny.

KÖLN. Aaschan. Münster. Langenberg. 16.30: Délutáni zene. 20: Mozart: A pástorkirály c. kétfelv. operája. Majd éjfélig szórakoztató és tánczene.

LEIPZIG. 15.25: Bandonion-zene. 16.30: Jommal. 18: Házi zene. 19: Tréták. 19.30: Régi Munkászenekar. 17: Előadás Kubáról gramofonpárlók. 20: Borodin: Igor herceg c. opera Berlinből. 23: Táncczene.

LONDON REGIONAL. 20.55: Nemzeti műsor. 22.05: Hangverseny.

MILANO. 20.30: Felóra tánczene. 21: Nyolc műsorból álló hangverseny.

MÜNCHEN. 16.30: A nürnbergi népénekhangversenye a városi zenekar közreműködésével. 18.30: Kis hangverseny. 20.15: Bach: és Reger: orgonaművei. 21: Wagner Siegfried művei a rádiózenekar és magánénekes előadásában.

WIEN. 10.30: A wieni fiúzenekar hangversenye. 13.05: Szimfonikus hangverseny gramofonon. 15.05: Geiger-zenekar. Holzschuh Lizi dalaival. 17.30: A Weisz Lili négyes játéka. 1. Brahms: A-moll vonósnégyes. 2. Beethoven: F-moll vonósnégyes. 19.40: Gangelberger-zenekar. 22.10: Az osztrák nemzetgyűlési választások első eredményei. Hírek. Utána a Römisch-zenekar játéka. Az esti hangverseny szünetében a választási eredmények. Az utolsó választási eredményeket hétfőn reggel hetkor adják.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

BERLIN. 16.30: Csajkovszkij: A-moll zongora-trió. 18.40: Grothe zeneszerző művei. 19.30: A Robert Franz énekakadémia hangversenye. 21.15: Rádiókörutazás Németországban. 22.20: Táncczene.

FRANKFURT. a-M. 16: Tarkazene Freiburgból. 19.30: Az almaborról szóló dalok. 20: Ismeretlen Mozart-zeneművek. 22.30: Dalok. 23: Táncczene.

HAMBURG. 20: A hannoveri tanítók dalgyűjtésének hangversenye. 21.40: Tréták előadás az autokról zenével. 23: Vendéglői zene.

KÖNIGSWUSTERHAUSEN. 17.30: Harci dalok.

LONDON REGIONAL. 16.20: Nemzeti műsor. 18.15: Táncczene. 19.40: Kvintett. 21.30: Zongorajáték. 22: Nemzeti műsor. 22.30: Kabaré zenével. 23.30-1: Táncczene.

MILANO. 21: Szórakoztató zene. 22: Szimfonikus hangverseny. A hangverseny végétől éjfélig vendéglői jazz.

MÜNCHEN. 10.35: Strauss Richárd: Solome c. zenedráma a Nemzeti Színházból.

WIEN. 11: Áriák dalok gramofonon. 12: Könnyű zene gramofonon. 12.40: Thill tenorista gramofonon. 3.10: Orosz zene gramofonon. 15.20: Haupt-zenekar. 19.35: a bécsi népiélet alakjai derűs zenével. 20: Spalding hegedűművész játéka. 1. Corelli: A levél. 2. Schubert: C-dur. ábránd. 3. Vieuxtemps: A-moll hegedűverseny. (A hangversenyt a hangversenyháza nagyerterméből közvetítik.) 21: a bécsi szimfonikusok hangversenye Haunmer Hanni hárfa- és Ludvig Adolf fuvola-művész közreműködésével. Vezényel: Weber Antal.

Hétfő, november 10.

Kitünő házi koszt

kapható úgy kihordásra, mint bentétkezésre

Burgondia-utca 2. sz.

APRÓ HIRDETESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számítottnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad

Felvételi helyek:

Kossuth-utca 3., Kiadóhivatal. Telefon 141.
 József kir. herceg-u. 16., Szerkesztőség és Nyomda.
 Piac-u. 8., Csáthy Rt., Könyvkereskedés.
 Széchenyi-u. 50., Lajos István tőzsdéje.
 Miklós-u. 44., Zsurovits Ferenc fűszerüzlete.
 Szent Anna-u. 39., Papp Ferencné tőzsdéje.
 Csapó-u. 68., Schwartz Józsefné tőzsdéje.
 Meszenc-u. 3., Vadasz Sándor fűszerüzlete.
 Nyil-u. 59., Weigand Antal fűszerüzlete.
 Kassai- (volt Hadházi)-utca 12., Voith Simon fűszerüzlete.
 Virág-u. 19., Kerezi Albert tőzsdéje.
 Sámsoni-utca, Hajdu Gyuláné tőzsdéje.
 Magoss György-tér és Károly F. József-utca sarok, Kiss Gáborné tőzsdéje.
 Károly F. József-utca és Böszörményi-utca sarok, Ujjalussy József tőzsdéje.
 Mester-u. 48., Péntek Gáborné tőzsdéje.
 Bethlen-u. 76., Nagy József fűszerüzlete.
 Hatvan-u. 63., Meskó Györgyné tőzsdéje.
 Nyilastelen, Márton Kálmán-u. 1., Voith Simon fűszerüzlete.
 Diószegi utca 14., Sipos Ferenc fűszerüzlete.
 Gázgyár melletti bódé, Katona Sándor tőzsdéje.
 Vagongyár, új, Kárpáthy Józsefné tőzsdéje.
 Egyetemi klinikák előtti bódé, Draveczky Izabella tőzsdéje.

HÁZASSÁG

Löwinger Sámuel,
 Kaba, házasságközvetítő.
 Eredmény biztos. Minden információt kibír.
 1076

Házasság
 céljából megismerkedne 38 éves erdélyi földbirtokos olyan keresztény urival, akinek 40-50 ezer pengő hozománya van, Jövendőbelim hozományát birtokom egy részével garantálom. — Csak fényképpel ellátott komoly levelekre válaszolok. Leveleket „Földbirtokos” jellegűre a lap kiadóhivatalába vérek.
 787

Gazdálkodó
 férjével harmincezer pengővel férjhezmenne, özvagyasszony huszettel, varrózó tizenöttezerrel, iparosleány huzettel, gazdaleány nyolcvan holdba benősüléssel. Válaszbélyegért bővebbet Kínéses kisgazda Oroszbaza.
 1053

LEVELEZÉS

Disztinyvált
 novemberrel megismerkednék „Tavasza a téli-ben” jellegűre. Független kiadóba.
 1055

BETOLTENDU ALLÁS NŐKNEK

Varrónő,
 ki vidékre is hajlandó kimenni, állandó foglalkozást kap. Bővebb felvilágosítást Leichmannnál, Széchenyi-utca 43. sz.
 714

BETOLTENDU ALLÁS FÉRFIAKNAK

Régi
 biztosító intézet keres agilis köztisztviselőket, akik az életbiztosítások szerzésében megfelelő eredményt produkálnának. Csakis elsőrangú munkakerülő kérések irásbeli ajánlatot a kiadóba „Külföldi” jellegűre.
 1078

Fejős gulyást,
 lehetőleg fiával újvire konvencióra keresek Hálpra. Jelentkezni lehet Alföldi Takarékpénztár házmesterénél.
 1057

Varrógépügynökök
 felvételnek. Ajánlatok „Ügyes és megbízható” jellegűre a kiadóhivatalba küldendők.
 1017

Uri fodrász,
 elsőrendű kiszolgáló be lehet Róth fodrásznál, Hatvan-u. 6.
 1018

Ismerettség
 rendelkező urak és hölgyek (állásban levők is) nagy mellékjövödelmet tehetnek szert. Ajánlatok „Fényes uri jövödelomból” a kiadóba adandók.
 1095

Biztosítási
 szakmában eredménnyel működött üzletszerző — nagy javadalmazás mellett felvétetik. Jelentkezés hétfőn Phoenix Biztosító, Simonffy u. 1. sz.
 1098

Házmester
 fizetéssel felvétetik. Vig. kedvü Mihály utca 40. adózába kérünk.
 1064

Paplangomb
 borgoláshoz, kötéshez gyakorlott lányt felvételnek. Styl szalon, Hatvan-utca 13. szám.
 1051

Mindenes főzőnő,
 tisztességes, rendszeres, kéttágu családdal felvétetik. Kardos, Szent Anna 22.
 1019

Deutsches
 Medchen zu einem Kind gesucht. Adresse Re. daktion.
 800

Perfekt
 mindenes főzőnő éves bizonyítványokkal felvétetik azonnalra, vagy 15-ére. Piac-utca 22. II. A. szám.
 819

Ismerettség
 rendelkező hölgyek és urak egy igen népszerű biztosítási ag terjesztésére felvétetik. Kezdeti beosztásunk. Jelentkezés hétfőn, Phoenix Biztosító, Simonffy utca 1.
 1097

Tanulóleány
 felvétetik Kerezi varrodára, Darabos utca 17.
 1096

Megbízható,
 komoly mindenes főzőnő aki az összes háztartási munkákban jártas, jó bizonyítványokkal 15-ére felvétetik kéttágu családdal. Szalkai utca 5.
 1057

Irodai
 teendőben jártas, jó kézirású, intelligens kisasszonyt keresünk azonnali belépésre. Fényképpel ellátott ajánlatokat életkor, eddigi működés és fizetési igények megjelölésével „Örökös állás” jellegűre a lap kiadóhivatalba, Kossuth u. 3. kér.
 829

Rádió-eladók,
 gyakorlottak, adjak be ajánlataikat „Világ” címűre a kiadóba.
 1048

Majoros
 közeli tanyára kerestetik. Érdeklődni Honvéd-utca 74. szám alatt.
 796

Egy
 konvenció kocsis január 1-re felvétetik. Eötvös-utca 112. szám.
 789

Konvenció
 majoros kerestetik. Pecsirta-u. 29. szám.
 809

November
 tizenötödikére gyermektelen házaspár lakás és fizetésért házmesternek kerestetik. Komlóssy utca 45.
 690

Varrógép
 ügynökök felvételnek. Ajánlatok „Ügyes és megbízható” jellegűre a kiadóhivatalba küldendők.
 1018

Egész
 célire való megjelöléssel megkeresheti, ha van 150 pengője. Az új le ciónak „Azonnali” jellegűre a kiadóba.
 1065

Kisebb
 kaucióval rendelkező — fiatalember inkasszót — vagy valami hozzá hasonlót állást elfogadna. Levelet „Szerény” jellegűre a kiadóba kérek.
 724

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Ich suche
 ein Deutsches Fräulein für zwei kinder Gärtner. Széchenyi u. 15.
 1081

Házvezetőnőnek
 ajánlkozik magános urhoz a háztartás minden ágában jártas középkorú nő, nem — annyira pénz, mint jó bánásmódot és nyugodt otthon keres. Cim a kiadóban.
 792

Kezdő
 hivatalnoknő alkalmazást keres irodába vagy pénztárba. Ajánlatokat szorgalmas jellegűre kérek.
 831

ÁLLÁST KERESŐ FÉRFIAK

30 éves
 nős, agilis férfi önhibáján kívül létszámosokkés miatt állás nélkül, 10 éves jó bizonyítványokkal, 1000 P óvadékkal pénzeszedői, raktárnoki házfelügyelői vagy bármilyen szerény, de biztosított állást vállalt. Megkeresést „Török” jellegűre a kiadóhivatalba, Kossuth u. 3. kér.
 829

Végzett
 kisasszonyt jó írással azonnal alkalmaz Molnár, Nagytemplomnál.
 1062

Házfelügyelői
 állást keresek jövödelmet, háziúrtól ingatlanbiztosítékkal éltés ács-kőművesmester. Épületrendbentartását vállalom. Csizmadia Gábor, Tiszafüred.
 1050

Suche
 deutsches Fräulein mit langem Zeugnissen ab 15 November. Békés Istvánné, Hüvelyes gasse 10.
 1082

Földmives iskolát
 felső kereskedelmi végzettséggel szerény igényű 33 éves, nős, ref. gazda újra állást keres, 14 évi intenzív gyakorlata van, 9 éve önállóan vezet. Huszterés tenyésztés és hizlalásban, tehénészetek gondozásában, szőlőkezelésben, traktorok kezelésében, szerelésében, — kultúrnövényeink termesztésében, méhésztetésben, — gazd. számtartásban — üzem kalkulációs ügyekben, tökéletes jártassággal bír. Megkeresést „Sokoldalú” jellegűre a kiadóhivatalba továbbít.
 1013

Ezer pengőig
 terjedő tiszteletdíjjal hánorálom, ki egy intelligens 40 éves férfinak (tart. főhadnagy) megfelelő állást vagy elfoglaltságot szerez. Kereskedelm. érettségvel, — hosszú irodai gyakorlattal rendelkezem. Német nyelvet szövegben és írásban. Szíves megkereséseket „Diszkrecióval” jellegűre a kiadóba kérek.
 1013

Varrógépügynökök
 felvételnek. Ajánlatok „Ügyes és megbízható” jellegűre a kiadóhivatalba küldendők.
 1017

Régi
 biztosító intézet keres agilis köztisztviselőket, akik az életbiztosítások szerzésében megfelelő eredményt produkálnak. Csakis elsőrangú munkaerőket kérünk irásbeli ajánlatot a kiadóba „Külföldi” jellegűre.
 1078

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

Állami
 nyugdíjas bankszolgakapuz portás, raktárkezelő és ezekhez hasonló állást keres. „Nyugdíjas” jellegűre a kiadóba.
 681

5 szobás
 parkettes, fürdőszobás, újonnan átépített földszintes utcai lakás Békés bérház közelében kiadó. Értekezni 125 telefonon.
 1089

Kétszobás
 lakás előszobával, garzden lakásnak Hungária palotában kiadó. Értekezni Farkas ügyvédnél.
 1088

Pincészoza,
 száraz, világos, 15-re kiadó. Lorantffy-utca 13. szám.
 798

Irodának,
 vagy orvosi rendelőknek is alkalmas, több helyiségből álló Piac-utcai lakás kiadó. Korzó drogéria, Piac-u. 42.
 1020

Kiadó
 szoba, konyha azonnalra. Hunyadi-utca 12. — udvarban.
 786

Tisztviselőtelepen
 2 szoba, konyha kamrával lakás eladó. Kádossza-u. 5.
 784

Kiadó
 május 1-re három szoba, konyha, kamra. — elő és fürdőszobából álló modern lakás, konyhakerttel. Jövözü kut. dísznőül, pince. Tisztviselőtelepen. Bornemiszka-utca 15. Értekezni levélbelileg Govrik Béla, Vásárosnamény.
 791

Két
 szoba, előszoba, butorral vagy anélkül kiadó. Erőss Lajos-u. 3. Ujházásoknak igen alkalmas.
 803

Kiadó
 egy esinos udvari szoba november 15-re. Korponai-u. 10.
 813

Kiadó
 egyszobás, konyhás lakás december 1-ére. — Fűvészkert-u. 10.
 816

Kiadó
 azonnal 2 szobás modern lakás. Vár-utca 5.
 822

Kiadó
 azonnal a Bihari telepen. Vágóhízház közel egy szép nagy szobás, konyha, kamra, terraszos, jó lakás, havi 30 pengőért. Sertész, aprónarháth lehet tartani. Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth-utca.
 823

3 szobás,
 fürdőszobás lakás azonnal beköltözhető. Csapó-utca 24.
 839

Két
 nagy szobás lakás, gyermekes családnak alkalmas, udvarral, pincével. november 15-re kiadó. Gáz, víz, villany van. — Pecsirta 17.
 841

Kiadó
 utcai kétszobás lakás azonnal mellékkeliségekkel. Erdészert-utca.
 805

Bárczy-u. 7.
szám alatti 2 szobás szép lakás olcsón kiadó. 803

Egy
szép utcai szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiségekkel együtt december elsejére kiadó. Maróthy György-u. 17. 1052

Kiadó
olcsón gazdálkodásra, kertészetre alkalmas gyümölcsös lakással. Jáván-ut 45. 804

Szép
különbejárta szoba azonnal kiadó. József k. herceg-utca 30. szám. 1059

Utcai
két szoba, konyha és előszoba azonnalra kiadó. Eötvös-utca 26. 1024

Kiadó
3 szobás utcai lakás december 1-re. Teleki-utca 7. 1055

Egy
szoba, konyha, spejz kiadó. Kigyó-utca 13. 1051

Irodának,
orvosi rendelőnek alkalmas kettő utcai szoba külön-külön is kiadó. Szent Anna utca 31. V

Két
nagy udvari szoba, legszébb helyen irodának, női varrodának, kalapszalonnak, esetleg lakásnak konyhával kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 814

Három
szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bethlen utca 54.

Pincelakás
azonnal kiadó, takaréklétszámú eladó. Arany János utca.

Piac 19.
egy első emeleti 2 szobás mellékhelyiségekkel álló irodahelyiség műteremnek, rendelőnek azonnal kiadó. Marx, Piac u. 44. 1080

Háromszobás
utcai komfortos lakás első emeleti butorozott szoba kiadó. Piac u. 10. 1092

Földszinti
ötszobás ur lakás májusra kiadó. Arany János u. 20. emelet. 1040

Két
szoba, konyha, mellékhelyiségekkel kiadó. Miklós utca 48. 1086

Piac 44.
egy első emeleti irodahelyiség rendelőnek, műteremnek azonnal kiadó. Marx, iPiac 44. 1038

Két
szobás komfortos lakás zsidó bérházban átadó. Cím a kiadóban. 1070

Egy
két szoba kiadó. Dobó u. 12. szám. 1075

Kiadó
egy szoba, konyha. Árpádtér, Sámsoni-utca 2. 790

Kiadó
2 szoba, konyha mellékhelyiségekkel. Honvéd u. 71. Értekezhetni: Hatvan utca 22. 1073

Kiadó
pincelakás november 15-től Veres utca 13. Értekezhetni város arvaszék-nél közgyűmánál. 735

Kiadó lakás
november 15-től előszoba, kettő szobával, különálló konyha pince, hozzávaló helyiségekkel. Ugyanott ötfiókos íróasztal eladó. Kishegyesi ut 19. szám. 730

Irodának,
vagy orvosi rendelőnek is alkalmas több helyiségből álló Piac utcai lakás azonnalra kiadó. Kézdrogéria, Piac u. 42. szám. 1016

Nyelvtanárno,
vagy más intelligens ur/hölgy lakást, esetleg ellátást kaphat. Arany János u. 20. emelet. 819

Utcai
újnan festett egy szoba, konyha, kamara, fűskamarából álló lakás november elsejére kiadó. Apafi utca 20. Az udvarban vízvezeték és furókút, külön mosókonyha. 5137

Világos
százaz pincelakás kiadó. esetleg takarításért is. Apafi utca 20.

Négyszobás
fürdőszobás lakás február 2 szobás, azonnalra kiadó. Hunyadi u. 14. szám. 1010

Modern
4 szobás lakás kiadó. Értekezni Berkovitsnál, Péterfia u. 37. 1027

Azonnal kiadó
egy 3 szoba, konyha, előszobából álló lakás Kossuth utca 39. Bővebbet a ház mesternél. 692

Háromszobás
lakás, mellékhelyiségekkel kiadó. Csapó-utca 59. 682

Két
szoba, előszoba mellékhelyiségekkel parkirozott udvarban azonnal kiadó. Mester utca 29. 691

Utcai
újnan festett egy szoba, konyha, kamara, fűskamarából álló lakás november elsejére kiadó. Apafi utca 20. Az udvarban vízvezeték és furókút, külön mosókonyha. 5137

Világos
százaz pincelakás kiadó. esetleg takarításért is. Apafi utca 20.

Egy
csinosan butorozott különbejárta szoba kiadó egy vagy két ur részére Kossuth-utca 4. szám alatt. 814

Egy
elegánsan butorozott szoba azonnalra kiadó. Simonffy utca 34. sz. Ugyanott egy pékműhely berendezés eladó. 1041

Elegánsan
butorozott szobák kiadók hölgyeknek, esetleg ellátással. Arany János utca 20. emelet. 1040

Kiadó
csinosan butorozott tiszta szoba Széchenyi utca 12. itéletáblával szemben. 1067

Egy
vagy kettő utcai butorozott szoba különbejárattal kiadó. Neumann, Hatvan u. 42. Reál utcai kapun. 1060

Butorozott
szoba kiadó. Simonffy utca 7. szám. V

Butorozott
szoba 1-2 ur részére kiadó. Arany János utca 19. szám. 1093

Butorozott
szoba két személynek kiadó. Varga utca 23. sz. 1087

Különbejárta
butorozott szoba konyha-használattal központban kiadó. Iskola-u. 8. 798

Simonyi ut 9.
butorozott szoba azonnal kiadó. 705

Kétágyas
utcai szoba kiadó. Hatvan utca 18. II. emelet bal. 1006

Kiadó
két utcai különbejárta butorozott szoba, Kossuth utca 26. Baloldal. 1072

Ucai
butorozott szoba kiadó. Arany János 58. 738

Különbejárta
utcai butorozott szoba kiadó. Csokonai utca 10. szám. 1080

Csinosán
butorozott szoba központi fűtéssel, fürdőszoba használatával egy vagy két ur részére 15-re kiadó. Bika-bérlőház, II. em. 4. sz. 1069

OKTATÁS

Ének-tanítás.
Hangképzés a legelső hangjogadógusok módszerével elokésztés ének vizsgára. Lélegzés-technika és tökéletes hangvétel tanítása. Jelentkezés naponta 2-6-ig. Piac utca 40. I. emelet. Próbáének ingyen.

Doktorátus
és teljes akadémiai kiképzés minden szakra. A tanulmány befejeztével egyetemi oklevél. — Cours académiques, Boite postale No 524. Bruxelles (Centre) Belgique. 1843

ELADÓ INGÓSÁG

Nőia
téli kabát eladó. Megtekinthető déli órákban. Honvéd-utca 74. szám. 795

Egy
félszer. 5x4 méter, olcsón eladó. Sámsoni-ut 10. II. ajtó. 786

Hordozható,
táskagramofon slágerlemezekkel olcsón eladó. Csapókeret, Kínizsi utca 11. szám. 825

1 és háromnegyed
kvadrátos varrott perzsa szőnyeg eladó. Szent Anna 31. sz. keresztépület. 833

170 P
kézpénzért eladó jókarban lévő írógép. Megtekinthető este fél 7 óra után Thaly Kálmán u. 13. szám alatt. 732

Gyümölcsfacsemeték
garantált nemei, gyönyörű példányok rendelkezésére téves értelmezése miatt fölleszámban érkeztek, áron alul eladtak. Honvédtemető utca 10. déli órákban. 1020

Két
stélázi, két pu'd eladó. Guttmann. Csapó utca 17. szám. 1077

Kézimunka
függönyök, ággyterítő — férfi télikabát, női ruha, gyermekcipő, tükrök, — ruhaszekrény, frakk. — zsáket, virágzó krizan-tén tövek eladók. Szent Anna 34. 715

Egy
cserépkályha eladó. Lorántffy u. 11. 1068

Perpetuum
folytonzó kályha alig használt eladó. Del-Ka. Piac utca 16. 721

Figyelem!
3 lámpás rádió, amely hangszóró vételre is alkalmas, Philips csodacsövel D. L. G. 1-es fűtő acumulátor, egy pá-fejhallgatóval jutányon eladó. Diófa utca 15. szám. 1084

Adjon alkalmat rá s Önt is meg fogom győzni arról, hogy

a legjobb bevásárlási forrás

Kontsek Divatáruháza.

3 szobás,
fürdőszobás lakás azonnal beköltözhető. Csapó utca 24. 728

Különbejárta
2 szoba, előszoba, fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Csapó utca 24. 727

Irodának
vagy orvosi rendelőnek is alkalmas több helyiségből álló Piac utcai lakás azonnalra kiadó. Kézdrogéria, Piac u. 42. szám. 1017

Három
szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bethlen u. 54.

Két
kvartélyos felvétetik Cserepes utca 17. 1047

Kiadó
hónapos szobák. Értekezni Frohner szálló portásával. 1018

Kiadó
jutányosan 3 szoba, konyha és 1 szoba, konyhas lakás. Csonka utca 5. szám. 718

Kettő,
vagy háromszobás lakás kiadó. Varga utca 9. sz. 11-ik ajtó. 716

Kiadó
a Sebest utcában 2 szoba, konyha, spejz, veranda, mellékhelyiségekkel 300 négyzetgöl kerttel és a Kishegyesi uton 2 hold 300 négyzetgöl szántó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztári altitestelnél. 712

Egy
szobás lakás kiadó. Házi dologért jutányosan megkapható. Széchenyi ut 13. 719

Utcai
két szoba, konyha és előszoba azonnalra kiadó. Eötvös utca 26. 1058

Miklós utca
48. alatt 2 szoba, konyha, spejz, fatartó december 1-től kiadó. Értekezni Arany János utca 63. szám. 1059

Utcai
két szoba, konyha és előszoba azonnalra kiadó. Eötvös utca 26. 1058

Különbejárta
nagy utcai butorozott szoba nov. 15-re kiadó. Tompa Mihály-u. 8. Attila-tér. Pavillon lakatnyr és villamos közelében. 793

Kiadó
butorozott szoba egyetem tanárok lakásával szemben. Komlóssy-ut 43. sz. 788

Elegánsan
butorozott szoba légfűtéssel kiadó. Piac 28-b. fizető jellegre a kiadóba kérek. 818

Különbejárta
csinosan butorozott utcai szoba kiadó. Késes utca 86. szám. 838

Egy
szoba, előszoba butorozva vagy anélkül kiadó. Nyomatató utca 9. 808

Különbejárta
butorozott szoba kiadó ágynemű nélkül. Nyomatató utca 9. 807

Kiadó
két utcai különbejárta szoba, Kossuth u. 26. sz. Baloldal. 1086

Egy
különbejárta utcai parkettes butorozott szoba kiadó. Hatvan utca 21. 1085

Különbejárta
nagy utcai butorozott szoba nov. 15-re kiadó. Tompa Mihály-u. 8. Attila-tér. Pavillon lakatnyr és villamos közelében. 793

Kiadó
butorozott szoba egyetem tanárok lakásával szemben. Komlóssy-ut 43. sz. 788

Elegánsan
butorozott szoba légfűtéssel kiadó. Piac 28-b. fizető jellegre a kiadóba kérek. 818

Butorozott
utcai iktünő cserépkályhas szép tiszta szobánkat kiadom postás vagy más hivatalnok ur/hölgynek. Cím a kiadóban. 624

Központban
nagyon szépen butorozott tágas utcai szoba, fürdőszoba és zongora használatával kiadó. Hatvan utca 1. II. em. 17. 710

Különbejárta
utcai butorozott szoba kiadó. Késes utca 86. 710

Utcai
butorozott szoba, esetleg ellátással 1-2 személynek kiadó. Püspöki palota I. 38. 708

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

4 szobás
modern lakást keresek 1931 május 1-re. Cím a kiadóban. 713

Modern
szobát keres tisztviselő, lehetőleg ellátással! ésfürdőszoba használatával kifogástalan magános urinónél, vagy jósebb házaspárnál. — Ajánlatokat „Biztos” felirattal a kiadóba kérek. 726

Száraz tüzfát

Hazai és porosz
szemeket
legolcsóbban
Bajomi Józsefné
tüzfát és széntelepén
Telefon 8-93.
szerezhet be.

Eladó
1 darab folytonógó és 1 darab öntött vaskályha és 1 darab szecskavágó villanymotorral együtt. Mester utca 13. 1083

Rádió
4 lámpás elutasítás miatt igen olcsón eladó. Hatvan utca 18. II. emelet. 5200

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalkozók. Vigkedv Mihály u. 10. sz. Telefon 9-47.

Használt
Marta teherautó pótkocsival együtt olcsó áron eladó. — Megtekinthető Mester utca 28. sz. a. Értekezni Shell Kőolaj Rt. kirendeltségénél. — Deak Ferenc utca 1. sz. 1022

BUTOROK

Jókarban
lévő teljes szobaberendezés elutasítás miatt olcsón azonnal eladó. — Posti u. 45. 720

Használt
autórok eladók. Egymalomu tea 5. sz. 811

Alkalmi áron
eladó bidermajer vitrinek, könyvszekrények, ebédőszekrények, képek, zenítő antikórák, kandalaberek, facsillárok, írógépek, sokszorosítógépek az Ingóságközvetítőbe. 837

Egy
használt háló és más bútordarabok eladók. Megtekinthető 2 és 4 óra között Rothermere utca 8. utcai lakás. 1076

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Háromnegyed
lévő Ganz-motor eladó. Piac utca 32. II. emelet. 1060

ELADÓ ÁLLATOK

Fajtiszta
galambok tulzaporodás miatt olcsón eladók. — Apafi utca 20. szám. 5328

ÜZLET, MOHÉLY, RAKTÁR

Kiadó
egy tágas száraz pinceszoba lakásnak, raktárnak, vagy műhelynek. Vár-utca 8. 821

Üzlet,
iroda, raktár, műhely, lakás céljára alkalmas udvari helyiség Paic u. legforgalmasabb helyén igen olcsó bérleti díjért december 1-ére kiadó. Értekezni telefon: 15-12. 1852

Kiadó
üzlethelyiség. Eladó hordók. István ut 15. 826

Hajduszoboszlón
eladó vagy kiadó pékség lakással, bankteherrel átvehető. Tóth Sándor, kereskedő. 1063

Üzlethelyiség
Rákóczi-utca 8. szám alatt azonnal kiadó. 794

Kiadó
üzlethelyiségek, egyszobás lakás, pinceszoba. Ugyanott fajtágalombok, gerlicék eladók. Hatvan utca 55. 736

Nagyvendéglő
eladó házsal együtt Kaban jogfolytonossággal — táncteremmel — teljes berendezéssel, olcsón legkönnyebb fizetési feltételek mellett, más elfoglaltság miatt, esetleg bérbeadó. Cím a kiadóban. 698

Kiadó
üzlethelyiség Szent Anna 22. Műhelynek, vagy irodának is. Értekezni az emeleten. 680

Nagy
üzlethelyiség kiadó Ferenc József-ut 75. alatt 6-5

AJÁNLAT

Philips
Langszóró, 1000, tölthető készülék, Sultron voltárcső félfon eladó. Telefon 13-75. 1045

Kályha
folytonógó és öntöttvas, nagy boroshordók eladók Sas u. 2. kocsma. 1082

Antik
aranyóra, pelyhes ágytoll, kártyaasztal, székek, rüggönyrud eladó. Konradné, Simonffy utca 32. 1080

Művészi
cégtáblát, hatúket, világitó és reklámtáblát jutányosan készít Nussbaum, Kossuth 18. 1045

Tükrök,
asztal stb. olcsón eladó. Bundi u. 15., II-ik lakás. 708

Egy
jobbkitelű asztalsparhelt van eladó. Márton Kálmán u. 15. 1065

Vasestergapad
és állványos furó jutányos áron eladó Péterfia utca 8. 1074

Tüzfecskendő,
használt, teljes felszereléssel olcsón eladó. Kisközségnek vagy gazdaságnak nélkülözhetetlen. Weissenberg Hugó vaskereskedőnél. Simonffy utca 57. 1042

Cserépkályha
világos drapp, modern. Alkalmi áron eladó. Széchenyi u. 32. 1091

Eladó
gyümölcsfacemeték, — Ungváry József cégédei kertészeti és megrendelhető gyökere és simavesszők, állandóan kapható. Vargakert, Legányi utca 35. 1043

Eladó
egy közepetmetre való szürke bunda és egy nyestboa. Vargakert, Herceg utca 6. 1047

Paplan,
kétszemélyes jó vattával 9 pengő. Átdolgozást vállalok. Leányok felvételnél. Paplanvarroda, Péterfia 15. 1094

Takaréktüzhelyek
leggyorsabbul legdisztesebbig kaphatók. Varsánaponként készletből kiállítás rendezek, melyet bárki vételkényesen nélkül megtekinthet. Kandia 15. 817

Akác-csemete
két-három méter magas sorfának is alkalmas — házhoz szállítva — darabonként harminc fillér. Geiringert, Bihari u. 4. Telefon 10-72. 815

Betétekre
magas kamatozat ad, kölcsönöket folyósít házakra, földekre. Gazdák Bankja, Kossuth utca 819

Fehér
és színes hímzést, monogramozást, fehérnemű, harisnya javítást szőpén és olcsón vállalkozok. Cím a kiadóhivatásban. Ugyanott egy Singer varrógép eladó. 1055

Fejős teheneket
teljesítésre, sertéseket felosztásra száz holdas birtokomra elfogadok. — Kraszits, Nagyléta. 1057

Styl szalonban
Hatvan utca 13., fehérneműk, pizsamák, függönyök olcsón készülnek. 1053

Eladó
3 ágy, tükrös, szép asztal, női felső kabát, — bőnykabát, steázi, állóbimpa, kocsolya, fotobed. Arany János utca 43. szám. 1079

Vasbutorok
a Debreceni Vas- és Rézbutorgyár gyártmányú beszereshetők a Szesztina Lajos és Tóth Gyula cégéknél. Takarékosági könyvre is. 1068

Gyümölcsfacemeték
eladók Ungváry József kertészeti és megrendelhető gyökere és sima szőlővesszők. Legányi u. 35. Vargakert. 1077

Takarékoskodj!
1 liter kitűnő fajbor 60 fillér, 5 liter vételnél 50 fillér, Révi, Hatvan és Nyugati u. sarok, a kisajomással szembe. — Telefon 12-61. 1072

Gépirást.
sokszorosítást, vállalkoz Wirth nővérek olcsó árban. Piac 50. III. em. 1090

Poloskairást
ciángázzal vagy szabaldalmazott folyadékszerrel és lakások vizsgálását felelősséggel vállalkozok. Poloska- és patkányirtószer kapható. Nánássy, Kossuth utca 47. Telefon 845. 1150

Fűrészpör
kályhák legjobb kivitelben készülnek. Bagi lakatos, Apafi u. 67. 831

Sapkák
legjobb kivitelben készülnek. Kossuth utca 26. sz. Wallerstein sapkakészítő. 1081

Paplanvarrást
vállalok. Hívásra hazhoz megvessz. Biró Edith, Hunyadi 8. 1083

Takarékoskodj!
Félbarna kenyér 18 fillér, fehér kenyér 24 fillér, 0-ás liszt 32 fillér, 4-es liszt 26 fillér, 6-os liszt 20 fillér, Révi liszt. Kereskedésében. Nyugati utca 2., kisajomással szemben és az akcióban. Csapó u. 9. sz. Telefon 12-61. 1071

Fűlécsipkét,
írítót kredenciak rök olcsón készítik. Fűvész-kert utca 12. II. 1062

Két
kvártélyos felvétetik. — Cserepes utca 17. 1055

Egy
szoknya pilszérozsma 1 pengő. Péterfia-u. 25. 4052

Szekérlámpák,
prizmak, passzirozók, fagyaltgépek Nagy vasúletében, Csapó 77. kanyar sarok. 321

Két
vegon burgonya feletésre és ékezési, eladó 10 mázsa tételekben is. Cím a kiadóban. 791

Forrasztó ón,
tüzhely, plattok, tetőbádog legolcsóbban beszereshetők Fischer, Csapó utca 89. Telefon 8-59. 1512

Kihelyeznék
biztos fedezetre 2000 pengőt, esetleg társulnék. Cím a kiadóban. 1071

Paplan,
két személyes, jó vattával 9 pengő darabja. — Átdolgozást vállalkozok. Paplanvarroda, Péterfia utca 15. 1054

Kiadó
Király utca 68. számú telep korcsolyapályának 528 négyzetű. Érdeklődni Miklós u. 37. 1056

Gallértisztítás
hőfehérre magas fénynyel 7 fillértől. Legszelbben, legolcsóbban fest, mos, tisztít Libánci Péterfia 4., keresztépület. 361

Monogramozás
legszelbben, legolcsóbban készül Szent Anna-u. 58. keresztépület. 529

Ma,
szombaton disznótoros vacsora lesz. Galló vendéglő, Székely utca 20. szám. 737

Árpa,
zab eladó. Vár utca 4. 725

Teknologiaiilag
szabni tanítók. Készíték szakmához tartozó mindent. Jézermiczky, Csapó 9. 731

Kocsilámpák,
prizmak és kocsitáblák előírás szerint legolcsóbban Weissenberg Hugó vaskereskedésében. Simonffy u. 57. 1075

Betétekre
most is mia djuk a legmagasabb kamatozat. Kélcsonöket olcsón folyósítunk Debreceni Népszövetéségi Hitelszövetkezés. Szent Anna utca 10-12. Bathyány sarok, bérpata. 731

Gazdász
urak és sportemberek figyelmébe! Hosszu évek óta volt londoni szabász, nagy gyakorlattal, mindent kielégítő izlésel, feltűnő olcsó árt készíti angol sport- és ostélyi ruhákat! Szabó István és Társa, fúmor uriszabósága Csapó-utca 84. (Faragó-utca sarok) villamos megálló! 607

Női ruhákat
olcsón és izlésesen készít László Józsefné nőruhaszalonja. Szent Anna utca 32. sz. Tanítványok szabás és varrása állandóan felvétetnek. 931

KERESLET

Anópótlót
veszek. Telefongyárit, esetleg Philipset (110 voltosat). Cím a kiadóhivatásban. 80

Keresek
egy 4 személyes autónak emukthető szint. Grünfeldné, Péterfia 11. 827

Kisebb
használt Weirtheim székényt veszen Bajomi falételep. 828

Forgalmas
sütődébe elsőrangú szakembert társnak keresek. Kassai ut 24. 1078

Keresünk
azonnali megvételre szobaközeteket, fürdőkádat, háztartási kisebb jégszekrényeket, gyermekkoscsikat, zalogcedulákat. 837

Használt
férfi kabátok és ruha eladó, Simonyi ut 2. 840

Üvegfalakat,
stélázt felül polcokkal, alul iksebb fiókokkal veszek. Telefon 12-59. 1049

Használt
íróasztalt megvételre kéresünk. Aczél antiquarium, Széchenyi utca 2. szám. 990

Jókarban
lévő fürdőszobai gázkályhát vagy autógépzert veszünk. Ullmann Rt. 1070

KULONFELE

Elveszett
keleti gyöngysorom, — megtalálójá 20 P jutalmat kap. Miklós utca 21. utcai lakásban. 734

Uj ajtó,
káposztás hordó, spargelid olcsón eladó. Zöldfa utca 14.a. 1088

Kiadó
üzlethelyiségek, egy szobás lakás, pinceszoba, fajtágalombok, gerlicék eladók. Hatvan utca 55. 736

Kiadó
Karcagon a piac közelében 10 méter széles, 16 méter hosszú szép üzlethelyiség két nagy portállal. Különösen alkalmas butor, gép és férfi vagy női konfekció szalonnak. Értekezni Fábry és Reiner, Karcag. 1084

Okt. 30-án,
szünetnapon reggel 9 órakor Nagy József, szücsmeztérnél elvesztettem a pénztárcám — pénzzel együtt. Kérem a becsületes megtalálóját, szolgáltatassa vissza vagy a céghez, vagy a főispáni hivatalba. 961

ELADÓ HÁZ

Kisebb családi ház
Rothermere (Darabos) utca 53. szám alatt eladó. 80

Erzsébet-utca 37.
39. sz. kettős telek, két utcára, egyik telek beépítve, szabadkézbe eladó. 785

Maróthy
György u. 10. számú ház gazdálkodónak alkalmas szabad lakásokkal eladó. 824

Eladó
2400 pengőért nagyalomához negyedőrai járás Monostorpályi ut 48. sz. kis szoba, konyha speiz mellékkelhelyiségekkel, jó vízi kuttal. Értekezni régi vincellér házba. 799

Kiadó ház
azonnali istállóval vagy eladó. Értekezni Kisebgyesi ut 38. kocsma-ban. 866

Nagy családi ház négy rendbeli szabad lakással, két utcára nyíló fronttal eladó. A központ közel. Bethlen utca 54.

Üzletes, adómentes új házak forgalmas helyen 2-3000 pengővel megvehető. Bösörmenyi Sándor Sas u. 4. 802

Alkalmi vétel vagyonmegosztás végett eladó. Timár utca 20. számú sarokház. 703

Ház 400 négyszögöl kerttel, 3 szoba, konyha, pince mellékhelyiségekkel eladó. Harsányi G. u. 25., Homokkert. 709

Kiseb házak üzletnek is alkalmas kevés pénzrel megvehető. Cim Bösörmenyi, Sas u. 4. 669

Varga utca 9. számú ház azonnal eladó. II-ik ajtó. 717

ELADÓ FÖLD

11 hold Prima-ondódi föld eladó Attila-tér 7. 733

Erdőeladás. Tekaj hegyalján, Erdőbénye községben cca 430 kat. hold 10-40 éves falmenyű erdőbirtok, mint egy nagyobb erdőingatlan tulajdon hányada, kedvező áron és fizetési feltételek mellett eladó. Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hiteltételt RT. Kossuth-u. 8. 485

Eladó házhelyek Homokkertben, Ovoda-u. 30-31. Ertekezni Csapó-utca 51. szám. 525

Eladó egy házhely Mester-utcai sorompónál, vasöntő mellett, részlet fizetésre is. Ertekezni Gazdák Bankja, Kossuth-utca. 820

Dienes József

községi főjegyző. Ingatlanforgalmi irodájának hirdetései: (Iroda: Fűvészkert utca 16. sz. Saját ház. Telefon szám 14-98.)

ÜZLETES HÁZAK: Nyilas tépen forgalmas fűszerüzlet, 2 szobás, előszobás lakással, parkirozott udvarral, gyümölcsös, 6500 pengő. (1080.)

Kuruc-u. 108. Fűszerüzlet raktárral, lakással, új, adómentes, palatetős koresmával, lakással, nyári konyhával, pincével, istállóval. (1079.)

Erzsébet-u. 22. Üzletes sarokház, 4 lakással, pincével, 20 000 pengő. (1052.)

Kondor-u. 12. és Fűtőp-u. 1. sz. sarokház, 2 üzlettel, trafikkal, lakással, 4 000 pengő. (1035.)

Diószegi-uti vám és villamos mellett új, üzletes, Törő-féle ház, 2 szobás lakással, 6 000 pengő. (986.)

Keresztesi-u. 26. Üzletes ház, 3 szoba és konyhával, nagy telekkel, 6 500 pengő. (981.)

Dobozai-u. 5. sz. ház, korlátlan italmérséssel, berendezéssel, két lakással, 8 500 pengő. (956.)

Huszár Gál-u. 55. Üzletes ház, két lakással, nyári konyhával, pincével, 9 500 pengő. (938.)

Márton Kálmán-u. 9. Forgalmi-uton, alapincézett üzletes ház, 14 000 pengő. (920.)

Szabó Kálmán-u. 53. Kétszobás sarokház, fodrászüzlettel, 4 500 pengő. (884.)

Huszár Gál-u. 2. Kincseshegy. Jól jövedelmező adómentes új, üzletes ház, 10 000 pengő. (875.)

Cecília-u. 3. Katz telep. 4 lakással, fűszerüzlettel, 10 000 pengő. (829.)

Bösörmenyi-ut 48. Üzlettel, műhellyel, 5 lakással, 842 négyszögöl telekkel, 25 000 pengő. (778.)

Kossuth-u. 55. Üzletes ház, 4 lakással, 32 000 pengő. (756.)

Hadházi-ut 34. Vendéglő és fűszerüzlettel, 4 szobás új, adómentes ház, 24 000 pengő. (683.)

György-utca 3. Gerébi telep. Új, adómentes ház, hentesüzlettel, lakással, istálló, kamra, nyári konyha, jégverem, fűtő, kertészláccal, 6 500 pengő. (707.)

Temecse-u. 24. Adómentes, új, üzletes, palatetős ház, nagy telekkel, sok jó melléképülettel, 12 000 pengő. (409.)

VIDÉKI HÁZAK:

Alsójózsán. Iskola-u. 846. sz. 670 négyszögöl telek, cserepes lakóházzal, 2 600 pengő. (1096.)

Hajdubagason, község házával szemben kétszobás lakóház, gazdasági épületekkel, 800 négyszögöl telekkel. (1064.)

Boda. V. dűlő 980-6. sz. 1070 négyszögöl telek, adómentes, szobák, konyhás lakóház, szivarvanyus kuttal, építési anyaggal, 2 200 pengő. (1056.)

Alsójózsán. Rákóczi-ut 801. sz. 1380 négyszögöl telek, 2 szoba-konyhával, palatetős házzal, 2 800 pengő. (1021.)

Alsójózsai megállómai 2 szobás lakóház, 3 500 pengő, kedvező fizetési feltételekkel. (1012.)

Balmazújvároson. Bánlak telep VII. 28. szám, új 2 szobás ház, üzlettel, 2 100 pengő. (865.)

Hajduszoboszlón. Vörösmarty-u. 92. sz. kétszobás lakóház, 350 n. ö. telekkel, 2 000 pengő. (854.)

Hajduszoboszlón 500 négyszögöl telek 2 lakóházzal, darálmalomnak, vagy gépjávitónak alkalmas nagy köépülettel, 25 000 pengő. (805.)

TELKEK:

Kuczik telep. Tancsics Mihály- és Ilona-ut sarkán 300 a négyszögöl telek. 900 pengő. (1103.)

Kuczik-telep. Köleséry Sámuel-u. 122. sz. osztható 350 négyszögöl telek, 1 250 pengő. (1100.)

Andrássy-ut 27. sz. megosztható 522 négyszögöl telek, 6 200 pengő. (1086.)

Ráó Gyula-u. 4. sz. a Décsy-féle 300 négyszögöl telek, 350 pengő. (1095.)

Erdő mellett 690 négyszögöl villatelek, 7 500 pengő. (1083.)

Schess-u. 5. sz. 250 négyszögöl saroktelek, bekerítve, 3 500 pengő. (1073.)

Fancsovits-utcán, kövesúthoz közel, 2 hold, 8 500 pengő. (1076.)

Károly Ferenc József-uton több telek, szép gyümölcsös, 20 pengő. (1014.)

Széchenyi-uton 25 pengő. Erdősoron 20 pengő. Gróf Tisza István-u. 17. sz. 300 négyszögöl, 2 100 pengő. (1061.)

Szepesi-u. elején 340 négyszögöl telek, 2 280 pengő. (1016.)

Homokkerti iskolájai szemben 350 négyszögöl, több évi részletre, 7 000 pengő. (1005.)

Sesta-uton, egyetemi tanári lakásokkal szemben, 300 négyszögöl, 6 000 pengő. (980.)

Diószegi kövesút szomszédságában és Galamb-utca 36 havi részletre, négyszögölként 10-14 pengő. (905.)

Bihari-utca 4. sz. 302 négyszögöl, 1 963 pengő. (972.)

Munkás-u. 8. sz. 200 négyszögöl felkerített telek, 900 pengő. (965.)

Létai-utca 58. sz. 670 négyszögöl, 6 pengőjével. (951.)

Apponyi-u. 51. sz. 200 négyszögöl gyümölcsös és szőlő bekerítve, 1 600 pengő. (936.)

Kuczik telep. Gönci Kovács-utca 313 négyszögöl sarok utáni telek, cserepes deszkaépülettel, 1 200 pengő. (912.)

Keresztesi-ut 27. sz. 320 négyszögöl, 1 280 pengő. (882.)

Andrássy-ut 75. sz. 900 négyszögöl, 2 szobás pajtával, 9 000 pengő. (835.)

Károly Ferenc József-ut 23. és Bösörmenyi-ut 33. sz. 500 négyszögöl saroktelek, 20 000 P. (796.)

Köleséry Sámuel-u. 21. sz. 300 négyszögöl részletre 1 500 pengő. (752.)

Basahalom-u. 14. sz. 350 négyszögöl, 1 750 pengő, havi 30 pengős részletre. (695.)

Szepesi-u. 14. sz. 300 négyszögöl, 2 100 pengő. (680.)

Komlóssy-ut 52-b. Egyetemen szemben, 600 négyszögöl épületekkel, 18 000 pengő. (639.)

Cserei-u. 3. sz. megosztható 648 négyszögöl, 3 888 pengő. (611.)

Rigó-utca 300 négyszögöl, 1 500 pengő, részletre. (454.)

Diófa-u. 19. sz. belső 447 négyszögöl telek, 3 129 pengő. (449.)

Alsójózsai megálló közelében, debreceni hatáiban, 350 négyszögöl telek, 350 pengő. (449.)

Monostorpályi kövesút sok házhely, 36 havi részletre 2-4 pengőig négyszögölként. (449.)

Város közelében sok jó házhely, a Cségekert-utcán, Kishegyesi-uton, Faiskola, Méhes-utca, Szegényházon, négyszögölként 8-12 pengőig.

SZŐLŐK:

Bocskayban, állomás közvetlen szomszédságában 12 hold, kevés szőlővel, gyümölcsös, pajtával, 12 000 pengő. (1047.)

Martinka 71. sz. 2000 négyszögöl üres szőlőföld, 1 300 pengő. (1034.)

Kaba állomás melletti kertben 1 hold szőlő, 3 000 pengő. (1031.)

Bocskayban 3 szobás lakással, terrasszal, pincével, felszereléssel, 11 000 pengő. (1025.)

Bezerecsy-u. 25. sz. 825 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, pajtával, 5 500 pengő. (954.)

Vámospércsen, közel a vasúthoz, -- Báthory-kertben, 1248 négyszögöl szőlő, 1 000 pengő. (943.)

Köntöskertben. Tőhötöm-u. 20. sz. 432 n. ö. szőlő és gyümölcsös, felszereléssel, 3 200 P. (940.)

Bellegelő 112 sz. 1820 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, épülettel, 8 000 pengő. (890.)

Martinka 81. sz. 1003 négyszögöl szőlő, új épülettel, felszereléssel, 2 500 pengő. (889.)

Bösörmenyi-ut 57. sz. 1596 négyszögöl hiányos szőlő és gyümölcsös, épületekkel, 18 000 pengő. (856.)

Bocskayban 1 kat. h. hiányos szőlő, 2 200 P. kedvező fizetési feltételekkel. (833.)

Hajduszoboszlón, Balmazújvároson 25 kat. hold, 15 000 pengő. (746.)

Haláp 142. sz. 17 holdas tanyásbirtok, 14 000 pengő. (673.)

Apafa mellett 3 hold 2 500 pengő. (719.)

Szoboszlói kövesúton, 3 kilométernél, 1267 négyszögöl, 1 800 pengő. (575.)

Biharkeresztesen 56 hold fekete föld, kövesút mellett, 32 000 pengő. (546.)

Haláp mellett, Monostorpályi ligetben 15 hold olcsó föld, 5 000 P. (512.)

Létai-uton, 4 kilométerre, 40 holdas tanyásbirtok, holdanként 1 000 pengőért, Esetleg belső ségi házért elcserélhető. (422.)

Tetőtlen, kövesút mellett 25 kat. hold I. oszt. fekete föld, 27 500 pengő. (353.)

Szepesen 100 holdas tanyásbirtok, 100 000 pengő. (324.)

Monostorpályiban 80 holdas tanyásbirtok 40 000 pengő.

Hajduszovátton 82 kat. hold I. oszt. birtok, -- 115 000 pengő.

Hosszapályi kövesúton, 7 kilométernél, 10 hold föld 9 000 pengő.

Nyírmártonfalván 40, 70, 125 m. hold birtok 600 pengőjével.

FÖLDBÉRLET: Vedres dűlőben kiadó 16 hold.

KIADÓ LAKÁSOK: Dáza-utca 10. Egy-szerűbb lakás, nagy kerttel, havi 60 pengőért.

Piac-utcán I. emeleti szobák, előszoba, irodának, (1102.)

Mester-utca végén 2 szobás olcsón.

Huszár laktanya közelében ötszobás.

Komlóssy-uton hat-szobás villa.

Poroszlay-uton 3 és 5 szobás.

Homok-utcán 2 szoba, előszobás.

József kir. herceg-utca elején modern ötszobás.

Nyilas telep, Malvin-utca 41. sz. egy, vagy több lakás, egész udvarral.

PÉNZKÖLCSÖNT: földre, házra olcsó kamatra folyósítatok.

BIZTOSÍTÁSOK: Irodám utján a legelőnyösebb feltételek mellett köthetők.

KERESÉK: eladó házakat, földeket, szőlőket, telekeket, nagyobb kiadó lakásokat és földbérleteket.

DIENES IRODA Fűvészkert-u. 16.

OFB, ingatlanforgalmi, hivatásos és pénzkölcsönt közvetítő irodája, Fűvészkert-utca 16. sz.

DIENES JÓZSEF, OFB ingatlanforgalmi irodája, Fűvészkert u. 16. sz. Irodai órák: hétköznap 8-1 és 3-6 óráig.

Balmazújvároson 25 kat. hold, 15 000 pengő. (746.)

Haláp 142. sz. 17 holdas tanyásbirtok, 14 000 pengő. (673.)

Apafa mellett 3 hold 2 500 pengő. (719.)

Szoboszlói kövesúton, 3 kilométernél, 1267 négyszögöl, 1 800 pengő. (575.)

Biharkeresztesen 56 hold fekete föld, kövesút mellett, 32 000 pengő. (546.)

Haláp mellett, Monostorpályi ligetben 15 hold olcsó föld, 5 000 P. (512.)

Létai-uton, 4 kilométerre, 40 holdas tanyásbirtok, holdanként 1 000 pengőért, Esetleg belső ségi házért elcserélhető. (422.)

Tetőtlen, kövesút mellett 25 kat. hold I. oszt. fekete föld, 27 500 pengő. (353.)

Szepesen 100 holdas tanyásbirtok, 100 000 pengő. (324.)

Monostorpályiban 80 holdas tanyásbirtok 40 000 pengő.

Hajduszovátton 82 kat. hold I. oszt. birtok, -- 115 000 pengő.

Hosszapályi kövesúton, 7 kilométernél, 10 hold föld 9 000 pengő.

Nyírmártonfalván 40, 70, 125 m. hold birtok 600 pengőjével.

FÖLDBÉRLET: Vedres dűlőben kiadó 16 hold.

KIADÓ LAKÁSOK: Dáza-utca 10. Egy-szerűbb lakás, nagy kerttel, havi 60 pengőért.

Piac-utcán I. emeleti szobák, előszoba, irodának, (1102.)

Mester-utca végén 2 szobás olcsón.

Huszár laktanya közelében ötszobás.

Komlóssy-uton hat-szobás villa.

Poroszlay-uton 3 és 5 szobás.

Homok-utcán 2 szoba, előszobás.

József kir. herceg-utca elején modern ötszobás.

Nyilas telep, Malvin-utca 41. sz. egy, vagy több lakás, egész udvarral.

PÉNZKÖLCSÖNT: földre, házra olcsó kamatra folyósítatok.

BIZTOSÍTÁSOK: Irodám utján a legelőnyösebb feltételek mellett köthetők.

KERESÉK: eladó házakat, földeket, szőlőket, telekeket, nagyobb kiadó lakásokat és földbérleteket.

DIENES IRODA Fűvészkert-u. 16.

OFB, ingatlanforgalmi, hivatásos és pénzkölcsönt közvetítő irodája, Fűvészkert-utca 16. sz.

DIENES JÓZSEF, OFB ingatlanforgalmi irodája, Fűvészkert u. 16. sz. Irodai órák: hétköznap 8-1 és 3-6 óráig.

Dienes József ny. községi főjegyző O. F. B. ingatlanforgalmi irodájának hirdetései

Iroda: Fűvészkert-utca 16. (Saját ház). Telefon 14-98.

ELADÓ HÁZAK:	Berta-u. 7. sz. ház. 3 lakással, 300 négyszögöl gyümölcsösrel (1037.)	Sebes-u. 21. Két szoba konyha, kamrás ház istállóval. (997.)	Vendég-u. 71. és Csap-u. 72. sz. Két utcai fronttal, 2x2 szobás lakással (293.)	Gróf Vécsey-u. 11. sz. Uj. palatetős, manzáros 2-szobás, előszobás ház, nagy telekkel (873)	27.000 pengőért: Dózsa-u. 8. sz. modern 3 szobás villa. 632 négyszögöl gyümölcsösrel parkkal. (1059.)
2.000 pengőért: Nyilastelep, Munkás-u. 33. sz. 2 szoba, konyha, kamrás téglapünet. (901.)	4.700 pengőért: Dévai-u. 30. Kétszobás, előszobás ház, 200 négyszögöl gyümölcsös. (388.)	Thury András-u. 12. Vagongyárral szemben, Uj. adómentes ház. (871.)	Telek-utca 70. sz. ház, felerészre, két utcára nyíló telekkel, 5 lakással, üzletekkel, raktárakkal. (962.)	Diófa-u. 11. Háromszobás, fűrdőszobás, igen szép ház, 600 négyszögöl igen jó szőlővel. (699.)	28.000 pengőért: Domb-u. 18. sz. ház, 2 drb. háromszobás, 2 drb. kétszobás és 3 drb. egyszobás lakással, jó bérjövdelemmel. (1089.)
2.200 pengőért: Baresay telep, Szélt-utca 23. Szoba, konyha, adómentes ház, 300 n.-öl telekkel. (1053.)	1.800 pengőért: Kuruc-u. 110/7. sz. Teremi-féle igen jó ház, szépen rendezett telekkel, gyümölcsösrel. (1007.)	Hársányi Guztáv-u. 30. Két lakással, 300 n.-öl telekkel. (866.)	Keresztesi-u. 27. Hízladdának igen alkalmas nagy telek, épületekkel. (882.)	Dénes-u. 21. Palatetős, szép ház, két lakással. (637.)	Burgondia-u. 13. sz. használható nagy telek — nagy lakással. (1074.)
2.500 pengőért: Király Ferenc-utca 18. sz. 300 négyszögöl jó földdel, gyümölcsösrel. (726.)	5.000 pengőért: Szoboszlav Papp István-u. 14. sz. 2 darab szoba, konyhas lakással. (1078.)	Keresztesi-ut 23. b. Háromszobás lakóház, bizalddával. (797.)	Gyöngyvirág-u. 20. Gazdálkodónak is alkalmas ötlakásos ház. (878.)	Homok-u. 7. Aláépített jobb ház, felső és 3 pincelakással. (444.)	30.000 pengőért: Bősörményi-ut. 10 sz. ház 17 lakással, 800 négyszögöl telekkel, jó bérjövdelemmel. (854.)
2.600 pengőért: Dévai-u. 11. Urbánköfő Kovács telepi új ház. (944.)	Szotyori-u. 28. Négy lakással, istállóval. (820)	Rudolf-u. 12. Kétszobás lakás, nyári konyha, nagy kert. (852.)	12.000 pengőért: Vas Gereben-u. 7. Erdő közepében, új adómentes, alapépített ház, esetleg kisebb elcsereplhető. (1068.)	Szabó Kálmán-u. 43. Tágas 3 szobás utcai és 2 szobás udvari lakással. (158.)	30.000 pengőért: Poroszlav-ut 48. Háromszobás lakóház, — 1200 négyszögöl megosztható nagy telekkel. (664.)
Basahalom-u. 72-c. sz. 452 négyszögöl gyümölcsös és jó szántó, 7 éves házzal. (655.)	Szedő-u. 40. Adómentes, kétlakásos sarokház. (849.)	Dévai-u. 11. Asztalos-féle ház, három lakással, istállóval. (818.)	Vagongyárral szemben, Veresegyházi Tamas-u. és Dézi-u. sarokház 2 jó lakással. (803.)	16.000 pengőért: Homok-u. 142. Árpádtéri villamosnál, — igen jó ház, több lakással, pincével, üzlettel. (995.)	35.000 pengőért: Várkerében modern parkettes, fűrdőszobás új villa, nagy lakással. (892.)
2.650 pengőért: Németh-u. 55. Kuczik telepi, adómentes egyszobás, konyhas új ház, Ezer pengővel megvehető. (990.)	Kuczik telep, Gönczi Kovács és Kálmánchelyi u. sarokház, egyszobás, konyha, üvegezett verandával. (615.)	Kuruc-u. 110/11. Üzleti célra alkalmas háromszobás lakással. (592.)	Dózsa-utcán egyszobás ház, 600 négyszögöl telekkel. (1068.)	Széchenyi-ut 30. Több lakással, megosztható nagy telekkel. (296.)	36.000 pengőért: Szappanos-u. 23. Aláépített nagytelki ház, több lakással és termekkel. (1055.)
2.800 pengőért: Kanális-u. 99. sz. 423 négyszögölös gyümölcsös, szoba, konyhas lakóházzal, istállóval, görével. (334.)	5.200 pengőért: Luther-u. 20-c. sz. új adómentes, palatetős ház. (964.)	7.500 pengőért: Kuruc-u. 112. Hegedűs-féle adómentes jó ház, üvegezett verandával, gyümölcsösrel. (988.)	Kisfaludi-u. 37. Villázert új kétszobás és egy kisebb régi ház. (12.500 pengőért)	Nádor-u. 24. Háromszobás, verandás ház, 1000 négyszögöl kerttel. (772.)	40.000 pengőért: Boldogfalva-u. 11. Modern szép nagy ház, teljesen alapépítve, 2 drb. utcai 3 szobás, egy 2 szobás, fűrdőszobás és egy régebbi kétszobás lakással. (1016.)
3.000 pengőért: Pandur-u. 19. (Gerébi telep) 268 négyszögöl telek és ház. (1088.)	5.500 pengőért: Luther-u. 20-b. Palatetős új, adómentes ház, elonyos feltételekkel. (1011.)	Kincseshegy-u. 12. sz. Palatetős, kétszobás, verandás új ház. (913.)	Homok-u. 117. Uj. adómentes ház, két jó lakással. (486.)	18.000 pengőért: Szabó Kálmán-u. 30-a. sz. félemeletes új ház 4 lakással. (1094.)	45.000 pengőért: Hatvan-utca 68. sz. 7 szobás utcai, több udvari lakással, nagy magtárral, istállóval, 800 négyszögöl telekkel. (1097.)
3.500 pengőért: Szotyori telep, Geza-u. 11. Kétszobás lakóház nagy telekkel, igen kevés pénzzel átvehető. (1054.)	András-u. 2. Gerébi telep, 600 négyszögöl telek és ház. (977.)	Balogh Mihály-u. 1/8. Téglyakert, 4 lakással. (926.)	13.000 pengőért: Kincseshegy, Szegedy Gergely-u. 4. Szép, modern, palatetős 2 szoba, előszobás új villa. (1101.)	Kardos-u. és Izsó-u. sarkán 2 szoba, előszobás, fűrdőszobás villa. (928.)	Szent Anna-utcán nagyjövőjű, 416. négyszögölös telek, utcai 4 szobás és 3 drb. 2 szobás lakással. (1015.)
János-u. 32-a. sz. 650 négyszögöl telek és ház. (924.)	Uj-u. 22. Három lakással, 400 négyszögöl telek. (774.)	Tordai Gábor-u. 7. sz. 3 lakással, istállóval. (392.)	Vassáry Pál-u. 30. Két drb. kétszobás lakással, zárt verandával, alkalmas jó négyszobás családi háznak. (1038.)	Vörösmarty-u. 28. Öt lakással. (891.)	48.000 pengőért: Rákóczi-u. 23. Két drb. négyszobás lakással. (844.)
Szép-u. 17. Egyszobás, konyha, kamra, téglá istálló, 1.000 pengővel megvehető. (653.)	Szeremtei-u. 11. Két lakással, istállóval. (713.)	8.000 pengőért: Kécses-u. 36. Üzletes ház, több lakással. (940.)	13.500 pengőért: Magyar-u. 2. Háromszobás, előszobás adómentes ház. (888.)	Kécses-u. 46. Teljesen alapépített 7 lakásos ház. (881.)	50.000 pengőért: Károly Ferenc József-ut 23. Emeletes, modern villa, 2 drb. négyszobás, fűrdőszobás parkettes lakással. (796.)
Szép-u. 22. Bozzay telep, Egy szoba, konyhas lakással. (830.)	Uj-u. 19. Bozzay telep, Két lakással. (834.)	Apaffy-u. 4. sz. 4 lakásos ház, nyári konyhával, téglyapincével. (759.)	14.000 pengőért: Szoboszlav Pál-ut István-u. 18. sz. 500 négyszögöl telekkel, 3 szobás, előszoba, konyhas lakással. (1061.)	Vörösmarty-u. 8. Király-u. sarkán, három lakással. (757.)	60.000 pengőért: Széchenyi-utca 43. sz. ház tíz lakással, törlesztéses kölcsönrel. (575.)
3.800 pengőért: Wolafka telep, Bajnok-u. 21. Adómentes, kétlakásos ház. (915.)	6.000 pengőért: Kisfaludi-u. 9. Két lakóházzal, nagy díófalval, újtelepítésű szőlővel. (1024.)	Budai Ezsaiás-u. külső 14. sz. 2 szoba, konyha, églapünet, istállóval, kerttel. (1019.)	Kincseshegy, Szegedy Gergely-u. 18. Elsőrendű anyagból épült új ház, két lakással, nyári konyhakkal. (1000.)	Csokonai-u. 29. Utcai kétszobás átadó és 2 kis lakással. (747.)	70.000 pengőért: Szent Anna-utcán emeletes ház. (80.000 pengőért: Péterfia-utca elején nagyobb ház, több lakással.
4.000 pengőért: Szabolcs-u. 28-b. Egyszobás, konyhas cserepes lakóház, nyári konyhával, 500 négyszögöl fekete földdel. (1070.)	5.700 pengőért: Kinizsi-u. 30. sz. ház két lakással, istállóval. (969.)	Árpádtér 29. Három lakással, pincével. (900.)	Létai-ut 12. Tisza ház, Uj. adómentes, 3 szép lakással, 8 ablakos utcai fronttal, pincével. (1060.)	Csokonai-u. 41. Háromszobás utcai, több udvari lakással. (800.)	170.000 pengőért: Péterfia-utcan emeletes ház, több nagy modern lakással. (796.)
4.200 pengőért: Apponyi-u. 24. Kétszobás lakóház, 352 n.-öl szőlővel. (1051.)	6.000 pengőért: Hegyi Mihályné-u. 22. Sarokház, két lakással. (908.)	Jerikó-u. 42. Aláépített, nagyon szép új ház, 400 négyszögöl gyümölcsösrel. (922.)	21.000 pengőért: Zrínyi-utcán, palatetős új, adómentes ház, 8 szobás lakással. (1030.)	22.000 pengőért: Csokonai-u. 41. Háromszobás utcai, több udvari lakással. (800.)	IRODAI ÓRAK: hétköznapokon 8-1 és 3-6 óráig.
4.500 pengőért: György-u. 7. Gerébi telep, Három lakással, 150 négyszögöl telekkel. (989.)	7.000 pengőért: Malvin-u. 34. Két lakással, gyümölcsösrel. (946.)	10.000 pengőért: Erdővel szemben, — Hadházi-utca 37. Uj. adómentes ház 3 lakással. (848.)	Erőss Lajos-u. 11. Kétszobás jó lakóház, 600 négyszögöl szép gyümölcsös kerttel. (950.)	24.000 pengőért: Károly Ferenc József-uton magas földszintes ház, 4 parkettes szobával, fűrdőszobával, teljesen alapépítve. (953.)	
4.800 pengőért: Kemény-u. 9. Kétklakásos, erős téglá épület. (982.)	8.000 pengőért: Berta-u. 6. Tágas lakással, szép nagy telekkel. (985.)	Dobó-u. 19. Jókurban levő ház 4 lakással. (1028.)	Buday Ezsaiás-u. 26. Palatetős, 4 szobás, fűrdőszobás új ház. (846.)	25.000 pengőért: Szent Anna-u. 54. Magas, szép, utcai, több udvari kislakással, műhellyel. (356.)	
4.800 pengőért: Honti-u. 24. Két lakással, istállóval, kedvező feltételekkel. (760.)	9.000 pengőért: Vasutisor 1. sz. új adómentes ház. (1002.)	Sámsoni-ut 19. sz. 3 szobás, üvegezett verandás ház, nagy telekkel. (907.)	Cserpes-u. 11. Három lakás, istálló. (205.)	Honvéd-utcán ötszobás családi ház, kerttel. (26.000 pengőért: Timár-u. 33. Gazdálkodónak alkalmas ház, több lakással, istállóval. (690.)	
5.000 pengőért: Pusztás-telep, Szendrő-u. 20. Palatetős új adómentes egyszobás, konyhas ház, nyári konyhával, istállóval. (917.)	9.500 pengőért: Kuruc-u. 112. Szabó-féle ötblakos, adómentes jó ház, 2 lakással. (620.)	Kuruc-u. 112. Szabó-féle ötblakos, adómentes jó ház, 2 lakással. (620.)	Csonka-u. 9. Jókurban levő ház, több lakással, pincével. (459.)		
5.000 pengőért: Fántsvits-u. 20. Palatetős új ház, bekerített nagy telekkel. (1008.)	11.000 pengőért: Agárdi-utca 13. sz. gazdálkodónak való ház, istállóval. (1087.)	Gróf Tisza István-u. 10. sz. 3 szobás, alapépített jó ház, nagy kerttel. (188.)	János-u. 38. Modern 3 szobás, fűrdőszobás új villa, 450 négyszögöl telekkel. (984.)		

Bethlen István programja a gazdasági válság és a munkanélküliség leküzdésére

**A kormány jófáll az államháztartás egyensúlyáért — Harminc-
millióval csökkentik a költségvetést — Százhuszmillió köz-
munkákra — Közelebb a revízióhoz**

**„Én becsülettel kitarítottam tíz évig és tíz év munkáját köle-
lességem megvédeni“ — mondotta a miniszterelnök**

A keresztény kisgazda- és földműves-
párt e hónap 20-án, hétfőn este tartotta
a nyári szünet után első értekezletét és
azon Bethlen István gróf miniszterelnök
ismertette a kormány programját, a gaz-
dasági válság és a munkanélküliség lekü-
zdésére.

A miniszterelnök nagy beszéde renklí-
vűi lelkesedést keltett a pártban. Ezt az
emlékedett és bizakodó hangulatot a be-

széd gazdag tartalma, a bejelentett céra-
vezető intézkedések bősége váltotta ki, to-
vábbá az a határozottság, amellyel Beth-
len szembefordult az állhírek terjesztőivel,
minden felforgató kísérlettel. Kijelentette,
hogy a tíz év nagy munkáját, mely már
a békeszerződés revíziójához is közelebb
hozott bennünket, meg fogja védelmezni.

A beszéd teljes szövege a következő:

ségi áruegyeztetés, amely természetesen
visszahat az iparra is.

— Ha nézem a mai helyzetet, ma is csak
azt ismételhetem nyíltan és őszintén, hogy
a tavasz óta a helyzet nem javult, hanem
inkább romlott. A gabonaművek terén
az árdevalváció folytatódott. Tavasszal,
amikor a bolettát megalkottuk, 21 pengőn
állott a búza, ma 15 pengőn. Ezek nem
nagy, világraszóló leleplezések, nem olyan
kijelentések és megállapítások, amelyeket
csak én tudtam titokban, ezeket mindenki
ismeri. És ha én ezeket nyíltan és őszin-
tén kimondom, ezáltal senkinek a bizalmát
nem destráltam közgazdasági téren.

— Ráműtattam arra is, hogy a pénz-
piac helyzete sem javult, mert hiszen lát-
tuk, hogy a tavasz folyamán a német-
országi kölcsön, az osztrák kölcsön el-
helyezése csak nehezen ment. A nyár fo-
lyamán ezeknek a kölcsönöknek árjegyzé-
sei az eredeti árjegyzés alá hanyatlottak.
Láttuk azt, hogy Amerikában a tőzsdén
megismétlődtek azok az események, ame-
lyeknek a tél folyamán voltunk szemtanúi
és amelyek előidézték azt, hogy hosszú-
lejáratú állami kölcsön, vagy mezőgazda-

Bethlen István gróf beszéde

— Tisztelt Párt, mélyen tisztelt Bará-
taim!

— Mindenekelőtt esatlakozom azokhoz
az üdvözlő szavakhoz, — mondotta a mi-
niszterelnök —, amelyeket elnökünk hoz-
zatok intézett és kérem, hogy a párt
őrízze meg nyugalmát, őrizze meg bizal-
mát személyem és kormányom iránt.
(Hosszantartó lelkes eljenzés és taps.)
Jegyezni fogunk mindent megtenni, amit
a mai helyzetben tenni lehet.

A helyzet tiszta képe

— Amikor szót emelek az első pártérte-
kezleten, legyen szabad kiterjeszkednem

azokra az összes fontosabb kérdésekre,
amelyek a közéletet uralják. Ezek nagy-
részt összefüggésben vannak a közgazda-
sági helyzettel, a mezőgazdasági krízissel.
Nem akarok sok szót felelni ennek a
krízisnek okairól, hiszen többször nyí-
latkoztam, utóljára talán a debreceni vá-
lasztók előtt ezekről az okokról és kifej-
tettem, hogy egész láncban az esemé-
nyeknek a háborútól kezdődőleg, folytatva
a békekötésen, a forradalmon és az az-
után bekövetkezett devalváción át általá-
nos elszegényesedést, fogyasztási krízist
idézt el Európában s ennek következté-
ben túlermelést a mezőgazdaságban és a
túlermelés révén árkrízist a mezőgazda-

Híre hitelek megszerzése akadályokba ütközik. Ez sem olyan megállapítás, amelyet mindenki nem tudna, nem ismerne, aki újságot olvas és aki érdeklődik a közéleti események iránt.

Mit lehet és mit kell tenni?

— Az a kérdés, hogy mit lehet és mit kell tenni a jelenlegi viszonyok között ezekkel a jelenségekkel szemben. A mezőgazdasági krízissel szemben azok az államok, amelyek importországok, könnyebben védekeznek, mint mi. Hozzá is nyúltak ahhoz a hatékony eszközhöz, amely rendelkezésükre áll: a mezőgazdasági cikkek vámjának felerősítéséhez. Ez természetesen viszont rontja a szituációt azokban az államokban, amelyek exportországok és megnehezíti a mezőgazdasági termények elhelyezését. Mi ehhez az eszközhöz nem nyúlhatunk. Mit tehetünk a tavasz folyamán? Programot dolgoztunk ki, amely három pontból állt. Az egyik, hogy biztosítani akartuk azt, hogy a budapesti tőzsdén a gabonáé a világparitásnak meg-

A boletta beváltotta a hozzáfűzött várakozást

— Hogy funkcionált azóta ez az organizáció, mit végzett, teljesítette-e feladatát? Azt kell mondanom, hogy nagyjában és egészében ez az organizáció és azok az intézkedések, amelyeket megjelöltem, megfeleltek azoknak a céloknak, amelyeket magunk elé tűztünk. Nem áll az, hogy a budapesti tőzsdén játék folyna, amely mesterségesen alakítaná a tőzsdé árfolyamait. Aki ezt hirdeti, nem ismeri a tőzsdé üzletmenetét. Mi ismerjük, mert hiszen a kereskedelemügyi miniszter a tőzsdéi tanácsal együtt megállapodott abban, hogy nap-nap után betekintsen nemesak az áralakulás, hanem az összes üzletkötésekbe. Betekintése van abba is, hogy ki hány kötetet köt naponta. Mi figyelemmel kísérjük a tőzsdéi áralakulást és én csak annyit mondhatok, hogy ott fedezetlen tőzsdéi játék nem folyik, az árat nem alakítják ki mesterségesen. Ott az áralakulás a világparitásnak megfelelően történt. Sőt ha van valami, amit meg kell jegyezni, az

Jelenlétben jegyeztesse. Ennek következtében igyekeztünk megfelelő törvényhozási intézkedések révén a játékszerű üzletet a tőzsdén lehetetlenné tenni. A másik lényeges intézkedés az volt, hogy a vidéken megfelelő paritásban vétessék meg a gazda gabonája. Olyan organizációt létesítettünk, amely kiterjedt az egész országra s amelynek az a célja, hogy olyan helyeken, ahol a vidéki kereskedelem nem megfelelő áron vásárolja a gabonát, közbelépjen és vételek segítségével az árat arra a nivóra emelje, amely az ottani paritásnak megfelelő. Intézkedett a törvényhozás a tekintetben is, hogy a gazdák elraktározott gabonájuk után megfelelő hitelekben részesüljenek.

— A harmadik intézkedés volt a boletta létesítése. Ez abból állott, hogy a gazda három pengővel többet kapott a gabonájáért, mint amennyit kapna abban az esetben, ha ez az intézkedés nem történt volna meg. Ezzel kapcsolatban bizonyos adó-ellenőrzés is történt az öt holdon aluli gazdák és a kisiparosok számára.

az, hogy a budapesti tőzsdén az árak az exportparitás fölélt állanak.

— Hogy funkcionált a második intézkedés? Úgy tudom, hogy mindenütt, ahol a vidéken a kereskedelem nem megfelelő árat fizetett, közbelépett az általunk létesített organizáció és igyekezett az árat megfelelően alakítani. Előfordulhatott, hogy egyes községekben kivételesen nem vették észre időjében az áralakulást és a paritásnak meg nem felelő árat fizettek, egyes esetekben azonban nem lehet általános regulát felállítani. A vidéki áralakulás normális és megfelel a budapesti tőzsdén jegyzett áraknak.

— Hogyan funkcionál a harmadik intézkedés, a boletta bevezetése? Azt híresztelték már abban az időben, amikor a törvényhozás ezt az intézkedést megtette, hogy majd megjuttatják a bolettát és hogy leverik az árat. Valóban azt kell mondanom, hogy a legprimitívabb embernek kell lennie annak, aki azt hiszi, hogy a

gabona ára a boletta miatt szállott le 21 pengőről 15 pengőre. A gabona ára az egész világon lement és azt a kínálat és a kereslet viszonya szabályozza. A magyar gazda három pengővel kap többet a boletta révén a maga búzájéért. Ha ez az intézkedés nem történt volna meg, azt hiszem, hogy a magyar gazda nem mondhatna köszönetet a pártnak. Lehet e felől vitézni és jussz-kifejezésekkel tréfát csinálni, de ez sokkal komolyabb dolog, sem hogy ezzel a kérdéssel a közélet ilyen formában foglalkozzék. A magyar gazda 15+3 pengőt kap a magyar búzáért, akkor, amikor a szomszédos államokban hasonló sorban lévő gazdák 10 és 13 pengőt kapnak. Ez a tény és a párt büszkén hivatkozhatik arra, hogy ilyen intézkedéssel a magyar gazdák lóna alá nyúlt.

Új javaslatok

— És mégis, tisztelt Barátaim, baj van. Baj van azért, mert annak ellenére, hogy azok az intézkedések, amelyeket tettünk és amellyel a magyar gabonáé viszonylagos árát három pengővel emeltük, a gabona ára a világon lement 21 pengőről 15 pengőre, úgy, hogy az, amit mi a gazdáknak a bolettával juttattunk, fele annak, amit vesztett a gazda az ársüllyedés folytán. Baj van azért, mert a 18 pengős ár mellett sem jut a gazda abba a helyzetbe, hogy költségei fedezve legyenek. És ez az az ok, mely megfontolást igényel és amelyből kifolyólag a kormánynak is és ennek a pártnak is ezzel a kérdéssel komolyan kell foglalkoznia. Milyen remédiumok vettek fel, milyen javaslatok merültek fel ennek a helyzetnek a javítása érdekében? Én eddig három javaslatot hallottam és mindhárommal foglalkozni kívánok.

Az árminimálás lehetősége és akadályai

— Az egyik javaslat az volt, hogy lépessük életbe a gabonaméltóságot az ár minimálását egy olyan fokon, amely a gazda termelői költségeinek körülbelül megfelel, tehát egy 20—21 pengős árban

Csináljunk egy olyan kiviteli organizációt, amely feleltetője a felesleges és az országban el nem osztható bázis mennyiséget, ezt vigyük ki a külföldre és a kivitelnél térítsük meg, illetve a kinstár fedezze azt a pluszt, amely azáltal áll elő, hogy a gazdának többet adunk, mint amennyit exportjéért kaphatunk.

— Ez a javaslat a következő hibákban leledzik: első hibája az, hogy egy olyan organizációt kideríténi, amelyet ma, a kampány közepén felfűjni nem lehet. Mert 3—4 millió métermáza bázisnak, egymillió métermáza rozsnek kivitelét, annak összevásárlását megorganizálni nem lehet. Ezt lehet mondani, ezt lehet követelni, de azok, akik felelős állásban vannak, ugyancsak nem vállalkozhatnak, mert ha vállalkoznának, akkor egy jelszó után szabadnának, amelyet valóra váltani nem lehet.

— A javaslatnak a második hibája abban leledzik, hogy olyan áldozatot követel a kinstártól, amelyet a kinstár helyzete nem bír meg, mert négy millió métermáza bázisnak, egymillió métermáza rozsnek a kivitel 6 pengővel magasabb ár, mint ami a világparitásnak megfelel. Ez huszonegy, sőt még esetleg több millió áldozatot jelent a kinstárnak nézve, amelyre a kinstár fedezetet sehol sem talál.

— A harmadik hibája pedig az, hogy az eddigi eladók, akik eddig vásárra vittek gabonáikat, ebben az előnyben már nem részesülnek. Azok a kereskedők ven-

nék elsősorban ennek hasznát, akik egy bizonyos mennyiségű kvantum búzát, lehetőleg alacsony áron megvettek és most azt egy kiviteli visszatérítés révén visszakapják.

A kiviteli prémium nem jut el a gazdáig

— A másik javaslat, amelyről hallottam, az, hogy adjunk megfelelő magas kiviteli prémiumot, amely a kivitelét favorizálná az országban, olyan mértékben, hogy ezáltal az országban az árak automatice emelkednek. Ez teoretice szintén lehetséges. Azonban ez a javaslat is bizonyos hibákban leledzik. A kiviteli prémiumok rendszeren nem jutnak el a gazdáig, vagy csak csekély mértékben. Hiszen nyilvánvaló, hogy ez a kiviteli prémium csak egy bizonyos idő múlva hat az ár kialakulásában és pedig befűlőben akkor, hogy ha nagyobb kvantum vásárlás történik és akkor is egészen bizonyos, hogy csak egy része fog ennek a prémiumnak a gazdák zsebébe jutni. De ez a javaslat is óriási áldozatot jelent a kinstárnak, hasonló, mint az első. Abban a hibában leledzik, hogy azoknak az államoknak a részéről, ahova a bevétel megy, bizonyos retorziókhöz folyamodhatnak és azt, amit mi a gazdáknak akarunk juttatni, az illető országunk vámában kell megfizetni. Ez a javaslat egyúttal még ugyanabban a hibában is leledzik, amelyet már az elsőben felemlítettem, hogy azok a gazdák, akik eddig eladták a gabonájukat, nem részesülnek ebben az előnyben.

zölai fogjuk, amellyel megbeszéljük a kérdést és rövidesen valami eredményhez, valami elhatározó lépéshez kell jutnunk, mert felfogásom szerint a mai gabonáink a gazdára nézve valóban katasztrófálisak és kötelessége a kormánynak és ennek a pártnak gondoskodnia olyan módus vivendőről, amely a gazdára nézve legalább átmenetileg a helyzetet türethetővé teszi.

Az iparcikkek olcsóbbátételének útjai

— Mélyen tisztelt Barátaim!

— A másik jogosult panasza, a másik baja a gazdának az, hogy ugyanakkor, amikor lefelé megy azoknak a termékeknek az ára, amelyeket elad, ugyanakkor az iparcikkek ára stagnál, magasban áll, s nem képes fedezni a gazda a maga jövődelméből azokat a szükségleteket, amelyekre égető szüksége van.

— Ezen a téren négy momentumra kívánom a pártnak a figyelmét felhívni. Általános a felfogás, hogy az ipari vámvédelmi rendszeren könnyíteni kell. Általános a felfogás, hogy a kartellkérdéseket behatóan kell foglalkozni. Általános a felfogás, hogy az a sok léz, amelyen keresztül az az iparcikk a gazdához jut, valamint a fogyasztási adó, forgalmi adó és egyéb terhek el nem tűrhetők. Rámutatnám arra is, hogy szükséges volna a fogyasztás szempontjából a városokat illetően olyan felesleges terhektől, amelyek itt-ott mutatkoznak.

Vámtarifa és kartellörvény

— Ami a vámtarifa kérdését illeti, ebben a tekintetben többször kifejtettem a korinány elvi álláspontját és ez abból állt, hogy igenis a mai nehéz helyzetben kötelességünk gondoskodni arról, hogy könnyebbüljön álljon be a gazda szempontjából abban a vámvédelmi rendszerben, amelyet az ipar számára koncedáltunk és hogy az ipart más módon kell kártalanítani, más eszközöket kell keresni arra, hogy az ipart támogatassuk, lehetőleg anélkül, hogy a fogyasztást, a gazdasági élet-

Szakkbizottság a boletta-emelés tanulmányozására

— Marad a harmadik javaslat, amelyet én vettem fel és ez a boletta-értékének a felemelése. Meg kell mondanom egész őszintén, ennek is bizonyos nehézségei vannak. Az egyik nehézség az, hogy a bolettnak az értéke megtérül a kinstárnál, de nemcsak azon a révén, hogy a fogyasztást terheljük meg, egy bizonyos forgalmi adó emeléssel, hanem azon a révén is, hogy felemeljük a váموkat, postailletékeket stb. úgy, hogy újabb emelésnél ezek-

nek a váموknak és illetékeknek felemelésére nem lehetne gondolni.

— Tehát az az emelés is bizonyos áldozatot jelentene a kinstár számára. Ennek ellenére bennem az a felfogás él, hogy kell tenni ezen a téren valamit. Számítások most vannak folyamatban a pénzügyminisztériumban és a közgazdasági miniszterek részéről. Én azt fogom kérni, hogy a párt küldjön ki egy szakkbizottságot, amellyel mi ezeket a számításokat kö-

Vét és a mezőgazdasági termelést olyan mértékben árnyítanók meg, mint ahogy ezt eddig tettük. Több ízben kilátásba helyeztem a párt és az országgyűlés előtt a kormányra erre vonatkozó törekvéseit. Világos és természetes tehát az a kifogás, hogy miért nem történt ezen a téren eddig semmi. Oka ennek az volt, hogy kölcsönös tárgyalásban állottunk kereskedelmi téren hol egyik, hol másik állammal. Ez az oka továbbá annak is, hogy a mai nap beterveztettük a parlamenthez azt az iparfejlesztési törvényjavaslatot, amely gondoskodni kíván arról, hogy amennyiben ilyen eltolódás jönne a vámvédelem szempontjából, az ipart mi a magunk részéről olyan támogatásban részesíthessük, ami elfogadható lenne.

Olcsó szövetet és olcsó bőrányagot biztosított a kormány

— Tehát addig is, amíg a vámkérdés terén, amíg a karteltörvényhozás terén a gazdák kívánságainak eleget tehetünk, kell olyan átmeneti akciókról gondoskodni, amelyek a gazdatársadalmat kedvező helyzetbe hozzák az iparcikkek vásárlásánál. Itt különösen a szegényebb néposztály ruházati cikkeiről van szó, főleg pedig arról, hogy a falusi magyar nép az ős és a tél folyamán lehetőleg olcsó áron vásárolhassa meg azt, ami neki ruházatra szükséges. Ebben a tekintetben a kereskedelmi miniszter az akciót megindította és nemcsak megindította, hanem árgyűlésen be is fejezte. Beszámolhatok a pártnak arról, hogy a kereskedelmi miniszter úr közbérlése folytán a magyar iparcikkeit olyan olcsó szövetet és lábbeléhez szükséges bőrányagot fogunk szolgáltatni, amelyek a mai árakkal szemben sokszor egyelő, sőt 60 százalékos áreszkühenést mutat-

Küzdelem a világválság ellen

— Ezekben voltam bátor a mezőgazdasági krízissel kapcsolatos egy pár kérdésről beszámolni. Azonban a mezőgazdasági válság nemesak magyar krízis, hanem

— Jelenleg leginkább előtérben áll a kartelkérdés. Én, tisztelt barátaim, bejelentem, hogy az ős folyamán, mindenestre lehetőleg hamarosan, a karteltörvényjavaslatot a kormány be fogja terjeszteni és bízom benne, hogy ez a javaslat majd azokat, akik objektív közgazdasági szempontból bírálják ezt a kérdést, ki fogja elégténi. Igenis szükségesnek tartom, hogy a magyar kormány, elsősorban a közgazdasági minisztereknek, a kartelkérdésben egy bizonyos autoritást adassék közszempontból és magánérdekből. De ellene volnék annak, hogy nem speciális és nem szakbíráóság előtt tárgyalassanak ezek a kérdések és nem közszempontból, hanem magánérdekekből, amelyek azután nagyon messze elkalandoznának.

nak, úgyhogy ebből a szempontból, azt hiszem, hogy ez az akció eredményes lesz.

— Mélyen tisztelt Barátaim! Az én felfogásom szerint a városi közönség foglalkozási viszonyait is lehető tanulmány tárgyává kell tenni. A kereskedelmi miniszter úr proponálni fogja, hogy minden nagyobb városban, egyfelől a parlament, tehát a törvényhozás kiküldöttesteiből, másfelől a kormány, a város és a közgazdasági élet kiküldöttesteiből egy külön bizottság alakuljon, amely a helyi viszonyokat tanulmányozva, megfelelő ajánlásokat tegyen a teendő intézkedések tekintetében. Ugyanis egészen más a helyzet például Győrött, mint Budapesten, vagy pedig más a helyzet a tiszántúli, mint a dunántúli városokban. Tehát ezt a kérdést nem lehet egy kaptafára vonni, ezt helyenkint kell tanulmány tárgyává tenni és bízom abban, hogy ebben a kérdésben rövidesen eredményhez jutunk.

szágokban is, annak ellenére, hogy vámszakkal védekeznek bizonyos határokon belül. Egy nemzetközi krízissel állunk szembe és azt kell mondanom, hogy ezt a krízist megszüntetni egyedül és kizárólag a nemzeti politika eszközeivel nem lehet és nem fog sikerülni. Nemzetközi eszközökhöz kell nyúlni és ezen nemzetközi eszközökkel, a nemzetek közti megértéssel kell keresni azoknak az okoknak a megszüntetését, amelyek ezt a krízist felidéztek.

— Én mondhatom, hogy az első lépés ebben az irányban a magyar kormány tette, amikor a múlt esztendőben hozzájárult ahhoz, hogy az ő kiküldöttjei Japán kiküldöttesteivel tárgyalást kezdenek ezekben a kérdésekben barátságos úton való megbeszélésre és azoknak a módoknak keresésére, amelyeknek segítségével ez ellen küzdeni lehet. Azóta a tárgyalásoknak a kerete kiszélesült. Hiszen azóta tárgyalások folytak az agrárállamok között, az európai agrárállamok között Bukarestben és Varsóban, azóta a Népszövetség Genfben foglalkozott azokkal a javaslatokkal, amelyek a varsói konferencián tárgyalattak, s most újabban tárgyalás van folyamatban Bukarestben és hiszem és bízom benne, hogy kölcsönös megértéssel megfelelő javaslatok fogantathatók. Most az a kérdés, hogy milyen téren keresték eddig és milyen eszközök segítségével a mezőgazdasági krízisnek nemzetközi megoldását. Teoretikusan három megoldást lehet szem előtt tartani.

— Az egyik egy világmegoldás volna, amelyben nemesak az európai exportállamok, hanem az amerikai exportállamok, Kanada, Argentína stb. is résztvennének és amely államok együttes exportorganizációkat eszmélnének. Ez egy világharmonizáció volna, amelyet az lenne lehetővé, hogy minden ország megismerje a maga exportját és annak kezébe tegye le az exportot. Ez nem lehetetlen feladat, ennél súlyosabb problémákat megoldott már a világ. Ennek az előnye az volna, hogy az összes versenyző országok résztvennének a kérdés megoldásában és a nemzetek között

sem támadnának nehézségek, abból a szempontból, amely szempont a többi megoldásoknál nehézségeket támasztana.

A preferenciális rendszer

A másik lehetséges megoldást az exportállamok Varsóban tárgyalták, később Gentben is tárgyalásra került. Ez a *Briond által fölvetett Páncurópa-gondolatok gazdasági megvalósítása lenne mezőgazdasági téren*. Preferenciális szisztémáról van itt szó, amely abból áll, hogy az európai ipari államok bizonyos preferenciát adjanak vámkezelés szempontjából az agrár-exportállamoknak. Ami előidézné azt, hogy az ipari államok magasabb árúban részesüljenek az európai exportállamok a tengerentúliakkal szemben. Ez azzal járna, hogy az exportországokban megállapodnék az az árszüllyedés, amely most hónapok óta tart és magasabb árjegyzések válnának lehetővé. Ez annál inkább lehetséges, mert az európai termelés az európai fogyasztásnak csak egy részét fedi, a felénél is kevesebbet; ilyen körülmények között tehát a preferenciális szisztéma megvalósítása is lehetséges.

— Természetes, hogy ez a mezőgazdasági exportállamokkal szemben azt a

vízontkötveletést váltaná ki, hogy *ők viszont az európai ipari országok exportját részesítsék preferenciában* más országok exportjával szemben. Ez a szisztéma sem lehetetlen; hiszen akkor, amikor látjuk, hogy a brit birodalom a saját határain belül preferenciális rendszer kidolgozásán fáradozik, amikor halljuk és olvassuk, hogy az angol birodalmi konferencián Kanada delegátusa olyan javaslatot tesz, hogy az anyaország tiszszázelékos preferenciát adjon Kanada és egyéb dominiumok mezőgazdasági exportjának, amellyel szemben a dominiumok tiszszázelékos preferenciát adnának az anyaország ipari exportjának, ha ez létesülhet egy birodalom keretén belül, olyan birodalomban, amely kúion államokból áll, amelyek vámhatárokkal veszik körül magukat az anyaországgal szemben is, akkor *létesülhet ilyen preferenciális szisztéma más vonatkozásban is*. Ha ez az angol terv megvalósulna, áttörné a legtöbb kedvezmény elvét, de ha ez lehetséges az angol birodalmon belül, úgy szabad lesz megenni az európai preferenciális szisztéma keretén belül is. A legtöbb kedvezmény elve ma még dogma és mindenestre hosszabb időt vesz igénybe, míg a világ ennek meglöntésével áttérhet a preferenciális rendszerre.

Magyarország álláspontja a külföldi tárgyalásokban

— A harmadik megoldási mód ennek az általános európai rendszernek a helyi megoldása lenne, azaz *regionális megegyezők létesítése*. Ezeket a trianoni szerződés Magyarország részére lehetővé teszi. Az osztrák-magyar monarchia tulajdonképpen ilyen preferenciális alkotás volt gazdasági téren. Megvédte Ausztria iparát és védelmet nyújtott Magyarországnak mezőgazdaságának. Ezt a szempontot a külön vámterület álláspontján lévők is tekintetbe vették.

— Mi a magyar kormány álláspontja e három megoldás lehetőségével szemben. A magunk részéről *támogatjuk mind a három lehetőséget, mert akármelyik jön létre, Magyarországra csak előnyös lehet.*

Ez volt az oka, hogy részt vettünk azon a konferencián, mely a nyár folyamán az agrárállamok között folyt, sőt tovább megyek, a magunk részéről *kívánatosnak tartjuk és sürgetni fogjuk, hogy egy világtalálkozó tartassék*, mert meggyőződésünk szerint, amikor a mezőgazdasági világtermékek túlnyomó részét Kanada, az Egyesült-Államok, Argentína és Ausztrália dobják a piacokra, kívánatos, hogy e nagy konkurrensokkal keressük a megegyezés lehetőségét; látnunk kell, hogy ez a megoldás megy-e, hogy esetleg más megoldásokhoz nyúlhassunk, ha ezen az úton nem boldogulunk.

— Támogatjuk azokat a javaslatokat is, amelyek az európai preferenciális rendszer megvalósítását kívánják a mezőgazdaság érdekében és megoldást keresünk a harmadik módszer segítségével, amennyiben azoknál a kereskedelmi politikai tárgyalásoknál, amelyeknek külsőben állunk, egyik és másik vonatkozásban ilyen preferenciális rendszernek a megalkotására vonatkozó javaslatot fogunk fölvetni és igyekezni fogunk azokat megvalósítani.

— Ez az egész azonban *nemcsak gazdasági, hanem politikai kérdés is*. A preferenciális szisztéma politikai momentumokkal is telítve van. Magyarország sohasem fogja szem elől téveszteni, hogy mikor ezekről a gazdaságpolitikai kérdésekről tárgyal, *mellyek azok a politikai momentumok, amelyek a nemzet élete szempontjából rá nézve kötelezők.*

A márkázás

— A felhozott belföldi és nemzetközi eszközökön kívül igénybe kell venni természetesen mindazokat az eszközöket, amelyek a magyar mezőgazdaság termelésének bizonyos átállítására és az exportfejlesztés érdekében a mai nehéz viszonyok között szóba jöhetnek. A márkázási törvény, amelyet a földművelésügyi miniszter ma benyújtott, ebből a szempontból rendkívül fontos. Látjuk a világpiacra, hogy ma már az összes, tőlünk nyugatra fekvő exportállamok úgyszólván csak márkázott mezőgazdasági cikkekkal konkurrálnak a piacon, mert *csak azok a cikkek képesek konkurrálni, amelyek államilag védett kiváltsággal bírnak*. Még vagyok győződve, hogy e szisztéma kidolgozása révén mezőgazdasági exportunkat lényegesen fejleszthetjük. Ami a mezőgazdaság átállítását illeti, e szempontból nagy jelentőséggel bír majd annak idején, hogy *naggyobb állami költséget legyünk képesek kifizetni*. Hiszen ezt elsősorban arra kell felhasználni, hogy közgazdaságunkat újból alkéioképessé fokozzuk fel és ennek keretén belül a mezőgazdasági árak szintjét is emeljük. Itt van például a *tejtermelés fokozásának*, a tej, vaj és sajtermelés exportjának fokozása, gondolok a *sertés-tenyésztés fejlesztésére és a sertésexport fokozására*. Mindezt megfelelően organia-

Vátn, megfelelő hitel nélkül nem lehet. Szaporítani kell a mezőgazdasági szeszgyártást, mert ezáltal akcióképesebb leszünk a mezőgazdasági birtokosokat; itt

Magyarország hitele ma is szilárd

— *Áttértek a hitelkrisis tárgyalására; ez mindnyájunkat érint, elkezdve az államtól, folytatva a gazdán, iparoson és a kereskedőn, le a társadalom utolsó tagjáig, mind érezzük a hitelfelvezési képesség nehézségeit, a kamat magasságát, a hosszúlejratú hitelek hiányát. A hágni megegyezés lehetővé tette egy államkölcsön kontrahálását. A mai napig nem vetjük fel ezt a kölesont, de nem azért, mint ahogy azt egyes ellenzéki politikusok hirdetik, hogy ennek politikai nehézségei vannak, semmiféle politikai nehézség nem esnek e tervre, Magyarország közhitele a külföldön ma is jobb, és aki mást hirdet, a magyar közhitelnek nem tesz szolgálatot, annyival kevésbé, mert állításai nem felelnek meg a valóságnak. Tehát nem vetjük fel a kölesont, egyfelől formális nehézségek miatt, mert a francia parlament csak most összel fogja ratifikálni a hágni megegyezést.*

— E körülmény mögött sem rejlenek politikai okok, hisz Franciaországnak épp oly érdeke, hogy a hágni megegyezések mentől előbb perfektiálva legyenek, mint nekünk, mert különben a Young-terv síves perfektiálva. Csupán a parlamenti technikának bizonyos okai akadályozták eddig

Kétszáz milliót kapott az idén a mezőgazdaság és a kisipar a kormány útfján

— A mezőgazdasági hitel terén hosszúlejratú kölesönök kontrahálása ez idő szerint szintén lehetetlen. A nyár folyamán a pénzügyminiszter tárgyalásokat folytatott azokkal az intézetekkel, amelyek hosszúlejratú hiteleket szoktak a külföldön elhelyezni. A tárgyalások most szünetelnek. A kormánynak ma is az a felfogása, hogy a közhitel és a mezőgazdasági hitel érdekében való, hogy koncentrációs szervezet létesüljön, amely fo-

van többek között a tagosítás kérdése és száz más kérdés, amelyekhez mind pénz kell, amelyet esakis nagyobb államkölcsön felvételével teremthetünk elő.

a ratifikálást. Nem vettük fel az államkölcsönt, mert nem tartanók helyesnek, hogy oly módon vegyünk fel egy kölesont, amely a magyar közhitelnek a külföldön nem volna javára. A külföldön ma nem kedvező a helyzet hosszúlejratú államkölcsön elhelyezése szempontjából. Ez mindenkire nézve egyformán így van. Nem akarok bővebben kiterjeszkedni az okokra, jeleztem azokat már, de mindenesetre addig nyugodtan kell várni, amíg olyan feltételek lesznek a pénzpiacon, amelyek egy államhitel szempontjából elfogadhatók, és a mostani állapothal kedvezőbbek. Várnunk kell erre, mert átmeneti hitelek, előlegek felvétele tudomásom szerint ma is lehetséges. Ez irányban tárgyalások folynak és semmiesetre sem fogunk oly helyzetbe jutni, hogy egyik napról a másikra hiány álljon be az állami szükségletek szempontjából. Arról gondolkozunk és az irányban folynak a tárgyalások, hogy előlegkittel: jussunk addig, amíg meglesz a hosszúlejratú hitel oly előleghez, amely a mai szükségleteknek megfelel. Az állam invezciós tevékenységében nem fog fennakadás beállni, a pénzügyminiszter tud is és fog is gondoskodni az eszközökről, amelyek ennek a biztosítására szükségesek.

kozatosan kedvezőbb feltételeket tud majd a külföldön elérni, kedvezőbbeket a magánvállalkozásoknál, amelyek egymással konkurrálva, egymásra birtálnak a kamat és kibocsátási árfolyam tekintetében.

— Addig is azonban, amíg a hosszúlejratú hitelek elhelyezése lehetővé lesz, a pénzügyminiszter gondoskodik arról, hogy rövidebb lejratú hitelek almentálják a mezőgazdaság szükségleteit. És nem kell azt hinni, hogy ezek jelentéktelen össze-

szegnek. Ez év folyamán a tavasz óta élesen a következők történtek. A mezőgazdasági és ipari kivitel előmozdítására szolgáló ötmillió dolláros hitelkeretet sikerült további két évre, 1933 január 15-ig meghosszabbítani. Ez az összeg öt és egy nyolcad százalék mellett áll rendelkezésre. Június havában az OKH útján 10 millió dolláros hitelkeret biztosított a gabona- és élőállatkivitel előmozdítására 7 és fél százalék mellett.

— Legutóbb újabb nyolcmillió dolláros hitelkeret boesáttatott rendelkezésre az OKH útján 1931 október 31-i lejáratú 7 százalék mellett. A svéd gyufakészés jelentős részét annakidején nem kellett a földbirtokreform finanszírozására fordítani. A kölesön maradványából 28.500.000 pengő fordítottot évi 8%-os kamat mellett a mezőgazdaság céljaira, 12.850.000 pengő pedig parcellázásokkal kapcsolatos hosszúlejratú hitelleppen adott ki. A kisipari hitelkezióra fordítandó többmillió összeg egyrészből veszteségi alap létesítettett, úgy, hogy erre a célra végeredményben 29 millió pengő fog rendelkezésre állni, az IOKS és a Budapesti Kisipari Hitelszövetkezet révén 7 és fél százalékos kamat mellett. A falusi kisiparosok építési akciójának céljaira a folyó évben 6 millió pengő fordítottot.

— A felsorolt összegek együttesen 200.500.000 pengőt tesznek. Ne kieselnyeljük le ezt a munkát, amelyet a pénzügyminiszter és az egész ország mezőgazdasági hitelek folyósítása érdekében kifejt abból a célból, hogy addig is, míg hosszúlejratú kölesön lehetséges lesz, a mezőgazdaság megfelelő rövidebb kölesönökkel legyen ellátva. Ezentúl is köteleességünknek tartjuk, hogy a mezőgazdasági hitelt ilyen eszközökkel almentáljuk és abban a percben, amikor lehetővé válik a hosszúlejratú hitel felvétele, rögtön gondoskodni fogunk arról, hogy ez meg is történjen.

Az alpróféták és a kormányzás igazi feladatai

— Összefoglalva az elhangzottakat, tisztelt párt, azt kell mondanom, hogy

mezőgazdasági kivitelt mintegy 80 százalékosan nem lehet nemzeti eszközökkel megszűntetni. Nekünk az a feladatunk, hogy addig is, amíg a kínálat és kereslet törvényei szerint való nemzetközi eszközökkel megszűntelhető lesz a válság, életképesnek megtartsuk a magyar mezőgazdaságot és segítsük a nehézségeken, amelyekkel jelenleg küzd. Nem szabad lespérálnunk és az, aki a magyar mezőgazdaság lemondást és hitének odalobását prédikálja, alprófétá. Ez a kormány, mint ahogy eddig, ezentúl is mindent meg fog tenni, ami lehető a mai pénzügyi viszonyok között, alapos megfontolással, a nemzeti eszközök segítségével, hogy a magyar mezőgazdaság sorsán enyhítsen. De lehetetlen ne követeljenek. A segítségnek elfeltétele, hogy a magyar államháztartás egyensúlyát fenntartsák. A magyar államháztartás egyensúlyja nem ingott meg és aki mást mond, az nem mond valót. Ha esetleg nehézségek mutatkoznak, azok megfelelő eszközökkel leküzdhetők és erre

az eljárásra a magyar kormánynak megvannak a konkrét tervei. Az a jelenség, hogy az állampénztárba az adók nem egész összegükben folynak be, egyes gazdasági ágak jövedelmei csökkentek, nem magyar jelenség. Azok a válságjelenségek, amelyeknek szentannai vagyunk Németországban s amelyek következményeképpen a német kormány szanalási tervet dolgozott ki, amelynek rendjén 6 százalékos tisztviselői fizetésredukciót határozott el és sok más adózási rendszabályt, adóemléseket is, mutatják, hogy nem speciális magyar jelenséggel állunk szemben. Felhívom továbbra a figyelmet arra a beszédre, amelyet a legutóbbi napokban Snowden angol kincstári kancellár mondott egy banketten, amelyben bejelentette, hogy nagy sajnálatára, nincsen abban a helyzetben, hogy betartsa azt az ígéretét, hogy nem fog adóemlésekkel élni, mert az angol államkincstár deficit elé megy, ha megfelelő eszközökről nem gondolkodik, hogy ez ne következzen be.

zében, legyen az akár egyéni, akár más területi, akár politikai előny?

— Hiheti-e valaki azonban, amiért nehézségek mutatkoztak, azokkal nem tud majd megbirkózni ez a kormány, amelyik ezt az országot az infláció mocsarából ki tudta emelni, abból a százszor, ezerszer súlyosabb helyzetből, amelyben az ország 1923-ban volt? Hiheti-e valaki, hogy ennek a kormánynak nem állnának rendelkezésre olyan gondolatok, módszerek és lehetőségek, amelyekkel az átmeneti nehézségeken segíteni bír? Azt hiszem, akik így ítélik meg a helyzetet, nem jól ítélik meg. Azt kérem a magyar közéletől, hogy ne hallgasson azok szavára, akik ennek az ellenkezőjét mondják. Mi igenis konkrét propagandákkal járunk, amelyek meggyőződésünk szerint biztosítják az államháztartás egyensúlyát, amelyért jól áll a kormányzat és jól kell állania, mert Magyarországon deficit nem lehetséges. Az átmeneti nehézségek leküzdésére olyan intézkedések szükségesek, amelyek azonnal hatnak és a folyó évi költség egyensúlyát biztosítják. Továbbá olyan intézkedések, amelyek a következő évek szempontjából esőleltetik a költség keretét és fokozatosan el tudjuk jutni abba az állapotba, hogyha a nagy világválság nem is szűnik meg, a költség tekintetében semmi nehézség ne adódhassék elő.

„Férfiaknak nyíltan lehet beszélni!”

— Ezt Snowden nyíltan mondta. Én nem mondtam ennyit; azért Angliából nem menekült a tüke, nem kiabálták világgá, hogy az angol pénzügyminiszter defétizmust és esődöt hirdet és azt, hogy „a háborút elvesztettük”. Ez speciális magyar jelenség. Az ilyen magatartásnak útját kell állni minden eszközzel, ha nem akarjuk azt, hogy közönségünknek, közgazdasági életünknek, sőt még a külföldnek is bizalma megínogjék a magyar államháztartás egyensúlyában és közgazdaságunk szilárd alapjaiban. Ismétlem, amit a Házban mondtam: azt hittem, hogy férfiaknak beszéltek az országban és férfiaknak nyíltan lehet beszélni anélkül, hogy ebből baj származnék. Csak vénasszonyoknak és gyermekeknek nem lehet nyíltan beszélni. Vénasszonyoknak azért, mert ezek esetleg halálra ijednek, gyermekeknek azért, mert meggondolatlanságokat csinálnak. A világháború alatt először megmutattuk, hogy vannak férfiak

Magyarországon; taian ezt a esatát, amelyet most vívunk a gazdasági krízissel, gyáva megfutamodással végezzük, mert vannak közöttünk károsó hollók, akik a maguk használat keretük a gazdasági krí-

20 milliós redukció a dologi kiadásokban

— Ami az átmeneti intézkedések első csoportját illeti, a pénzügyminiszter törvényjavaslattal fog a Ház elé lépni, amelyben a már megszavazott költségvetési csökkentésen túl húszmillió pengő redukciót kér a dologi tételek terén, kivárcva természetesen a beruházások teteit, mert nem akarjuk, hogy a megtakarítások a közgazdasági élet kárára váljanak, már pedig a beruházásokra a közgazdasági életnek szüksége van. Igenis, komoly megtakarításokat kell e téren tenni.

— Itt most csak egy humoros kérdést akarok érinteni. A közélet terén többekévé az a fel fogás terjeszkedett el,

hogy óriási kiadások vannak az állami autók terén és aki takarékoskodni akar, mindenekelet meg kell szüntetnie az állami autókat. Összeszedtem az adatokat és megvizsgáltam. Az egész polgári közigazgatás terén — beleértve a minisztériumokat és a hatóságokat (a kormányzóság és a katonaság kivételével), beleértve a rendőrséget és az állami üzemeket, — összesen 57 állami személyautó van; ezek közül 36 van funkcionáriusok használatára rendelve. A többi 21 részint a rendőrség szigorúan hivatalos közbiztonsági szolgálataira szolgál, részint különböző állami üzemek céljait szolgálja. A mult évben,

1929 július 1-től 1930 július 1-ig mind-össze 450.390 pengő volt az az összeg, amely az autók fenntartására fordítva-
zott, de ebbe bele van értve a soffőrök fizetése és mindaz az üzemi kiadás, amely autóknál egyáltalán szükséges. Ez tehát az a nagy kérdés, amellyel egyes pró-
féták a takarékosság terén meg akarják váltani az országot. Igen, e téren is fogunk intézkedni, szigorú szabályzatban fogjuk előírni, hogy ki használhatja és milyen célra az állami autókat, de ne várják, hogy ennek a kérdésnek a meg-
oldásával fogják az államot boldogítani.

— Tehát húszmillió redukeiót viszünk keresztül dologi kiadásokban. Egy költ-
ségvetést azonban, amelynek több mint 50%-a személyi kiadás, nem lehet redu-
kálni anélkül, hogy a személyi kiadásokat is ne csökkentjük. Ezen a téren körül-
belül tízmillió pengőt kíván a kormány megtakarítani, a következő intézkedések-
kel. A kiküldetési díjak meglehetősen nagy összeget tesznek ki. Régi és elavult utasítások vannak forgalomban és min-
denki, aki a vidéken él, tudja, hogy az egyes szemlékhez, egyes felülvizsgálások-
hoz, bejárásokhoz, tömegesen mennek ki a tisztviselők. E tekintetben új szabály-
zatot kívánunk életbeléptetni, amely a költ-
ségvetési tételeket végeredményben tíz-
millió pengővel fogja apasztani.

Eltöröljük a tisztviselő-jutalmakat és segélyeket

— Sok szó esett az utóbbi napokban az úgynevezett dugsegélyekről is. Körül-
belül 25—26 milliós dugsegélyről beszél-
nek. Hogy áll a helyzet ezen a téren? 26 millió van beállítva a költségvetésbe az összes tárcák részére és 1.1 millió a pénzügyminisztériumnak jutalmak és se-
gélyezés céljaira. Ez együttesen 3.7 millió. Ez azonban nem dugsegély, mert hiszen ez benne van a költségvetésben. Ez a szó, hogy dugsegély, olyan jussz kifejezés (Derülttség), amelyben benne van az az inszinuáció, hogy az, aki adja, panamások és aki kapja, szintén panamások. Mire célozhattak tehát azok, akik

dugsegélyekről beszélnek? Ötven év óta valóban szokásos volt, ha bizonyos költség-
vetési tételekben megtakarításokat értek el, a tisztviselők abban az esetben bizonyos segélyezésben, támogatásban része-
sültek.

— Ez éppen takarékossági szempontból volt bevezetve és nem a pródaság szem-
pontjából. Ez a rendszer a háború előtt is érvényben volt és akkor senki sem beszélt dugsegélyről. Sőt fel sem tűnt senkinek és nem ütközött meg rajta senki. De jó,

Eltöröljük ezt is. Ha azonban a kiküldetési díjakat leszállítjuk és a segélyeket megszüntetjük, akkor ha a dugsegélyek valóban 25—26 milliót tesznek ki, a már említett tízmillió megtakarítással együtt 36 milliót kellene megtakarítani. Annak, aki ezt a 26 milliós tételt felhozta, ajánlok egy üzletet. Azt ajánlom neki, miután a szárának helytáll, hogy ha 26 milliót levelebb lesz a dífferenciencia, egészítse ezt ki 26 millióra. (Be-rülttség.)

Az üres állásokat nem följük be, a tisztviselői fizetéseket nem csökkentjük

— Még egy további intézkedést terve-
zünk a személyi kiadások szempontjából, ez pedig az, hogy a folyó ében az üres állásokat nem töltjük be, csak akkor, amikor a minisztertanács ehhez hozzá-
jár. Ezen a réven is tekintélyes összeget takarítunk meg. De tovább kell men-
tünk. Szó volt arról, hogy a tisztviselői fizetést átmenetileg redukáljuk egy esz-
tendőre. Átlagosan ötszázalékos reduk-
cióra gondoltunk. Mégis eltekintettünk ettől a rendszabálytól. (Helyeslés.) El kell tekinteniük ettől a rendszabálytól, holott gazdaságilag is megokolható lenne. Mert hogy áll a tisztviselőtársadalom és egyáltalában minden fixfizetésű, a mai gazdasági krízisben. Az Országos Sta-

tisztikai Hivatal évek óta ismerteti, hogy egy négytagú család fenntartásának élet-
szükségletei mennyibe kerülnek. A gazda-
sági krízis elején, 1929 június 30-án egy négytagú család életfenntartási index-
száma 119.7 volt, 1930 szeptember 1-én ez az indexszám 119.7-ről 103.2-re szállott alá. Tehát 14.5 százalékkal javult a gaz-
dasági krízis folytán a fizetésű állat-
mazottak életstandardja. Ha így áll a helyzet, nem lett volna égbekiáltó igaz-
ságtalanság, ha a kormány azt mondta, hogy átmenetileg fizetésének bizonyos hányadát igénybe vesszük. Mégis eltekin-
tettünk ettől és pedig azért, mert a ma-
gyar tisztviselő ma sem élve olyan fizetést, nagy átlagban, mint béleiben.

A fixfizetésűek kereseti adójának pótlékolása és tantem-adó felemelése

— De nem tekintünk el a következő rendszabályoktól. Minden fixfizetésű alkalmazott, tehát az államiak és magán-
alkalmazottak kereseti adóját bizonyos progresszív kulcs szerint pótlékolni kívánjuk. A tantem-adót is megfelelően fel fogjuk emelni. (Helyeslés.) De nehogy tévedés legyen, ismétlem, hogy a termelő-
osztályoknak kereseti adóját nem akarjuk pótlékolni, tehát sem a kereskedőket, sem az iparosokat, sem a mezőgazdákat, csak azokat, akik fixfizetéssel bírnak. Ez a pótlék a tisztviselők szempontjából lénye-

gesen kisebb áldozatot jelent, mint amennyit jelentett volna a fizetés leszállítása. A tantem-adónál ki fogjuk mondani, hogy az nem a vállalat felelős, hanem az, aki a tantemot élvezi. Ezekkel az intézkedésekkel a kereseti adó pótlása révén olyan összegekhez jutunk, amelyek a takarékossági rendszabályokon felül az állami háztartás egyensúlyát biztosítani fogják. Két évre terveztük ezt a pótlást. Az erre irányuló javaslat meg-
szavazását is csak két évre fogjuk kéri-

— Ezeket az intézkedéseket

semmi más intézkedést a kormány nem tervez, nem is tart szükségesnek. Minden olyan híresztelés tehát, hogy a forgalmi adó emeléséről van szó, hogy a betéteket igénybe fogjuk venni ilyen, vagy amolyan célra, olyan híresztelések, amelyek csak arra valók, hogy zavart, nyugtalanságot keltsenek az országban és nem felelnek meg a tényeknek. Meg vagyunk győződve arról, hogy az általunk tervezett rendszabályokkal az államháztartás egyensúlyát teljes mértékben biztosítjuk, s hogyha a beruházásokat nem a költségvetés terhére, hanem kölcsönfelvétel útján finanszírozzuk.

A legközelebbi intézkedések

— Már most melyek azok az intézkedések, amelyeket a jövő évre tervezünk? A jövő évi állami költségvetés kiadási oldalát harmincmillióval akarjuk lecsökkenteni. Erre nézve a pénzügyminiszter a kormány összes tagjaival már megkezdte a tárgyalásokat. Az adminisztráció racionalizálására nézve az előmunkálatok befejezéshez közelítünk. Figyelmebe ajánlom a párt tagjainak *Magyar* Zoltán munkáját, amelyben az erre vonatkozó célok már le vannak fektetve. Egy hiányosság azonban, amely évszázados fejlődés eredménye, egyik napról a má-

120 milliós közmunka és beruházás a munkanélküliség enyhítésére

— Ezzel most már el is hagyom be-
szódom pénzügyi vonatkozásait és áttérek egy újabb problémára, a munkanélküliség kérdésre. Tadjuk, hogy a gazdasági krízis következtében nehéz helyzet állott elő az iparban is. Eltekintve attól a munkanélküliségtől, amely a középmezőny sornában is mutatkozik, a gyáriparban, a kisiparban, sőt a földmunkás-elemeknél is erős munkanélküliség mutatkozik. Elvünk, hogy nem munkanélküli segítséggel tudunk a helyzetet segíteni, hanem javaslatainkat a tapasztalat szerint a munkanélküli segély bevezetése a legerősebb,

sikra nem lehet átformálni. Ismétlem, az előmunkálatok befejeződtek és fokozatosan az életbe akarjuk átültetni azokat az elveket, természetesen az egyes terek viszonyainak megfelelően.

— Szóváltottuk azt is, hogy általános adóreformra törekszünk. Olyan időkben, amelyekben ma élünk, ilyen általános adóreformról nem lehet szó. Adóreformot a normális időkhez kell mérteznünk és a normális időkben van alkalom és mód arra, hogy számbavéve a körülményeket, általános reformot keresztülvigyünk. Ma csak arról lehet szó, hogy a *községi államháztartásokat szanáljuk és rendbehozzuk.* Erre vonatkozólag még az ősz folyamán javaslat kerül a parlament elé és ebben gondoskodás történik arról, hogy a *beruházási adó csökkentésék és különböző az az egyenlőség, amely a beruházási adó kivonása tekintetében községerint mutatkozik, megfelelően kiegyenlítessék.* Ugyanakkor az ősz folyamán kerül a törvényhozás elé a *köz munkavállalás újabb szabályozásáról* szóló javaslat is, amelynek keretében gondoskodni kívánunk arról, hogy az a teher, amely a kisenber vállalat oly nagyon nyomja, lehetőleg levéssék a vállalatról és egyenletesebben osztassék szét a teherbírók között.

leggazdagabb állam háztartását megrendíteni alkalmas és magát a munkást, a népet is dologtalanságra neveli, úgy hogy végeredményben a mi meggyőződésünk szerint ezt a kérdést segélyekkel megoldani nem lehet. *Munkához kell juttatni a munkanélküliket.*

— Fel fogom sorolni azokat a *köz munkákat*, amelyeket a kormány program-szerűen meg akar valósítani. Nem olyan köz munkákról van szó, amelyek már folyamatban vannak, amelyeket már megszavaztak, hanem amelyek elvégzését csak most tervezük és amelyekre vonatkozó intézkedéseket már meg is tettük.

Az egyik a *lakásépítési akció*, amelyről szóló törvényjavaslatot a pénzügyminiszter ma terjesztette a Ház elé és amely 30 millió pengővel kívánja lehetővé tenni, hogy az *aktív és nyugdíjas tisztviselők és magánalkalmazottak családi házaikat építsék.*

— Azóta, hogy a munkanélküliség nagyobb mérvben jelentkezett, a kormány kötelességének tartotta, hogy a *vidéki városok helyzetét is tanulmányozza.* Megvizsgáltuk, hogy milyen köz munkák vannak folyamatban a vármegyékben és városokban, mert hiszen elsősorban itt mutatkozik a munkanélküliség. Megvizsgáltuk, hogy milyen intézkedésekkel és *összegekkel* kell alimentálni a köz munkákat, hogy a munkanélküliséget levezessük, hogy az kellemetlen szíptomákat ne eredményezzen. Ennek az eljárásnak rendjén az állam 12 és fél millió pengővel fogja adózni azokat a köz munkákat, amelyek ezekben a városokban megindulnak. Ez az összeg azonban emelkedni fog azért, hogy ezek a városok a köz munkákra kölcsönöket fognak felvenni, úgy hogy vég-eredményben az erre a célra *előirányzott összeg 21,2 millió pengőt fog kitenni, eltekintve azokról a köz munkáktól, amelyek 47,8 millió pengőre rágnak és amelyek a már megzavart költségvetési tételek révén jutottak a városokhoz.*

— Folytatni kívánja a kormány a *vasúti beruházási programot* is. Erre a célra kb. 30—40 millió pengőt szán a kormány. Az *útépítési programot*, amelynek céljaira 34 millió áll most rendelkezésre, szintén folytatjuk. A *vadvi-zelek lecsapolására egy millió pengőt irányozunk elő.* A *vidéki kislakásépítkezési akció* céljaira a már előirányzott 6 millió pengőn felül *újabb három millió pengőt irányozott elő a kormány, hogy a falvakban is levezesse a munkanélküliséget.*

— Együttvéve ezek az összegek 120 millió pengőt tesznek ki. Ez egy nagyon tekintélyes összeg. *Ezenfelül még rendel-*

Tízévre áll az a 17 millió pengő, amely már meg van szavazva. Ezzel a 120 millió pengővel kívánjuk a munkanélküliek segítségére sietni. Tudjuk, hogy ez nem fogja megoldani teljesen a munkanélküliség kérdését, de nagymértékben enyhíteni fogja azt. Mindenesetre azonban megindul a gyárakban a munka és a kereskedelemben a forgalom.

Az inségadó és inségakció

— De ettől függetlenül szükség lesz

A bizalmi krízist meg kell szüntetni

— Végeztem azokkal a kérdésekkel, amelyekkel foglalkozni kívántam és amelyek nagyjában és egészében a közgazdasági helyzet javítását célzó eszközöket tartják a párt elé. Meggyőződéseim szerint nem elég, ha a krízist csak technikai és gazdasági eszközökkel akarjuk megszüntetni. A krízis megszüntetése, a javulás pszichológiai feltételeitől is függ. Nemcsak gazdasági, hanem bizalmi krízissel állunk szemben.

— Ha hiányzik a bizalom, súlyosbodik a krízis is, amely különben materiális és gazdasági okokból táplálkozik. Ezzel a bizalmi krízissel szemben mindenkinek kötelessége felvenni a küzdelmet. A kormánynak és ennek a pártoknak az a kötelessége, hogy jól megfontolja azokat az eszközöket, amelyeket a krízis enyhítésére alkalmazhatnak tart. Én ma előterjesztetem a kormány programját. Méltóztatások ezt megbírálni és amennyiben magatokéva teszik, kérem kell töltek, hogy ezt a programot teljes erővel és férfias bátorsággal védjék meg. Nem elég a mai időkben féllábbal állni a gáton. Egész emberekre van szükség. Méltóztatások dönten, vagy jó ez a program, vagy rossz. Ha rossz, vessétek el, mi levonjuk a következtetéseket. Ha jó ez a program, akkor meg kell követelni a kormányzatot, hogy azok, akik helyeslik, teljes egyéniségüket dobják bele a küzdelembe a program érdekében és álljanak férfisan helyt.

— Olyan idöket élünk, amikor egyesek alá akarják ásni az országban a bizalmat. Azt kell kérnem, hogy a párt tagjai men-

bizonyos inségakcióra is. Tervbe van véve, hogy felhatalmazást adnak a vidéki városoknak, hogy amennyiben szükségesnek látják, inségadót vehessenek ki, amelynek felhasználása azonban a népjóléti miniszter egységes irányítása, vezetése és ellenőrzése alatt történik. Nines kifogásunk, sőt a népjóléti miniszter is megfelelő módon appellálni fog a társadalom áldozatkészségéhez is.

jenek ki az országba, világossítsák fel a népet, miről van szó és vezjék vissza azokat a jelszavakat, amelyekkel a magyar közéletet meg akarják metyekezni. A párt kötelessége, hogy férfisan helytálljon abban a munkában, amelyet a nemzet rá rótt. Nemesak pártérdek, de országos érdek is, hogy ez a felvilágosító munka megtörténjék.

Az ellenzék kötelessége

— Az ellenzéknek is van azonban kötelessége. Mégpedig az objektív kritika, nem pedig az, hogy a mai helyzetből pártpolitikai előnyököt akarjon magának szerezni. Mert pártpolitikai előnyükkel ezt az országot lehet balfélté tolni, abba

az irányba, amelybe 1918-ban hasonló okokból jutott. Azok, akik pártpolitikai okokból azt hiszik, hogy abban az esetben, ha ők népszerűtlenné tessék a mai kormányzatot és ha mindent, ami ebben az országban történik, lekiességnek, minden tekintélyt destrúbnak, hogy abban az esetben ők jutnak uralomra, tévednek. Minden igazságnak és minden gyűlölködésnek a babérját a vörös rém fogja le aratni. A szenvedélyek szításának, a tekintélyek lerombolásának gyümölesét nem a polgári társadalom, ilyen vagy amolyan politikai árnyalata fogja le aratni, hanem az a vörös rém, amely szerkeddik mindennél Európában, leskelődik arra a pillanatra, amelyben a gazdasági krízis gyümölesét az ölébe hullanak és újból felütheti fejét.

— Az a módszer, hogy minden rossz, ami történik, hogy mindenki, aki vezető állást tölt be, vagy együgyű tökfűlkő, vagy felelőtlen érzésű ember, vagy olyan, aki panamákat követ el, lerontása a tekintélynek és nem méltó komoly ellenzék pártokhoz. Bizom abban, hogy az ellenzék pártok ezekben a nehéz idökben tudni fogják azt, hogy a rend fenntartása érdekében nekik is vannak kötelességeik.

„Nekem sem diktatúra, sem felfordulás nem kell“

Intelem a sajtóhoz

— A sajtótól azt kérem, hogy hamis hírek terjesztésétől, hamis beállításoktól, túlzásoktól, pánik keltéséktől tartózkodjék. Mert hiszen könnyű egyik vagy másik hír lanszírozásával a tömeget félrevezetni, a gazdasági életben romboló hatást előidézni, de azt jóéatenni a sajtó nem tudja. Kétségtelen, hogy a politikai élet feléledése, az országgyűlés tárgyalásai és a választási kortézia megindulása, csak súlyosbítólag hathat a gazdasági krízisre, ha nem gondoskodnak a kormány, a kormánytámogató pártok, az ellenzék és a magyar sajtó vezetői arról, hogy ez a romboló hatás kikerültesék.

Felhívom az összes tényezőket, hogy méltóztatassanak ebből a szempontból az ország helyzetét figyelembe venni. Könnyebb újabb 1918-as állapotokat felidézni, mint a megindított követ megállítani. És hová jutna ez az ország, amely méltán büszke parlamentáriszuszára, ha az ő parlamentje volna az, amely ezt a követ megindítja. Ha ezt teszi, megérett arra, hogy vagy felfordulás, vagy diktatúra következzen. Nekem egyik sem kell. Sem felfordulás, sem diktatúra! Nekem kötelességem a rendet, a fegyelmet és a tekintélyt ebben az országban fenntartani, mert ez a parlamentáriszuszus fenntartásának egyik alapfeltétele.

„Talán közelebb vagyunk a revízió gondolatához, mint sokan hiszik“

„Tíz év becsüleles munkáját kötelességem megvédeni“

Tisztelt Barátain! Tíz év óta nagy munkát végeztünk, egy második mohácsi veszen ment keresztül a nemzet a trianoni szerződés aláírásánál és tízévi munkával sikerült ezt a nemzetet abból a süllyedésből, amelybe a forradalom és a békeszerződés krudélis intézkedései taszították, fokozatosan, lépésről-lépésre felvinni, ennek a nemzetnek a presztízst a külföldön helyreállítani, ennek a nemzetnek jó hírnevét, becsületét, amelyet elvesztett a vörös forradalmak révén, a világ előtt helyreállítani.

— Ma már nem állunk barátok nélkül a világon és hogyha szabad arra hivatkozni, úgy azt is mondhatom, hogy talán közelebb vagyunk a revízió gondolatához, mint sokan hiszik. Az a beszéd, melyet Apponyi Albert gróf elmondott és amely társakat váltott ki a többségből, az,

hogyha három évvel ezelőtt hangzott volna el Genfben, ott merév visszautasításra talált volna. Nagy tét van a kockán, mindazt, amit tíz év óta kicéleltünk, egy éjszaka alatt elveszthetjük, hogyha nem gondoljuk meg, hogy miképpen viselkedjünk. Én igenis becsülettel kitartottam tíz évig és tíz év becsüleles munkáját kötelességemnek tartom megvédeni azokkal szemben, akik talán ma meggonálatlanul, de mindenesetre ezt a nemzetet eszébe juttatják. Én erre kérek benneteket, hogy tartsatok ki tíz év becsüleles munkáját mellett és meg lehettek győződve arról, hogy a nemzet halás lesz nektek.

Bethlen István gróf miniszterelnök beszédének gazdasági vonatkozásai összesítve a következőkben foglalhatók össze:

Küzdelem a gabonakrízissel

A gabonajegy jelenlegi 3 pengőnyi összegének fölemelése, melynek mérvét egy szakbizottság fogja megállapítani.

Az ipari cikkek olcsóbbítása. És pedig az ipari vámkok részleges mérséklésével, amelyért kárpótlásul az ipar a tegnapi benyújtott iparfejlesztési törvényben körülírt közvetlen segélyezéssel nyert kárpótlást. A kártelek ármegállapításába a ma-

gyar kormány beleszólást nyert.

A falu népe már a legközelebb olyan olcsó szövet- és bőrmennyegőkhöz jut, amelyből ruházatközlési szükségletét az eddigi árnaknál 40–60 százalékkal olcsóbban láthatja el.

A vidéki helyi viszonyok megismerése előjából országsszerű tanulmányi bizottság fogja megállapítani a szükséges intézkedéseket.

A kereskedelempolitika terén

Bejelenti a miniszterelnök a magyar kormány hajlandóságát, akár egy gabonavilághatalomban való részvételre, akár preferenciális szerződések megkötésére, akár pedig a regionális szerződések kötésére és a folyamatban lévő, valamint a küszöbön álló külkereskedelmi szerződés tárgyalások alkalmával hajlandóan fog nyilatkozni kereskedelmi viszonyainknak ilyen preferenciális rendszer alapján leendő megoldására a magyar mezőgazdaság érdekében.

A kivétel fejlesztése érdekében márká-

zasi törvényt esinálunk, hogy ezzel is emeljük agrártermékeink versenyképességét a külföldi piacon.

A mezőgazdaság átszervezése érdekében nagyobb állami kölcsönt fogunk kontrahálni, míhelyt erre meglesz a lehetőség.

A tejtermelést fokozni, a tej-, vaj- és sajt-exportot növelni, a sertésenyésztést fejleszteni és a sertésexportot szaporítani, továbbá a szeszgyártást is emelni óhajtja a kormány, amíhez megfelelő organizáció és megfelelő hitel kell, amelyet megteremt a kormány feladatának ismer.

A hitelkrízis leküzdése

Az állami hitel terén a kormány el van határozva, hogy csak olyan hosszúlejratú állami kölcsönt fog igénybe venni, amely a magyar közhitelnek a külföldön nem válik ártalmára. Míhthogy a magyar állam hitele ma is változatlanul szilárd, az ilyen államkölcsön felvételének a külföldön különösebb akadályja nincsen. Addig nyugodtan bevárjuk azt az időpontot, amelyben az államkölcsönt kedvező feltételek mellett és a magyar állam hitelének teljes megóvásával kontrahálhatjuk.

De közben is átmeneti hitelekkel és előlegekkel fogjuk megszerezni azokat az összegeket, amelyek a mai szükségletek fedezésére szolgálnak. Az állam beruházó tevékenységében ekként fennakadás nem fog beállani.

A mezőgazdaság és a kisipar ebben az esztendőben együttvéve 200,5 millió pengő rövidlejratú hitelhez jutott és a kormány ezután is kötelességének tartja, hogy a mezőgazdasági hitelt ilyen eszközökkel állománytartsa. Amikor pedig lehetővé válik hosszúlejratú hitel felvétele, a kormány rögtön gondoskodni fog arról, hogy ez meg is történjék.

Az államháztartás egyensúlyának fenntartása

A magyar államháztartás súlya nem ingott meg és ezt az egyensúlyt a kormány a jövőben is biztosítani fogja a következő intézkedésekkel:

A már megszavazott költségvetési esőkéntesen túl a dologi kiadásokban a kormány további 20 millió pengőnyi redukcióra kér felhatalmazást a törvényhozástól. A személyi kiadásokban 10 millió pengő kiadást a kormány megtakarítani a kiadástól. A személyi kiadások újabb rendezésével. Törölni fogja továbbá a kormány az összesen 3,7 millió pengőben költségvetésileg előirányzott tiszteiselői jutalmakat és segélyeket.

A folyó évben az üres állásokat a kormány nem tölti be, ami szintén tekintélyes megtakarítást eredményez. Ezenben a kormány a tiszteiselői fizetéseket az eddigi terek ellenére egyáltalán nem fogja redukálni.

Ehelyett minden fizetésű alkalmazott, tehát úgy az állami, mint a magánalkal-

magasabb kereseti adóját bizonyos kules szerint pótlékolni fogják.

A tantéme-adót progresszíve fel fogják emelni a vállalat fizeti, hanem az, aki a tantémet élvezi.

Ezenkívül a kormány semmiféle más adóemlést nem tervez és a termelést semmiféle költeher emelésével megterhelni nem fogja.

A jövő évi állami költségvetés kiadási oldalát 30 millióval kiegészíti a pénzügyminiszter lezárt és ebből az adminisztráció racionalizálása fog keresztülvitetni.

Általános adóreformot a kormány a mai nehéz időben egyáltalán nem tervez.

Ellenben a községi háztartásokat szabványosítani és rendbehozni kívánja, mely ebből még az ősszel törvényjavaslat kerül a parlament elé.

A fogyasztási adót esőkkenteni fogja és ez adók kirovása tekintetében községenként mutatkozó egyenlőtlenséget ki fogja küszöbölni.

A közmunkavállalás, amely a kisember vállalt oly nagyon nyomja, újabb szabályozást nyer, amely mellett ez a teher egyenletesebben fog megoszlan.

120 milliós új beruházás és közmunka

A kormány a munkanélküliség ellen azonnal veszi fel a harcot, hogy munkához juttassa a munkanélkülieket. A legközelebb meginduló közmunkák és beruházások sora a következő:

30 millió pengővel az aktív és nyugdíjas fizetviselek és magánalkalmazottak családiházakat építhetnek.

A vidéki városokban megindulnak a közmunkák, amely célra az állam 12 és fél millió pengőt boesát rendelkeztet.

Ezenkívül a városok a közmunkákra kölcsönöket is fognak felvehetni, úgyhogy végeredményben a vidéki városokban 21.2 millió pengőt fog kiténni a meginduló közmunka.

Folytatja a kormány az államvasúti beruházásokat, mely célra 30-40 millió pengőt szánt.

Az útépítési programot, amelynek céljaira 32 millió áll rendelkezésre, a kormány tovább folytatja.

A vadászok lecsapolására 1 millió pengőt irányoz elő.

A vidéki kislakásépítkezés céljaira a

már előirányzott 6 millió pengőn felül további 3 millió pengőt.

Együttvéve ezek az összegek 120 millió pengőt tesznek ki. De ezenfelül még rendelkezésre áll a költségvetésileg már megszavazott 47 millió pengő.

A munkanélküliséget ez kétségtelenül enyhíteni fogja és meg fog indulni a gyárakban a munka és a kereskedelemben a forgalom.

A vidéki városoknak a kormány felhatalmazást ad, hogy szükség esetén inasgadókat vehessenek ki, amelynek felhasználása a népjóléti miniszter egységes irányítása mellett történik.

A munkanélküliek száma

Németországban	3,094,000
Északam. Egyesült Államok	2,560,000
Anglia	2,162,000
Olaszország	375,000

Mi a búza ára az utódállamokban?

Romániában: Predeal 10.70 P, Nagyvárad 8.50 P.

Jugoszláviában: Ujvidék 14.— P.
Csehszlovákiában: Prága 15.— P, Komárom 12.50 P.

